

روز صنعت و معدن

گرامی باد

سفرکارت علی بابا

ویژه رفاهیات کارکنان • هدایای سازمانی • جوایز باشگاه مشتریان

پشتیبانی ۲۴ ساعته

پوشش کامل همه خدمات سفر
پرواز، قطار، هتل، تور، ویلا، اقامتگاه

ثبت درخواست و اطلاعات بیشتر:

تلفن ۰۲۱-۴۳۹۰۰۲۲۴

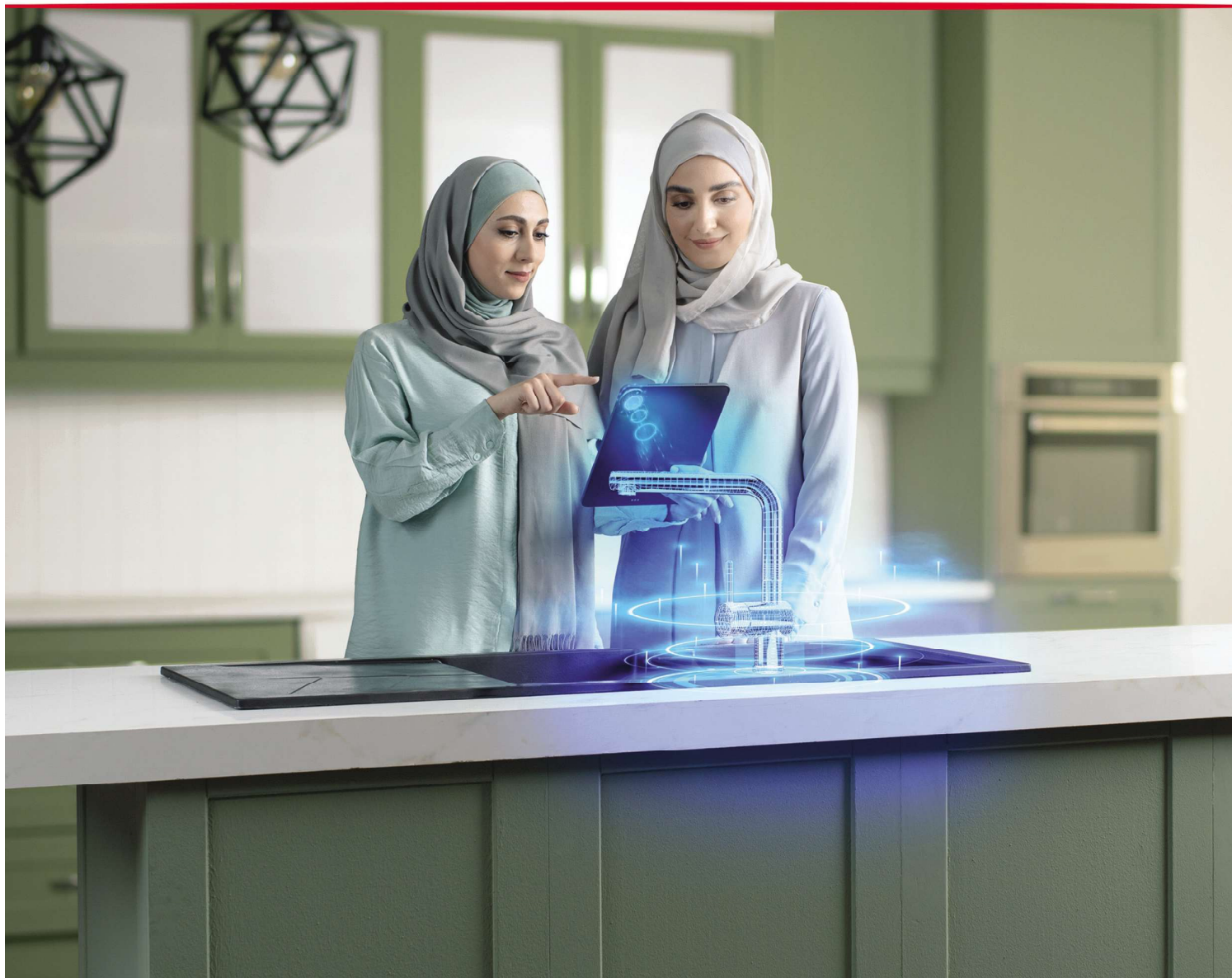
ایمیل safarcard@alibaba.ir

www.alibaba.ir/safarcard

A alibaba B2B

RASSAN

WWW.RASSAN.IR

فناوری واقعیت افزوده از دریچه نگاه راسان

فولاد هرمزگان در مسیر توسعه

دهم تیر ماه؛ روز صنعت و معدن گرامی باد

۰۵

احداث مگا مدول
چهارم احیا
مستقیم به میزان
یک میلیون و ۶۰۰
هزار تن در سال

۰۴

احداث مگا مدول
احیا مستقیم
ستاره سیمین
هرمز به ظرفیت
یک میلیون و ۷۲۰
هزار تن

۰۳

احداث واحد دوم
گازهای صنعتی به
ظرفیت ۱۰ هزار
نرمال مترمکعب بر
ساعت

۰۲

احداث سیلوهای
ذخیره سازی آهن
اسفنجی به
ظرفیت ۳۰ هزار تن

۰۱

احداث مگامدول
احیا مستقیم فولاد
هرمزگان به ظرفیت
یک میلیون و ۷۲۰
هزار تن

۰۹

آغاز فرایند پروژه های
زیر ساخت های
مرتبط مانند احداث
واحد انباشت
واحد نیروگاه برق

۰۸

احداث واحد نورد
گرم به ظرفیت
یک میلیون و ۷۰۰
هزارتن در سال برای
تولید ورق گرم
فولادی

۰۷

افزایش ظرفیت
واحد فولادسازی و
ریخته گری پیوسته
به ظرفیت سه
میلیون و ۲۰۰ هزار
تن مذاب در سال

۰۶

احداث واحد سوم
تولید گازهای
صنعتی به میزان
هزار نرمال
مترمکعب در ساعت

Every Load, Every Road
Trust Is Our Name

۱۰ تیر

روز صنعت و معدن بر تلاشگران این عرصه گرامی باد

شرکت صنایع هفت الماس

SEVEN DIAMONDS Ind.Co

تولید کننده انواع ورق های فولادی روغنی،
گالوانیزه، گالوالوم، رنگی، قلع اندود، ضد اثر انگشت،
با پوشش کروم، زنگ نزن، سیلیکونی، لوله و پروفیل

بازاریابی و فروش: ۰۲۱-۸۵۴۳

www.seven-diamonds.com

[@sevendiamonds.ind.co](https://www.instagram.com/sevendiamonds.ind.co)

شرکت صنایع فولاد کردستان

دولت مرد، ایران قوی

حمایت تولید با مشارکت مردم

کردستان شایسته توسعه

۱۰ تیر ماه

روز صنعت و معدن
مبارک باد.

شرکت صنایع فولاد کردستان

مجری احداث دو طرح پیشران ملی در صنعت فولاد
جهت تکمیل زنجیره ارزش فولاد استان کردستان

✓ پروژه احداث مگا مدول آهن اسفنجی

با ظرفیت ۱/۶ میلیون تن در سال در شهرستان بیجار

✓ پروژه احداث کارخانه فولادسازی و نورد ورق گرم فولادی
(به روش CSP)

با ظرفیت ۱ میلیون تن در سال در شهرستان قروه

www.k-sico.com

محسن تولید با مشارکت

دهم تیر ماه روز ملی

صنعت و معدن

بر کلیه صنعتگران و زحمت کشان

این عرصه گرامی باد.

بخش صنعت آن کشور است.

مهمترین موتور محرکه اقتصاد

روابط عمومی و امور بین الملل شرکت توسعه معدنی و صنعتی صباپور

GMEXCO

GHADIR MINES EXPLORATION & INDUSTRIES CO
شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر

مهمترین پروژه های داخلی

شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر

شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر با در اختیار داشتن پهنه های معدنی بسیار مناسب و خوش آتیه از فلزات و عناصر ارزشمند به زودی به یکی از بازیگران مهم عرصه های تولید ثروت در کشور بدل خواهد شد

تهران - اتوبان اشرافی استخری خیابان سعیدین بوینر - خیابان شهید زریح - کوچه ۴۴ - پلاک ۴۱

۰۲۱-۷۸۶۷۳۰۰۰

هفت پروژه پیشران اقتصادی هلدینگ سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات

افتتاح شد

پروژه افزایش ظرفیت ۳۶۶ مگاواتی نیروگاه سمنان

نام شرکت: شرکت پویا انرژی تکین سبز خاورمیانه
 هزینه اجرا: ۳۱۰ میلیون یورو
 نیروگاه شهید باکری سمنان از نوع سیکل ترکیبی است که فاز دوم آن با ظرفیت ۳۶۶ مگاوات با حضور رئیس جمهور خودم، شهید آیت الله رئیسی در فروردین ۱۴۰۳ به بهره برداری رسید و ظرفیت نیروگاه را به ۷۳۰ مگاوات رساند.

کارخانه تولید آهن اسفنجی ۱٫۶ میلیون تی بیجار

نام شرکت: شرکت صنایع فولاد کردستان
 مدت اجرای پروژه: ۳۶ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۱۳۸۸ میلیون یورو + ۲۴۰۳ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان کردستان، شهرستان بیجار

کارخانه تولید آهن اسفنجی ۱٫۱ میلیون تی آرتابول

نام شرکت: مجتمع آهن و فولاد انجمن آرتابول
 مدت اجرای پروژه: ۳۶ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۱۱۰۰ میلیون یورو + ۱۲۰۰ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان اردبیل، شهر اردبیل

کارخانه گندله سازی ۹۲۰ هزار تی صباغید

نام شرکت: شرکت مینا امید خاورمیانه
 مدت اجرای پروژه: ۳۳ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۱۸۰۰ میلیون یورو + ۱۵۰۰۰ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان کردستان، شهرستان بیجار

کارخانه تولید کانساز ۲ میلیون تی صاباور

نام شرکت: شرکت توسعه معدنی و صنعتی صاباور
 مدت اجرای پروژه: ۲۷ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۶۸۱۱ میلیون یورو + ۱۴۱۳۰ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان کردستان، شهر قروه

کارخانه تولید آهن اسفنجی ۱٫۱ میلیون تی فولاد اقلید

نام شرکت: شرکت فولاد اقلید پارس
 مدت اجرای پروژه: ۳۶ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۱۰۶۶ میلیون یورو + ۶۳۵۰ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان فارس، شهرستان اقلید

کارخانه تولید فولاد و نورد ۱ میلیون تی قروه

نام شرکت: شرکت صنایع فولاد کردستان
 مدت اجرای پروژه: ۴۸ ماه
 شروع: ۱۳۹۵/۶/۲۱
 ختمه: ۱۴۰۳/۶/۲۶
 هزینه اجرا: ۳۳۳۶ میلیون یورو + ۶۹۰۶۶ میلیارد ریال
 محل اجرا: استان کردستان، شهر قروه

کارگروه ((پیشرانان پیشرفت ایران)) ۲۴ مهرماه سال ۱۴۰۰ با هدف طراحی مدل تعاملی جدیدی بین دولت و بخش خصوصی تشکیل شد. این کارگروه اجرای ۴۸ ابر پروژه ملی را که با راهبری هفت نگاه بزرگ اقتصادی و صنعتی کشور در دستور کار قرار گرفته، بر عهده دارد. ارزش مالی این پروژه ها که تقریباً نیمی از صنعت نفت و گاز، پتروشیمی و فولاد را شامل می شود، حدود ۱٫۹۵ میلیارد دلار اعلام شده است که از آن به عنوان بزرگترین سرمایه گذاری بخش خصوصی تاریخ صنعت کشور یاد می شود.

۴۸ پروژه پیشران اقتصادی تاریخ کشور

۱. احداث نورد گرم ۲ فولاد مبارکه؛ ۳۶ میلیون تن کلاف و ورق گرم
۲. احداث واحدهای نیروگاهی فولاد مبارکه؛ ۹۱۴ مگاوات
۳. احداث واحد تولید آهن اسفنجی فولاد هرمیرگان
۴. احداث فولاد اسیدشویی و نورد سرد فولاد امیرکبیر کاشان
۵. تکمیل و بهره برداری شبکه فاضلاب شهر مجاور مبارکه
۶. تولید سی گدازی سوگون؛ ۱۰۰ هزار تن سی گدازی
۷. فاز ۳ تقطیر سرچشمه؛ ۳۰۰ هزار تن کانساز سس
۸. فاز ۴ تقطیر سوگون؛ ۱۵۰ هزار تن کانساز سس
۹. تولید اسید سولفوریک؛ ۱۸۰ هزار تن اسیدسولفوریک
۱۰. احداث کارخانه فانتوسون سرپارچه خاتون آباد؛ ۷
۱۱. احداث کارخانه آهن کربن فولاد اقلید
۱۲. احداث نورد گرم ۲ فولاد مبارکه؛ ۳۶ میلیون تن کلاف و ورق گرم
۱۳. بهره برداری از معدن ۲۵۱۹ میلیون تن سنگ آهن گندله ساری
۱۴. گندله ساری شماره ۴؛ ۵ میلیون گندله ساری
۱۵. کانساز سس؛ ۴ میلیون تن کانساز سس
۱۶. کارخانه فرسایش و کانساز؛ ۴۰ هزار تن فرسایش و کانساز
۱۷. فرسایش با کربن بیش از ۲ درصد وزن؛ ۱۵ هزار تن فرسایش
۱۸. فرسایش با سیلیکون بیش از ۵ درصد وزن؛ ۱۵ هزار تن فرسایش
۱۹. کارخانه ذوب سرد ابرکوه؛ ۶۰۰ هزار تن شمش
۲۰. احداث نیروگاه سیکل ترکیبی؛ ۵۵۶ مگاوات
۲۱. احداث نیروگاه سیکل ترکیبی؛ ۵۵۶ مگاوات
۲۲. باطله چاهری (ریفراسازی)؛ ۲۵ میلیون تن کانساز سس
۲۳. شروع عملیات پی جویی و اکتشافات تکمیلی در سینه جنگل سیستان و بلوچستان
۲۴. آتدمسازی ذخیره معدنی شماره یک گل گهر؛ ۲۰۰ میلیون تن باطله برداری
۲۵. احداث نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۰۰ مگاوات شماره ۴
۲۶. مگاوات شماره ۱ و ۲؛ ۵۰۰ مگاوات بری
۲۷. بهبود کیفی کارخانه های گندله سازی شماره ۱ و ۲؛ ۴۱۶ میلیون گندله
۲۸. خط دوم انتقال گاز به منطقه معدنی و صنعتی گل گهر
۲۹. عملیات اجرایی شهرک صنعتی گل گهر؛ ۳۰۰ هکتار زمین و زیرساخت
۳۰. بهره برداری از بخش اول ماشین آلات معدنی؛ ۶۶ دستگاه دامپتراک و بولدزر
۳۱. آغاز عملیات نصب تجهیزات واحد ۲ آهن اسفنجی جهان فولاد سیرجان
۳۲. توسعه عملیات اکتشافی در ۱۰ منطقه ایران و خرید تجهیزات حفاری
۳۳. آغاز عملیات نصب تجهیزات مگامدول آهن اسفنجی شرکت جهان فولاد سیرجان
۳۴. آغاز عملیات اجرایی احداث خط کلاف بردسیر جهان فولاد سیرجان
۳۵. احداث کارخانه فولاد آبکاری بردسیر جهان فولاد سیرجان؛ ۵۰۰ هزار تن اسلب آبکاری
۳۶. شرکت پتروشیمی انجمن ماهشهر؛ ۲۲ میلیون تن محصولات نفتی و پلیمری
۳۷. شرکت پتروشیمی هرمز خلیج فارس؛ ۶۴ میلیون تن محصولات نفتی و پلیمری
۳۸. طرح پروپین و پلی پروپین پتروشیمی پارس؛ ۱٫۱ میلیون تن پروپین و پلی پروپین
۳۹. طرح پروپین مپنا؛ ۲۰۰ هزار تن پروپین
۴۰. شرکت پتروشیمی هستا؛ ۱٫۱ میلیون تن اوره
۴۱. پتروشیمی ستاره پارسبان؛ ۱٫۱ میلیون تن پروپین، پلی پروپین، پت؛ بترین
۴۲. آهن اسفنجی بیجار؛ ۱٫۶ میلیون تن آهن اسفنجی
۴۳. فولاد سازی قروه؛ ۱ میلیون تن فولاد و نورد
۴۴. گندله سازی مینا امید کردستان؛ ۱ میلیون تن گندله
۴۵. گندله سازی صباغید همدان؛ ۱ میلیون تن کانساز سس
۴۶. نیروگاه پویا انرژی تکین سمنان؛ ۳۶ مگاوات بری
۴۷. فولاد اقلید؛ ۱۱ میلیون تن آهن اسفنجی
۴۸. فولاد اردبیل؛ ۱۱ میلیون تن آهن اسفنجی

روابط عمومی شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات

پاستا
تولیدکننده ۷۰ نوع از محصولات پاستا (انواع متداول و فراسودمند)، لازانیا، پودر کیک و آرد بسته بندی

فروکتوز، گلوکز، مالتودکسترین، نشاسته ذرت
تولیدکننده انواع محصولات برپایه نشاسته ذرت

کانفکشنری
تولیدکننده انواع شکلات، کیک، ویفر و بیسکویت

آرد
تولیدکننده انواع آرد گندم

روغن
تولیدکننده انواع روغن سالاد و پخت و پز

فروکتوز، گلوکز، مالتودکسترین، نشاسته ذرت دارویی
تولیدکننده انواع مواد اولیه دارویی برپایه نشاسته ذرت

کود
تولیدکننده انواع کود طبیعی مایع

روز ملی صنعت و معدن مبارک باد

دهه تولید و تجارت

۱ تا ۱۰ تیرماه ۱۴۰۳
(روز اصناف تا روز صنعت و معدن)

همایش تولید
با مشارکت مردم
سال ۱۴۰۳

۱ تیرماه	شهر جدید نمایش آفرینش اصناف
۲ تیرماه	شهر جدید ارتقای دانش، فناوری، کیفیت و بهره‌وری
۳ تیرماه	چهارشنبه رقابت‌پذیری و توسعه تجارت خارجی
۴ تیرماه	شهر جدید برنامه هفتم توسعه
۵ تیرماه	شهر جدید تفکری راهبردی و مدیریت جامع
۶ تیرماه	شهر جدید توسعه دانش تخصصی و تعاونی
۷ تیرماه	شهر جدید بهبود فضای کسب و کار
۸ تیرماه	چهارشنبه جهاد کوهپایه
۹ تیرماه	بهار نوین ارتقای آفرینش معادن
۱۰ تیرماه	شهر جدید بسیج مردمی

ستاد گرامیداشت دهه تولید و تجارت

پنج دهه تجربه، نیم قرن افتخار
 بر بلندای صنعت کشور

دارای تکنولوژی
MIDREX
 از شرکت
Kobe steel
 ژاپن

Mine & Industry روز صنعت و معدن

حوزه فعالیت های ایریتک

- زنجیره صنایع فولاد (صنایع متالورژی)
- زنجیره صنایع مس (صنایع متالورژی)
- صنایع فلزی (صنایع متالورژی)
- معدن (اکتشاف، استخراج، فرآوری)
- صنایع کانی های غیر فلزی
- صنایع نفت، گاز و پتروشیمی
- احداث بنادر و سازه های دریایی
- تولید، توزیع و انتقال برق
- احداث تأسیسات آب و فاضلاب
- احداث خطوط انتقال آب

دهم سپتامبر راه روز صنعت و معدن کرامی باد

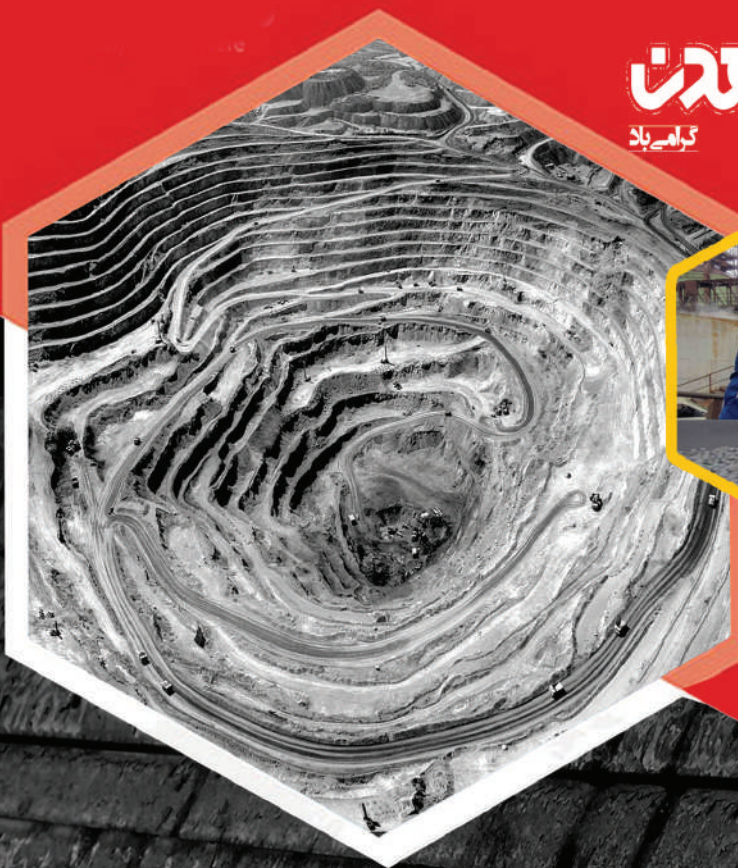

روزنامه

صنعت معدن

گام‌باد

تولید بیش از

میلیون تن

محصولات زنجیره فولاد

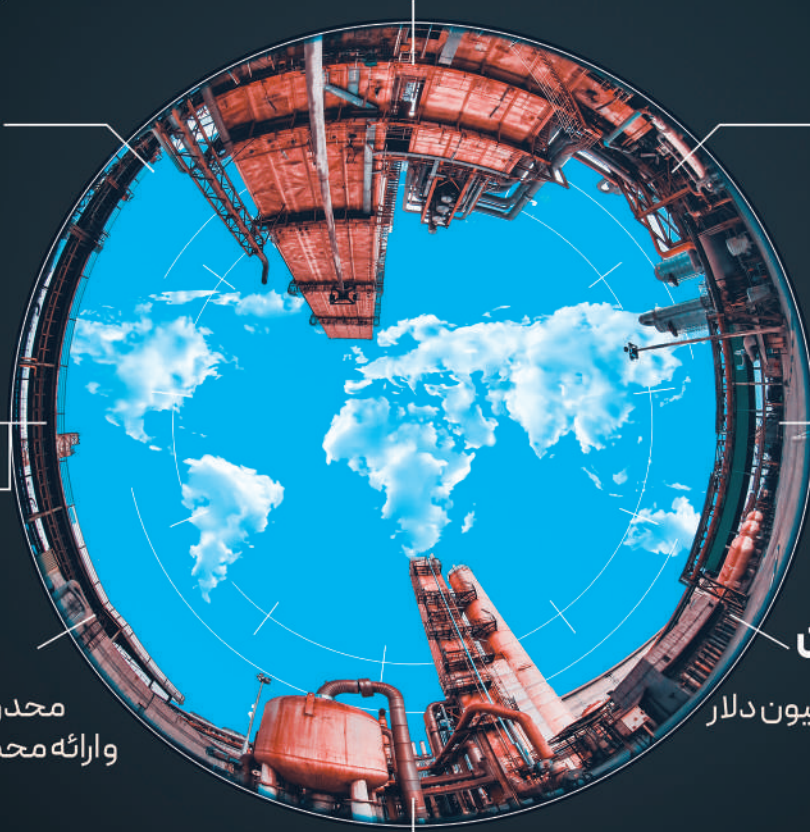

- کسب رتبه اول از نظر بهره وری کل عوامل تولید، فلزات آهنی کشور در بین ۵۰۰ شرکت برتر ایران.
- ثبت بالاترین میزان تولید گندله آهن و شمش فولادی
- درآمد فروش ۶۰۳،۷۴۱ میلیارد ریالی
- افزایش ۳۸ درصدی درآمد فروش نسبت به سال ۱۴۰۱
- صادرات ۱۷۷،۷۶۵ هزار تن انواع شمش فولادی

موفقیت های
سال ۱۴۰۲

فولاد مبارکه

بزرگترین صادرکننده غیرنفتی کشور

چالش‌های صادرات
برای فولاد مبارکه

وضعیت فولاد مبارکه
در حوزه صادرات

محدودیت در فروش
و ارائه محصولات متنوع به بازار

۱,۴۰۹,۰۰۰ تن
صادرات به ارزش ۷۰۷ میلیون دلار

عدم امکان برنامه‌ریزی بلندمدت
با وجود نوسان ارزی

۱۴/۶۸٪

رشد صادرات نسبت به ۱۴۰۱

تغییرات احتمالی قوانین و تعرفه‌ها

تغییر رویکرد در
حوزه فروش و بازاریابی

۱/۴۳٪

سهم ارزش دلاری صادرات کشور

تغییر معافیت‌های صادراتی

بزرگترین صادرکننده غیرنفتی کشور

ضعف زیرساخت‌های کشور برای صادرات

حضور موثر در
بازارهای جدید

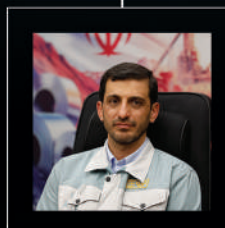
رتبه دوم در بین صادرکنندگان

ضعف در بخش لجستیک
و حمل و نقل کشور

حفظ رشد ارزی و وزنی
در بین صادرکنندگان

محمد یاسر طبینیا
مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه

KhOuzestan

شرکت فولاد اکسین خوزستان

Oxin Steel Co.

با جهش تولید
با مشارکت مردم
سال ۱۴۰۳

همزمان با پانزدهمین سالگرد بهره‌برداری
از شرکت فولاد اکسین خوزستان:

**رکورد تولید روزانه و ماهانه
فولاد اکسین پس از ۷ سال
شکسته شد**

فولاد مردان اکسین موفق شدند در راه اقتدا به شهدای خدمت
در طول یک ۲۴ ساعت با تولید ۵ هزار و ۸۶ تن اسلب رکورد تولید
روزانه جدیدی را در تاریخ
این شرکت به ثبت برسانند.

فهرست مطالب

۲..... رونمایی از بسته شهید جمهور برای بخش صنعت

۳..... اقتصاد دستوری سمی مهلک برای اقتصاد کشور

۴..... برقی سازی نیازمند تحلیل نظام مند

۸..... خلق ارزش افزوده بیشتر با جلوگیری از خام فروشی محقق شد

۱۰..... خودرو در مسیر عکس توسعه صنعتی

۱۲..... دومینوی قطع برق، امسال هم به صنایع می رسد

۱۴..... ضرورت تداوم سیاست های ضد تحریمی دولت سیزدهم

۱۶..... کژراهه قیمت گذاری

۲۰..... استخراج نامرئی

۲۲..... معدن، بازیگر اصلی توسعه پایدار

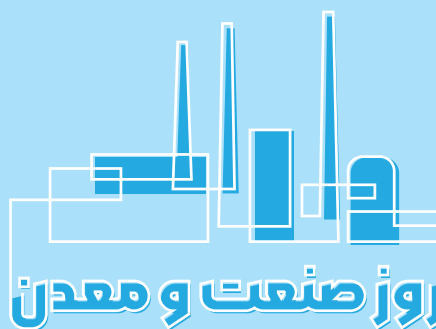
۲۴..... صادرات فولاد، سقوط کرد

۲۶..... با دنیا رابطه برقرار کنید

۲۸..... توسعه، ممکن نیست

۳۰..... تولید در خطر

۳۲..... فراتر از تصور

صاحب امتیاز: .....موسسه فرهنگی و مطبوعاتی **سنت**
 مدیر مسئول: ..... ناصر بزرگمهر
 قائم مقام مدیر عامل: ..... مهرداد بیات
 مدیر بازرگانی: ..... مجید مدنی
 دبیر ویژه نامه: ..... شهریار خادمی
 مدیر فروش: ..... فاطمه احمدپور
 طراح جلد و صفحه آرا: ..... مانی روشن
 همکاران: مینا معراجی، امیرحسین حبیبی، وحید بهرامی،
 فریبا کربلایی
 ناظر چاپ: ..... بیژن بهادری
 نماینده استان ها
 البرز: ..... اکبر حسینی
 کرمان: ..... بردیا امیر تیموری

ارتباط با ما

تلفن: ۸۲۱۹۰
 فکس: ۸۸۷۱۳۷۳۰
 نشانی: تهران، خیابان قائم مقام، کوچه آزادگان، شماره ۲۶
 کد پستی: ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
 ایمیل: ..... ads.smtnews@gmail.com

رئیس ستاد بزرگداشت دهه تولید و تجارت خبر داد:

رونمایی از بسته شهید جمهور برای بخش صنعت

زمینه‌های واگذاری بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی، تامین نیروی انسانی و سایر سیاست‌های مختلف خواهد شد. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی با اشاره به استقرار بیش از ۸۶۰ شهرک صنعتی دولتی در سراسر کشور اعلام کرد: ۶۵ شهرک صنعتی غیردولتی نیز در سطح کشور داریم.

وی به ساخت شهرک‌های مشترک با سایر کشورها اشاره کرد گفت: نشست‌هایی با هم‌تایان خود در کشور عراق داشتیم زمین‌هایی معرفی کردند که با توجه به شهادت آیت‌الله رئیسی این امر به تعویق افتاد. مقیمی بیان کرد: در جهت توسعه تعاملات و ارتباطات بین کشورها، زیرساخت ایجاد شهرک‌های صنعتی ایران در کشورهای مختلف پیش‌بینی شده است.

معاون وزیر صمت درباره تامین برق صنایع گفت: محدودیت‌هایی از سمت وزارت نیرو ببه واحدهای صنعتی اعمال شده است، ضمن اینکه ۸۲۸ مگاوات برق در شهرک‌های صنعتی در حال تولید است تا به برق صنایع تزریق شود.

وی خاطرنشان کرد: در شهرک‌های صنعتی ۲۴ مگاوات برق انرژی خورشیدی به بهره برداری رسیده و ۱۹۷ مگاوات برق انرژی خورشیدی در مرحله ساخت و ساز قرار دارد و ۶۱۳ مگاوات توسط نیروگاه‌های مقیاس کوچک و دیجی‌ها در حال ساخت و ساز است.

مقیمی با بیان اینکه ۱۰ تشکل در تهیه این بسته و برگزاری دهه تولید و تجارت نقش دارند گفت: بخش خصوصی شامل اتاق تعاون، خانه صنعت و معدن، اتاق بازرگانی، اتاق اصناف و سایر تشکلهاست. وی عنوان کرد: امسال بیست و هشتمین رویداد دهه تولید و تجارت از یکم تیرماه آغاز می‌شود که در ۱۵ حوزه، ۶۰ تولیدکننده و صنعتگر را به عنوان برترین‌ها معرفی خواهیم کرد. معاون وزیر صمت خاطرنشان کرد: این دهه به نام‌های جهش تولید با نقش آفرینی اصناف، جهش تولید با مشارکت جوانان، جهش تولید با مسئولیت اتاق تعاون و سایر موارد نامگذاری شده است که امسال پیش‌بینی کرده‌ایم که اتاق تعاون به میزگرد تجارت اضافه شود و بتواند مشارکت مردم را تبیین کرد.

مقیمی با بیان اینکه سهم واحدهای غیرفعال در شهرک‌های صنعتی امروز به کمتر از ۱۲ درصد رسیده است گفت: این در حالی است که در گذشته این آمار ۱۷ درصد بود.

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران گفت: برنامه‌ای در راستای احیای نهضت واحدهای صنعتی را دنبال می‌کردیم و در کنار آن افزایش ظرفیت تولید واحدهای تولیدی و نیمه فعال را نیز پیگیری کردیم؛ ضمن نوسازی و بازسازی و افزایش ظرفیت تولید که شامل تسهیلات، اتصال با واحدهای پیشران،

رئیس ستاد بزرگداشت دهه تولید و تجارت و روز صنعت و معدن با بیان اینکه یک هزار و ۹۰۰ واحد را کد تولیدی امسال احیا می‌شود، گفت: بسته پیشنهادی تشویقی خادم الرضا یادگار شهید جمهور برای بخش صنعت در دهم تیرماه با حضور سرپرست ریاست جمهوری رونمایی می‌شود.

فرشاد مقیمی در نشست خبری ستاد بزرگداشت دهه تولید و تجارت، اظهار داشت: بسته‌ای در قالب هدیه رئیس جمهور شهید به بخش صنعت کشور با همکاری و هماهنگی ۱۵ دستگاه و تشکل‌های بخش خصوصی تهیه شده که قرار بود با حضور شهید آیت‌الله رئیسی رونمایی شود که اکنون به عنوان یادگاری در اختیار بخش صنعت قرار می‌گیرد.

وی افزود: تنظیم‌گری این بسته بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده است و تشکل‌ها نظرات و ارایه پیشنهادها را جمع‌بندی کرده‌اند که در روز دهم تیرماه با حضور سرپرست ریاست جمهوری ارائه می‌شود.

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران ادامه داد: این بسته در جنبه‌های مختلف مالی، ارزی، مجوزها، تسهیلات و رفع موانع تولید تهیه شده است که در مرحله نهایی است که به طور قطع فصل نو در جهش تولید با مشارکت مردم خواهد بود.

آرمان خالقی عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن و تجارت عنوان کرد: اقتصاد دستوری سمی مهلک برای اقتصاد کشور

آرمان خالقی
عضو هیئت مدیره
خانه صنعت معدن ایران

در این حالت بخش خصوصی رشد خواهد کرد. خالقی اظهار کرد: چاره اقتصاد ما رشد بخش خصوصی در یک فضای رقابتی عادلانه غیر رانتی است، آنگاه به چنین فکر کنیم برنامه هایمان به هدف خواهد رسید. عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران نمایشگاه ایران اگرو فود را نمایشگاه خوب و بسیار معتبری دانست که از سال ۱۳۷۴ آغاز به کار کرد و دارای اعتبار و مزیت است. وی افزود: در بحث های مختص صادراتی، مشکل صادراتی داریم. در موضوعاتی ثابت نیاز داریم. برای اینکه یک تولید کننده صنعت غذا در یک بازار ثالث و خارج از کشور دنبال موضوع صادراتش می گردد باید بتواند آن تعهدی را که نسبت به مشتری و طرف تجاریش در خارج از کشور دارد به موقع ایفا کند. اینکه تصمیم و قوانین را تغییر دهیم باعث ایجاد خلل در آن تعهد می شود که به موقع صورت نپذیرد. و در این صورت تولید کننده و تاجر صنعت غذای کشورمان تبدیل به طرف تجاری بدقول می شود که در نهایت اعتبار فعال اقتصادی ما را زیر سوال می برد.

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران بیان کرد: از نگاه طرف تجاری ثبات تصمیم گیری دارای اهمیت است که باید حتما به این نقطه برسیم، در این چنین حالتی خوشبختانه صنعت غذای ما در بین مجموعه صنایع کشور توانمندی تولید محصولات با کیفیت صادراتی. رقابتی را دارد و یک مزیت برای صنعت غذای کشور در بازارهای خارجی محسوب می شود.

خالقی در پایان گفت: امیدوارم حضور تولیدات کشورمان در بازار با اعتبار و کیفیتی که از خودش نشان می دهد، باعث باز شدن بازار سایر شرکت های ایرانی شود. ساخت ایران وقتی دارای اعتبار باشد، سایرین هم قادر به حضور در بازار جهانی خواهند بود. صنعت غذای ایران به قدری بازار بزرگی است که ما به جای تخریب همدیگر باید دست همدیگر را بگیریم و بتوانیم تنوع سبد محصولاتمان را در بازار بین الملل باز کنیم. شاید این یک آرزو باشد ولی یک وقت سبد محصولات غذایی از مجموع چند تا شرکت که حتی بتوانند برند مشترک داشته باشند و کنسرسيوم صادراتی ایجاد کنند و آن توان صادراتی را در واحد صنایع غذایی ما قطعاً افزایش می دهد که از این فرصت مغفول بودیم. خیلی دنبال تکروی نباید باشیم و به سوی فتح بازارها با به استراتژی مشخص باشیم.

آرمان خالقی در حاشیه دومین اجلاس تجارت غذا در خصوص بحث انتخابات ریاست جمهوری و انتظار فعالان اقتصادی از رئیس جمهور چهاردهم در تحقق شعارهای سال از جمله جهش تولید با مشارکت مردم به خبرنگار ما گفت: امیدواریم رئیس جمهور آینده با رای بالا و مشارکت بالای مردم انتخاب شود. قاعدتا شعار سال تنها یکی از اهداف ایشان خواهد بود و مسئولیت یک دوره چهار ساله را به عهده خواهد گرفت. اصول ما باید بر مدار برنامه بلندمدت باشد و دولت جدید تدوین برنامه بلند مدت استراتژی توسعه صنعتی کشور و راهبرد توسعه صنعتی کشور که دستور مقام معظم رهبری دو سال و نیم پیش ابلاغ کردند را زودتر سرانجام برساند که بر مدار یک برنامه بلند مدت حرکت کند بدون برنامه بلند مدت کاری از پیش نخواهد نمی رود.

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران افزود: ابتدای کار باید این برنامه که کارهای تقریبا تا بخشی از آن انجام شده هر چه زودتر نهایی شود که ما بدانیم در حوزه های مختلف صنعت در صنعت غذا بچه برنامه ای داریم؟ چگونه می خواهیم زنجیره ارزش را شکل دهیم که تولیدمان رقابت پذیر باشد.

عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن کشور تصریح کرد: باید شاهد یک دولت متحد باشیم تا یک توسعه متوازن را در کشور شکل دهد. دولت آینده با این برنامه اولیه باید بر این مدار حرکت و ریل گذاری کند.

این فعال اقتصادی کشور بیان کرد: سخت کوشی و برنامه ریزی و اقدام و عمل به برنامه ها باید گام های بعدی دولت چهاردهم باشد ولی در نهایت چیزی که دارای اهمیت است چالش های حوزه صنعت است که بر کسی پوشیده نیست، مسئولین کشور باید افرادی مطلع از وضعیت اقتصادی باشند.

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران افزود: چالش ها روشن است. تنها یک اراده می خواهد که دولت آینده اراده اش بر حل این مشکلات باشد و دولت از مداخله در اقتصاد باید برحذر باشد. اقتصاد دستوری سم مهلک اقتصاد ما بوده، دولت بزرگی داریم که هم فربه، ناکارآمد و کم بهره ور شده دولت آینده باید به سمت کوچک و کارآمد شدن و چابک شدن حرکت کند سپس با نظارت و برنامه ریزی مسائل را پیش کند.

پژوهشگر حوزه خودرو در بررسی الزامات حمل و نقل برقی تاکید کرد

برقی سازی نیازمند تحلیل نظام مند

علی میرزایی سیسان
پژوهشگر حوزه برقی سازی

ظهور وسایل نقلیه برقی، نویددهنده یک تغییر قابل توجه در بخش حمل و نقل است که در صورت اجرای دقیق، می تواند باعث بهبود بهره‌وری مصرف انرژی و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای شود. خودروهای برقی که به‌عنوان واحدهای ذخیره انرژی بسیار عمل می‌کنند، ظرفیت قابل توجهی برای دگرگون کردن اینکه چگونه انرژی تولید و به‌طور موثر در یک سیستم گردش و مصرف می‌شود، دارند. بی‌شک چنین تحولی نیازمند فناوری‌های متفاوت و نوظهور است. با این حال، تجارب کشورهایی که زودتر به سمت وسایل نقلیه برقی رفته‌اند نشان می‌دهد نوآوری و فناوری به‌تنهایی برای مقابله با چالش‌های پیچیده اکوسیستم وسایل نقلیه برقی کافی نیست. اکوسیستم نوین برقی شامل یک شبکه چندوجهی و به هم پیوسته است که نیازمند رویکردی جامع برای رقابت با حمل و نقل سنتی با خودروهای بنزینی است؛ در نتیجه تحلیل نظام‌مند سیستم‌ها و درون سیستم‌ها برای به فعلیت رساندن حمل و نقل برقی در یک جغرافیا ضروری است. این رویکرد فراتر از دسترسی به پیشرفت‌های فناورانه خودرو و شارژرهای پیشرفته است. صمت در این زمینه با علی میرزایی سیسان، پژوهشگر حوزه برقی‌سازی گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌خوانید.

و کره زمین هستند. این سیستم‌ها تودرتو هستند و با سیستم‌های دیگر همپوشانی دارند و در سطح‌های مختلف دائم در حال کنش و واکنش نسبت بهم هستند. با توجه به ماهیت به هم پیوستگی عناصر سیستم، اقدامات در یک حوزه بر عملکرد بهینه سایر حوزه‌ها تاثیر منفی و مثبت می‌گذارد. اگر مثال واضح‌تر بخواهیم بزنیم بدن انسان مجموعه‌ای از سیستم‌ها و درون سیستم‌هاست که همگی بر سلامت یکدیگر تاثیر می‌گذارند و هدف نهایی عملکرد سالم بدن انسان است. در یک بدن سالم هیچ سیستم و درون سیستمی مستقل عمل نمی‌کند و در راستای منافع کلی بدن، عملکرد منفی ایجاد نمی‌کند.

● منظور از کلیت تفکر سیستمی در حوزه برقی‌سازی چیست؟ این رویکرد چه تاثیر بر تغییر و تحولات این بخش دارد؟

تفکر در سطح سیستم به‌ویژه در حوزه برقی‌سازی می‌تواند بسیار مفید باشد. این موضوع سهامداران مختلفی مانند تولیدکنندگان خودرو، تامین‌کنندگان باتری، تامین‌کنندگان زیرساخت شارژ، شرکت‌های برق، سیاست‌گذاران و مصرف‌کنندگان را دربرمی‌گیرد. هر ذی‌نفع دارای اهداف، محدودیت‌ها و فرآیندهای تصمیم‌گیری

هستند که تعاملات آنها بر یکدیگر تاثیر می‌گذارد. اگرچه این ممکن است پیچیده به نظر برسد، اما سیستم‌ها همه‌جا حاضر هستند. هر ذی‌نفع بخشی از چندین سیستم از جمله وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، زنجیره تامین و بازارهای مالی است. همان‌طور که به‌طور مثال انسان‌ها بخشی از سیستم خانواده‌ها، سیستم جوامع، سیستم شهرها

● حالا که به نوعی در ابتدای مسیر برقی‌سازی هستیم، بهتر است نخست از ساختارهای پایه شروع کنیم تا یک چارچوب مناسب ایجاد کرده و اصولی در این حوزه گام برداریم. با توجه به این رویکرد، نخست درباره الزامات اساسی ورود به عرصه برقی‌سازی حمل و نقل برای ما بگویید؟

از آنجاکه اکوسیستم برقی یک شبکه چندوجهی و به هم پیوسته و نیازمند رویکردی جامع برای رقابت با حمل و نقل سنتی با خودروهای بنزینی است، تحلیل نظام‌مند سیستم‌ها و درون سیستم‌ها برای به فعلیت رساندن آن ضرورت دارد. تفکر در سطح سیستم یک چارچوب مفهومی است که تعاملات و وابستگی‌های متقابل بین اجزای مختلف سیستم و رابطه آنها با محیط خارجی را موردنقد و بررسی قرار می‌دهد. برخلاف تفکر خطی که اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت را بر پارامترهای فردی یک سیستم ارزیابی می‌کند، تفکر سطح سیستم سلامت کلی و تکامل هر جزء را در میان اختلالات قابل توجه به‌واسطه واقعیت‌های تغییر در نظر می‌گیرد و تاثیرات متقابل آنها را تشخیص می‌دهد. برای درک تفکر سیستمی، ابتدا باید درک کرد که سیستم چیست؟ سیستم‌ها عناصر به هم پیوسته‌ای

بخش مهمی از مطالعات نظام‌مند سیستم‌ها و درون سیستم‌ها در این حوزه است. اصول ملاحظات اجتماعی-اقتصادی باید آن قدر بلوغ در سطح سیستم ایجاد کند که درون سیستم‌های جدید (شرکت‌های دانش‌بنیان و بازیگران جدید) را در خود مستقر کند و حتی درون سیستم‌های غیر کارآمد (قدیمی یا متضاد با بهره‌وری) را به صورت ارگانیک حذف کند.

در این میان، توسعه زیرساخت شارژ یکی دیگر از جنبه‌های حیاتی اکوسیستم حمل‌ونقل برقی است که به رویکردی در سطح سیستم نیاز دارد. این روند شامل استانداردسازی رابط‌ها، ملاحظات شهری، ساخت امکانات و توسعه مدل‌های تجاری و کنترلی است. برای اطمینان از استقرار هماهنگ و کارآمد زیرساخت‌های شارژ، همکاری میان سهامداران، از جمله شرکت‌های آب و برق، اپراتورهای ایستگاه شارژ، شهرداری‌ها و صاحبان املاک ضروری است. استقرار زیرساخت‌های شارژ باید با تعداد وسایل نقلیه تولیدشده یا واردشده به بازار، مطابقت داشته باشد تا از اضطراب شارژ کردن مصرف‌کنندگان جلوگیری کند. این امر مستلزم هماهنگی بین سیستم‌های مختلف از جمله سازندگان وسایل نقلیه، اپراتورهای ایستگاه شارژ و شرکت‌های آب

از جمله توسعه زیرساخت شارژ، ایجاد سیاست‌ها و مقررات مطلوب، و ارتقای آگاهی و پذیرش مصرف‌کننده است. اصول ملاحظات اجتماعی-اقتصادی در سطح سیستم موضوع بعدی در این بخش است که باید مورد توجه قرار گیرد. یک چالش عمده در برقی‌سازی حمل‌ونقل، حفظ یکپارچگی و بهینه‌سازی در سطح سیستم برای اطمینان از مزایای اجتماعی گسترده و درعین حال در نظر گرفتن عوامل اجتماعی-اقتصادی است. این ملاحظات شامل پرداختن به تاثیرات اجتماعی گسترده‌تر پذیرش حمل‌ونقل است، مانند ایجاد شغل، کاهش آلودگی هوا، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و بهبود سلامت عمومی. همچنین مستلزم اطمینان از توزیع عادلانه مزایای حمل‌ونقل برقی در سراسر جامعه برای هر قشری با هر درآمدی و به نوعی براساس عدالت اجتماعی است. از نظر اقتصادی، ذی‌نفعانی که تحولات تولید و توزیع شبکه برق، مزایای زیست‌محیطی و توسعه وسایل نقلیه را مدیریت می‌کنند باید دیدگاهی کلی‌نگرتر اتخاذ کنند. همه باید بدانیم که خودروهای برقی بیشتر جزء سیستم انرژی هستند، تا جزء صنعت خودرو. در نظر گرفتن تعاملات بین خودروهای برقی و شبکه برق و یکپارچه‌سازی منابع انرژی تجدیدپذیر،

مجزایی است که به‌طور قابل‌توجهی بر کل سیستم شهری و کشوری تاثیر می‌گذارد. در کشورهای در حال توسعه، گسترش خودروهای برقی با موانع دیگر سیستمی مانند زیرساخت شارژ ناکافی، قیمت بالای خودرو، هزینه‌های تولید، رقابت در بازار، فقدان مدل‌های تجاری، روابط پیچیده صنعتی و مالی، بانک‌ها و سازمان‌های بیمه و مقاومت خودروسازان سنتی مواجه هستند. این چالش‌ها بر نیاز به داشتن یک رویکرد جامع تحلیل نظام‌مند سیستم‌ها و درون سیستم‌ها با یک رویکرد یکپارچه برای پیشبرد اکوسیستم خودروهای برقی در سطح سیستم تاکید می‌کند، سعی در تحلیل الگوهای رفتاری دارد و به قابل فهم کردن وابستگی‌های متقابل در یک اکوسیستم می‌پردازد.

اصول برقی‌سازی حمل‌ونقل در سطح سیستم موضوعات خاصی را دربرمی‌گیرد. چالش‌های اولیه در سطح سیستم برقی‌سازی حمل‌ونقل شامل همگام‌سازی فعالیت‌های بازیگران گوناگون برای توجیه سرمایه‌گذاری‌های مختلف و تسریع انتقال به حمل‌ونقل برقی است. این امر مستلزم یک چشم‌انداز کلان مشترک و تلاش‌های هماهنگ بین ذی‌نفعان برای ایجاد یک محیط حمایتی برای پذیرش خودرو برقی

و برق برای استقرار زیرساخت کارآمد با در نظر گرفتن برد خودرو، سرعت شارژ و راحتی کاربر است.

● چگونه می‌توان برقی‌سازی در حمل‌ونقل را اصولی انجام داده و توسعه بخشید؟ در این مسیر چه مواردی را باید به‌عنوان اصل پذیرفت و رعایت کرد؟

برای توسعه موثر خودروهای برقی رقابتی، چندین اصل باید رعایت شود. اولاً محصولات جدید باید انتظارات مصرف‌کننده و تقاضای بازار را برآورده کنند و از گذار علمی و عملی و بدون هیجانات مقطعی به خودروهای برقی اطمینان حاصل شود. این امر مستلزم درک عمیق ترجیحات مصرف‌کننده، الگوهای رانندگی و رفتارهای شارژ در کنار توانایی طراحی و ساخت وسایل نقلیه جذاب، قابل‌اعتماد و به‌صرفه است. از نظر فناوری، تحقیق و تولید انبوه باتری‌های قدرت جدید با انرژی و چگالی توان (همزمان با دسترسی به مواد معدنی حیاتی) بالا هنوز یک اولویت فنی-استراتژیک است. این امر مستلزم سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی در تحقیق و توسعه، زنجیره تامین قوی و قابلیت‌های تولیدی است. همکاری بین تولیدکنندگان باتری، سازندگان خودرو و موسسات تحقیقاتی ملی و بین‌المللی برای تسریع نوآوری و ارائه فناوری‌های جدید به بازار حیاتی است. ثانیاً توسعه باید در مراحل مطابق با اهداف تعیین شده پیش برود و امکان بهبودهای تکراری براساس بازخورد بازار و پیشرفت‌های تکنولوژیکی را فراهم کند. این امر تولیدکنندگان را قادر می‌کند سرمایه‌گذاری‌ها را اولویت‌بندی کنند و منابع را به‌طور کارآمد تخصیص دهند و بر اجزای حیاتی در هر مرحله توسعه تمرکز کنند. ثالثاً با توجه به رقابت شدید خودروسازان بین‌المللی، توسعه و ساخت باید موضوعیت زمانی و جغرافیایی داشته باشد.

این امر مستلزم هماهنگی و همکاری بالا بین بخش‌های داخلی و تامین‌کنندگان خارجی، مراکز تحقیق و توسعه همراه با تکنیک‌های پیشرفته تولید برای تسهیل نمونه‌سازی، آزمایش و مقیاس‌بندی سریع است. چهارم، اهداف توسعه هماهنگ باید با زنجیره تامین در دسترس همسو باشد. همکاری نزدیک با سیستم‌های زنجیره تامین، در دسترس بودن قطعات و مواد در سطوح کیفی موردنیاز را تضمین می‌کند. مشارکت‌های بلندمدت و اتحادیه‌های استراتژیک نیز برای دسترسی امن به منابع و فناوری‌های کلیدی حیاتی هستند. در نهایت، چابکی برای اصلاح مداوم اجزای محصولات جدید براساس مشاهدات دنیای واقعی در طول توسعه، برای رقابت تجاری باقی‌ماندن ضروری است. این شامل تعهد به بهبود مستمر و سازگاری با شرایط متغیر بازار و پیشرفت‌های تکنولوژیکی، همراه با ایجاد حلقه‌های بازخورد و مکانیسم‌های جمع‌آوری داده‌ها برای پیشبرد بهبود محصول است.

در این راستا، استراتژی‌های حمایت از توسعه برقی‌سازی هم مطرح هستند که شامل تعیین اهداف اولیه بلندپروازانه برای دستیابی سریع به‌صرفه‌جویی در مقیاس، کاوش و اعتبارسنجی جهت‌های فناوری بهینه قبل از ساخت‌وساز

توسعه برقی‌سازی مستلزم اقدامات جسورانه برای رقابت با سیستم‌های حمل‌ونقل فعلی با سوخت فسیلی ارزان است

گسترده، و ارتقای مدل‌ها، اصول، روش‌ها و استانداردهای کسب‌وکار براساس داده‌ها و تخصص مداوم است. برای تسهیل طراحی منطقی بالای مکانیسم‌های توسعه و سودبری، مطالعات جامع در مسیر توسعه کل سیستم و درون سیستم‌های اکوسیستم برقی بسیار ضروری است. مطالعات باید شامل مطالعات گسترده با اهداف، برنامه‌ها و مقیاس‌های کافی برای تأیید مسیرهای توسعه و اصلاح مدل‌ها و روش‌های تحلیل باشد. استفاده از متخصصین می‌تواند به توسعه خودروهای برقی بسیار کمک کند، تا گفت‌وگو بین بخش‌های مختلف را برای ایجاد اجماع در مورد عقلانیت گذار (از بنزینی به برقی) تقویت می‌کند و این اجماع نهایت به ترسیم نقشه راه تبدیل شود که سلامت کل سیستم (در سطح ملی) را به ارمغان بیاورد.

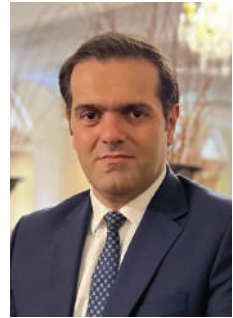
● در نهایت چگونه می‌توان از این تحلیل در عمل استفاده کرد و گذار موفق‌تری به حوزه برقی‌سازی داشت؟

پرداختن به تحلیل نظام‌مند بهره‌وری و فناوری در دوران گذار از طریق تحلیل در سطح سیستم‌ها امری بدیهی است. گذار موفقیت‌آمیز برقی‌سازی بستگی به سلامت گذار توسعه، مدل کسب‌وکار و سیاست‌های بالادستی صحیح دارد که با رویکردی در سطح سیستم و درون سیستم‌ها هدایت می‌شوند. توسعه برقی‌سازی مستلزم اقدامات جسورانه برای رقابت با سیستم‌های حمل‌ونقل فعلی با سوخت فسیلی ارزان است. دسترسی به سیستم‌های فناوری جدید در تحول پیشروان خودروهای جدید مهم است. در همین راستا، درک چالش‌های اجتماعی-اقتصادی در صورت تک‌روی (عدم هماهنگی) ذی‌نفعان می‌تواند صدمات جدی به کارایی کل سیستم بزند. ایجاد یک مسیر توسعه روشن و اطمینان از بازگشت سرمایه در سلامت سیستم‌های حمل‌ونقل نقش اساسی دارند. سیاست‌های حمایتی و تشویقی باید از انگیزه‌های کلان اقتصادی ترویج و توسعه نشأت بگیرد و برای حمایت از راه‌اندازی اکوسیستم برقی موفق، تنظیم سیاست بالادستی امری لازم است. سیاست بالادستی موثر مانند سیستم اعصاب بدن انسان است که اجازه نمی‌دهد دست‌ها و پاها (ذی‌نفعان) برای خود در هر جهت دلخواه حرکت کنند و فقط و فقط باید در خدمت پیشروی بدن با هم همکاری کنند.

تحولات عظیم با هدف پایداری مانند برقی‌سازی حمل‌ونقل مستلزم تغییر از تفکر خطی به تفکر سیستمی با در نظر گرفتن تعاملات پیچیده و تأثیرات اجتماعی-اقتصادی-سیاسی گسترده‌تر است. با همسو کردن فعالیت‌های ذی‌نفعان مختلف، حفظ یکپارچگی در سطح سیستم و پایبندی به اصول ساخت درست و استراتژیک، می‌توان گذار به حمل‌ونقل برقی را سرعت بخشید و ظرفیت کامل فناوری‌های تحول‌آفرین سبز را محقق کرد. تجزیه‌وتحلیل سیستم جامع و درون سیستم‌ها برای ایجاد یک مکانیسم توسعه موثر موردنیاز است. با تفکر ترکیبی «جزیی‌نگر درون سیستم‌ها، اما کلی‌نگر در عملکرد کل سیستم»، احتمال بروز خطا به حداقل و منافع کل سیستم، از جمله بازیگران و شرکت‌کنندگان به حداکثر می‌رسد.

با تفکر ترکیبی، احتمال بروز خطا به حداقل می‌رسد

شهرت افزایش صادرات غیر نفتی

مهندس محمد رضا مولایی
مدیر عامل شرکت آریا پلیمر نیکان مهر

افزایش صادرات غیر نفتی در گرو افزایش تولید داخلی از جمله اهداف مهم هر کشور برای تقویت اقتصاد ملی و کاهش وابستگی به منابع نفتی است. برای دستیابی به این هدف، باید راهکارهایی اجرایی و استراتژیک در نظر گرفته شود. در ادامه، چند راهکار برای افزایش تولید داخلی و در نتیجه افزایش صادرات غیر نفتی ارائه می‌شود:

۱. حمایت از صنایع داخلی: ارائه تسهیلات مالی، کاهش مالیات‌ها، و ایجاد محیط کسب و کار مناسب برای رشد و توسعه صنایع داخلی می‌تواند تولیدات داخلی را افزایش دهد.
۲. بهبود زیرساخت‌ها: توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل، انرژی، و فناوری اطلاعات باعث افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید می‌شود.
۳. توسعه فناوری و نوآوری: سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، ایجاد پارک‌های علم و فناوری و حمایت از استارت‌آپ‌ها می‌تواند به تولید محصولات با کیفیت و رقابتی کمک کند.
۴. افزایش کیفیت محصولات: بهبود استانداردهای کیفی محصولات تولیدی و افزایش نظارت‌ها می‌تواند اعتماد مصرف‌کنندگان داخلی و خارجی را جلب کند.
۵. توسعه بازارهای جدید: شناسایی و نفوذ به بازارهای جدید بین‌المللی از طریق مشارکت در نمایشگاه‌ها، استفاده از شبکه‌های توزیع بین‌المللی و ایجاد دفاتر نمایندگی در کشورهای هدف می‌تواند صادرات را افزایش دهد.
۶. آموزش و توسعه نیروی انسانی: آموزش و توانمندسازی نیروی کار، به‌ویژه در حوزه‌های فنی و مدیریتی، می‌تواند بهره‌وری و کیفیت تولیدات را افزایش دهد.

(ارائه حمایت‌های مالی، **SMES**، حمایت از صنایع کوچک و متوسط) آموزشی و مشاوره‌ای به کسب و کارهای کوچک و متوسط می‌تواند به تنوع و افزایش تولیدات داخلی کمک کند.

۸. تسهیل قوانین و مقررات: ساده‌سازی فرآیندهای صادراتی، کاهش بوروکراسی و تسریع در ارائه مجوزهای لازم می‌تواند انگیزه تولیدکنندگان برای صادرات را افزایش دهد.

با اجرای این راهکارها و ایجاد هماهنگی میان نهادهای مختلف دولتی و خصوصی، می‌توان به افزایش تولید داخلی و در نتیجه افزایش صادرات غیر نفتی دست یافت.

همچنین در راستای نیل به این هدف میتوان برای کمک به رشد تولید و رفع موانع داخلی برای تولیدکنندگان، به چندین جنبه مختلف پرداخت. این موارد می‌توانند در بهبود شرایط تولید و افزایش کارایی تولیدکنندگان تاثیرگذار باشند:

۱. بهبود زیرساخت‌ها:
- بهبود و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل، انرژی، و ارتباطات می‌تواند هزینه‌های تولید را کاهش داده و بهره‌وری را افزایش دهد.

۲. رفع موانع اداری و بروکراسی:
- تسهیل فرایندهای اداری و کاهش پیچیدگی‌های بروکراتیک می‌تواند زمان و هزینه‌های مرتبط با راه‌اندازی و مدیریت کسب‌وکار را کاهش دهد.
  ۳. دسترسی به منابع مالی:
- ایجاد تسهیلات مالی با نرخ بهره پایین و دسترسی آسان به وام‌ها می‌تواند به تولیدکنندگان کمک کند تا سرمایه لازم برای توسعه کسب‌وکار خود را تأمین کنند.
  ۴. بهبود قوانین و مقررات:
- اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با کار، مالیات، و تجارت می‌تواند محیط کسب‌وکار را برای تولیدکنندگان مناسب‌تر کند.
  ۵. آموزش و توانمندسازی نیروی کار:
- سرمایه‌گذاری در آموزش و مهارت‌آموزی نیروی کار می‌تواند به افزایش بهره‌وری و کیفیت تولیدات کمک کند.
- (**R&D**: تشویق تحقیق و توسعه)
- حمایت از فعالیتهای تحقیق و توسعه و نوآوری می‌تواند به تولیدکنندگان کمک کند تا محصولات جدید و بهبود یافته‌ای را عرضه کنند و در بازار رقابتی باقی بمانند.
  ۷. حمایت از صادرات:
- ارائه مشوق‌ها و تسهیلات برای صادرات محصولات می‌تواند به تولیدکنندگان کمک کند تا بازارهای جدیدی برای محصولات خود بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند.
  ۸. کاهش تعرفه‌ها و موانع تجاری:
- کاهش تعرفه‌ها و موانع تجاری می‌تواند هزینه واردات مواد اولیه را کاهش داده و دسترسی به بازارهای جهانی را تسهیل کند.
  ۹. حمایت‌های قانونی:
- ارائه حمایت‌های قانونی برای محافظت از حقوق مالکیت فکری و صنعتی می‌تواند به تولیدکنندگان کمک کند تا نوآوری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های خود را محافظت کنند.
- . تشویق به همکاری‌های بین‌المللی: ۱۰
- تشویق به همکاری‌های بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند منابع و تکنولوژی‌های جدیدی را به بخش تولید وارد کند. با اعمال این اقدامات، می‌توان به طور مؤثری موانع داخلی را کاهش داد و زمینه را برای رشد و توسعه تولیدکنندگان فراهم کرد.

بررسی سیاست‌گذاری‌های دولت سیزدهم

خلق ارزش افزوده بیشتر با جلوگیری از خام‌فروشی محقق شد

دولت سیزدهم سیاست‌گذاری‌های گسترده‌ای در راستای افزایش فروش نفت و گاز کشور در شرایط تحریم به اجرا گذاشت و شاهد افزایش ۱۰ میلیون تنی محصولات پتروشیمی کشور طی سه سال گذشته بودیم و ظرفیت پالایشگاهی بیش از ۲۷۰ هزار بشکه نفت خام در روز افزایش یافته است. جذب بیش از ۲۸.۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری برای توسعه و تکمیل پروژه‌های بالادست و پایین‌دست صنعت نفت

و گاز سبب‌شده جلوگیری از خام‌فروشی در صنعت نفت و گاز محقق شود و به سمت خلق ارزش بیشتر حرکت کنیم. نفت و گاز به‌عنوان بزرگ‌ترین صنایع کشور که بخش اعظم بودجه را تأمین می‌کنند، طی سال‌های گذشته تحت تحریم‌های شدید قرار گرفتند. از یک سو، امکان صادرات آنها با مشکل روبه‌رو شد و از سوی دیگر، دسترسی ما به اقلام راهبردی در صنایع نفت و گاز محدود شد. هدف تحریم‌کنندگان این بود که

از این طریق، اقتصاد کشور را به کساد بکشاند و ما را وادار به تسلیم کنند، اما شواهد نشان می‌دهد آنها در دستیابی به اهدافشان موفق نبوده‌اند. مشاجره تد کروز، سناتور امریکایی با وزیر امور خارجه این کشور در جلسه سنا درباره افزایش فروش نفت خام ایران در دولت سیزدهم، موید این ادعاست. **صنعت** در این زمینه با صاحب‌نظران این بخش گفت‌وگوهایی داشته که در ادامه می‌خوانید.

رحمان سعادت
کارشناس و استاد حوزه اقتصاد

بریکس به افزایش روابط با کشورهای اروپایی نیز فکر کنیم. در شرایط فعلی احتیاج شدید به سرمایه‌گذاری و به‌ویژه سرمایه‌های خارجی داریم که باید مدنظر باشد.

وی ادامه داد: توجه به شرکت‌های دانش‌بنیان که در دولت شهید رئیسی با جدیت در دستور کار بود، مثبت ارزیابی می‌شود. این شرکت‌ها از یک سو ارزش افزوده خوبی به وجود آوردند و از سوی دیگر، به دور زدن تحریم‌ها کمک کردند. در مجموع عملکرد دولت

شهید رئیسی در حوزه انرژی مثبت بوده است و دستاوردهای خوبی کسب کرده‌ایم. در دولت شهید رئیسی به‌منظور رساندن کشور به درآمدهای ارزی گام‌های خوبی برداشته شد که باید به‌عنوان یک سرمشق برای دولت بعدی مطرح باشد.

افزایش ۱۰ میلیون تنی تولید محصولات پتروشیمی

سعادت در ادامه اظهارکرد: فروش نفت خام ما را به درآمدهای نفتی می‌رساند، اما اشتغال ایجاد نمی‌کند. از همین رو می‌توان افزایش ۱۰ میلیون تنی تولید محصولات پتروشیمی در جهت تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی کشور را در دولت شهید رئیسی مثبت ارزیابی کرد. این اقدام که در دولت سیزدهم محقق شد، قابل تقدیر است. افزایش ظرفیت پالایش نفت خام کشور به میزان ۲۷۰ هزار بشکه در روز در دولت سیزدهم نیز اقدام درست دیگری بود که در راستای فاصله گرفتن از خام‌فروشی در دستور کار قرار گرفت. هرچقدر این اقدامات توسعه پیدا کند، به نفع کشور است.

این اقتصاددان در پایان تأکید کرد: براساس سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور که در سال ۱۴۰۴ به پایان می‌رسد، یکی از محورهای اساسی پتروشیمی و صنایع تکمیلی در حوزه نفت بود که به‌درستی در دولت سیزدهم به این موضوع توجه شد.

رحمان سعادت، کارشناس و استاد حوزه اقتصاد اشاره به این موضوع که کابینه اولی که شهید رئیسی تشکیل داده بود، از کارآیی لازم برخوردار نبود و تغییر کابینه کمک بزرگی به پیشبرد امور کرد به **صنعت** گفت: در دولت شهید رئیسی شاهد عملکرد بسیار خوب وزارت امور خارجه با هدایت شهید امیرعبداله‌یهان بودیم. حضور در سازمان شانگهای و بریکس نیز بسیار کمک‌کننده بود. تحولات منطقه‌ای خوبی اتفاق افتاد و افزایش مراودات با کشورهای

همسایه در حوزه انرژی نیز به بهبود وضعیت کشور در شرایط تحریم کمک کرد. به‌طور مثال، همین سفر اخیری که رئیس‌جمهور به منطقه مرزی آذربایجان داشتند، در عادی‌سازی روابط بسیار اثرگذار بود. به اجرا گذاشتن دیپلماسی انرژی فعال در منطقه و فراتر از آن باعث شد بتوانیم تحریم‌ها را دور بزنیم و افزایش درآمدهای نفتی کشور را به میزان ۴۰۰ درصد داشته باشیم.

کارشناس اقتصاد با اشاره به اینکه تلاش‌های زیاد و تاثیرگذاری در دولت سیزدهم انجام شد، گفت: مشاجره‌ای که در سنای امریکا بین تد کروز، سناتور و وزیر امور خارجه این کشور در ارتباط با افزایش صادرات نفت خام کشورمان شاهد بودیم، تأییدکننده بالا رفتن سطح صادرات نفت خام کشور در دولت سیزدهم به میزان قابل توجهی است که نگرانی واشنگتن را به‌دنبال داشته است.

سعادت ادامه داد: افزایش صادرات نفت خام کشور در دولت سیزدهم نشان‌دهنده هماهنگی وزارت امور خارجه و وزارت نفت است که توانستند در همکاری و هماهنگی با یکدیگر این موفقیت را رقم بزنند. امیدواریم هر کسی به‌عنوان رئیس‌جمهور انتخاب می‌شود، رویه شهید رئیسی را ادامه دهد و بهبود ببخشد.

استاد دانشگاه گفت: برای افزایش درآمدهای نفتی کشور نباید هیچ فرصتی را از دست بدهیم. خوب است در کنار ارتباط با شانگهای و

حسین معتمدی زاده

نماینده مجلس شورای اسلامی

افزایش حداکثری تعاملات در دستور کار بود

حسین معتمدی زاده، نماینده مجلس شورای اسلامی نیز با اشاره به تاکید دولت سیزدهم بر گسترش تعاملات با کشورهای همسایه و به اجرا گذاشتن دیپلماسی فعال انرژی در مقابل همسایگان به **روزنامه** اظهار کرد: تعادل قدرتی در دنیا در حال اتفاق افتادن است که رهبر معظم انقلاب نیز به آن اشاره کرده اند. قدرت از غرب به شرق در حال انتقال است. در همین راستا، رهبری تأکید دارند به جای واژه خاورمیانه از اصطلاح غرب آسیا استفاده کنیم.

دلیل آن همین تعادل قدرتی است که اتفاق افتاده است. شهید رئیسی هم به دنبال تغییر نگاه از غرب به شرق و از خارج به داخل کشور بودند. در همین چارچوب، افزایش حداکثری تعاملات با کشورهای منطقه در حوزه انرژی مدنظر بود.

عضو مجلس دوازدهم شورای اسلامی خاطرنشان کرد: سیاست گذاری های درست در دولت سیزدهم در ارتباط با همسایگان به افزایش قدرت کشور منجر شد، به نحوی که زمینه برای مقابله با اسرائیل و تنبیه این کشور برای ما فراهم شد. عملکرد ما طی سه سال گذشته در منطقه به نحوی بود که

تمامی کشورها متوجه اقتدار ایران شدند. عملکرد دولت سیزدهم به افزایش قدرت کشور منجر شد، به طوری که کشورهای مختلف از جمله چین، روسیه، کشورهای حاشیه دریای خزر، افغانستان، پاکستان، ترکیه و عراق با ما همراه شدند. تمام سیاست هایی که دولت سیزدهم به اجرا گذاشت، در بیانیه گام دوم که رهبر معظم انقلاب اعلام کردند، مطرح شده است. امیدواریم این سیاست ها در دولت چهاردهم نیز با جدیت دنبال شود. مجلس دوازدهم همراهی لازم را با دولت بعدی در خصوص پیشبرد اهداف کشور در حوزه های

مختلف خواهد داشت.

از خام فروشی فاصله گرفتیم

معتمدی زاده تأکید کرد: به طور قطع دستاوردهایی همچون افزایش ۳۰ درصد حجم صادرات گاز به کشورهای همسایه در کنار افزایش ۱۰۰ درصدی حجم صادرات ال پی جی طی سه سال گذشته در سایه سیاست گذاری های صحیح دولت سیزدهم به دست آمد. به اجرا گذاشتن دیپلماسی فعال انرژی در قبال کشورهای منطقه و استفاده از تمامی ظرفیت ها در رسیدن کشور به این دستاوردها موثر بوده است.

سخن پایانی

تجربه ای که در دولت سیزدهم در راستای فروش نفت و گاز کشور در شرایط تحریم داشتیم، نه تنها به لحاظ اقتصادی برای ما ارزشمند است، بلکه به لحاظ امنیتی و سیاسی نیز برای کشور کارکرد دارد. بر اثر موفقیت در فروش نفت و گاز کشور در شرایط تحریم در دولت سیزدهم، در واقع ناکارآمدی تحریم ها را بار دیگر به

تحریم کنندگان گوشزد کردیم. بنابراین اگر قرار باشد مذاکره ای صورت بگیرد، با این پیش فرض خواهد بود که تحریم بر ایران کارساز نیست و باید از روش دیگری استفاده کرد. دولت سیزدهم سیاست گذاری های گسترده ای در راستای افزایش فروش نفت و گاز کشور در شرایط تحریم به اجرا گذاشت و شاهد افزایش ۱۰ میلیون تنی محصولات پتروشیمی کشور طی سه سال گذشته بودیم و ظرفیت پالایشگاهی بیش از ۲۷۰ هزار بشکه نفت خام در روز افزایش یافته است. جذب بیش از ۲۸.۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری جهت توسعه و تکمیل پروژه های بالادست و پایین دست صنعت نفت و گاز سبب شده مسیر جلوگیری از خام فروشی در صنعت نفت و گاز محقق شود و به سمت خلق ارزش بیشتر حرکت کردیم.

کارشناس صنعت خودرو در گفت‌وگو با **صنعت معدن تجارت** مطرح کرد خودرو در مسیر عکس توسعه صنعتی

این روزها و البته به‌طور دقیق‌تر در یکی، دو سال اخیر در بیشتر نشست‌ها و برنامه‌های وزارت صمت و بعضاً سایر نهادها، مستقیم یا غیرمستقیم به موضوع خودرو اشاره می‌شود. واقعیت این است که صنعت خودرو کشورمان به‌عنوان یک صنعت مهم و استراتژیک، حال و روز خوبی ندارد. متولیان امر به ظاهر در تلاشند کاری برای این صنعت انجام دهند تا روزهای آرام پیشین را بیابد، اما در نهایت متأسفانه این صنعت در کج‌راه‌های طی می‌کند که به مسیر هم نمی‌رسد؛ در این میان خودروساز از زبان انباشته می‌نالد، قطعه‌ساز از بدهی‌های معوق و مشکلات تامین مواد اولیه و مصرف‌کننده هم در بازار سرگردان و در انتظار معجزه است. **صنعت معدن تجارت** درباره دلایل وضعیت کنونی کلان صنعت خودرو و روزگار سخت آن با امیرحسین کاکایی، پژوهشگر حوزه خودرو و عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌آید.

امیرحسین کاکایی
پژوهشگر حوزه خودرو و
عضو هیات علمی دانشگاه
علم و صنعت

رشد کرده‌اند یا نه، کاری ندارم). از سویی هم در دهه ۷۰ تا اواسط ۸۰، رشد خوبی در صنعت داشتیم و پشت‌سر آن هم باوجود افولی که به‌تدریج از اواسط دهه ۸۰ شروع شد، مسئولان دائماً دم از توسعه این صنعت می‌زدند. البته در دهه ۹۰ با وجود تحریم‌ها، با فراز و نشیب‌های فراوانی روبه‌رو شدیم. لیکن ابتدا مسئولان تأثیر تحریم‌ها را کتمان و ادعا می‌کردند که پیشرفت با سرعت ادامه دارد. البته آنها درست می‌گفتند. پیشرفت در شرایط تحریمی ادامه یافت، اما در دور نخست تحریم‌ها یک افت شدید داشت و در نتیجه پیشرفت‌های بعدی نتوانستند این افت را جبران کنند و در نتیجه زحمات دیده نشد. اتفاق دیگری که افتاد، برجام بود و قراردادهای خیلی خوب و در نتیجه وعده‌های بزرگ مسئولان و افزایش توقع مردم. البته در کنار آن، مردم پیشرفت کشورهای همسایه و دنیا را هم می‌دیدند. اما نهایتاً در ۶ سال اخیر، هیچ مسئولی نیامد و عذرخواهی نکرد و مردم را آگاه نکرد. همه وعده افزایش تیراژ و کیفیت و کاهش نرخ را دادند که وعده‌های اشتباهی در این مقطع زمانی بود. از سوی بلایی که در این ۶ سال سیاست‌گذاری‌های قیمتی، ارزی و صنعتی بر سر دو خودروساز بزرگ آورد، باعث شده اختلاف معنی‌داری بین واقعیت کف بازار، وعده‌های مسئولان و توقع مردم وجود داشته باشد. درعین حال این روند باعث شده خودرو به یک کالای تماماً سرمایه‌ای بدل شده و مردم عادی ناامید از خانه‌دار شدن، تنها سرمایه قابل دسترس‌شان همین خودرو باشد که آن هم روزبه‌روز از دسترس عامه مردم دور می‌شود. تازه آنهایی که با هزار و یک زحمت خودرو نو دریافت می‌کنند، دوباره باید شانس بیآورند که خودروشان خوب باشد و نیاز به مراجعه مکرر به تعمیرگاه نداشته باشند. البته یک اتفاق موازی هم افتاده است. نظام

چرا با وجود این همه توجه به صنعت خودرو همچنان شاهدیم که از تامین قطعه گرفته تا عرضه و خدمات پس از فروش در این صنعت و بازار آن، همواره یک بخشی لنگ می‌زند؟ اشکال کجاست؟ ریشه این روند معیوب در سیاست‌گذاری‌های کلان است یا دولتی بودن صنعت خودرو؟

صنعت خودرو یکی از پیشرفته‌ترین صنایع کشور است و در صورتی که تحریم نمی‌شدیم، در همین دهه قبل در جهان حرفی برای گفتن داشتیم. قبل از اینکه توضیح بدهم چرا مشکل داریم، به این سوال شما درباره اینکه صنعت خودرو ضرب‌المثل ناکارآمدی در بین ما ایرانیان شده، توضیح دهم. متأسفانه سیاست‌های مالی و پولی و اقتصادی کشور به‌گونه‌ای پیش رفته که با تورم‌های بالای تکراری روبه‌رو شده‌ایم. در ۶۰ سال گذشته، موضوع تورم در ایران عادی بوده، اما در سال‌های اخیر با تورم‌های بالای ۲۰ درصد و بیشتر روبه‌رو شده‌ایم که به‌شدت مدیریت آن برای مردم عادی سخت است و مردم را با مشکلات عدیده معیشتی روبه‌رو کرده است. البته یادآوری می‌کنم که اگر همه‌چیز باهم متورم می‌شد، مشکلی برای هیچ‌کس پیش نمی‌آمد، اما متأسفانه تورم همیشه دارای انحراف بین دستمزد و قیمت‌هاست. همچنین در خود قیمت‌ها هم مشکل داریم. یعنی مثلاً یک کالا ۶۰ درصد رشد می‌کند و کالای دیگر ۲۰ درصد. بعد متوسط آن را اعلام می‌کنند. مثلاً ۴۰ درصد. حال اینکه شما کجای این بازار و بازی باشید، تعیین می‌کند چقدر از این تورم زیان یا سود می‌کنید. کما اینکه در این سال‌ها هم‌زمان با افزایش فقرا، میزان درآمد یک درصد بالای مملکت به‌شدت رشد کرده است (حداقل به ظاهری؛ با این مفهوم که آیا ثروتمندان ما با افول اقتصاد ما واقعا

را در توسعه واردات و باز کردن مسیر واردات خودرو دست دوم می بینند. پس کدام توجه؟ ما دقیقا در مسیر عکس توسعه صنعتی در این صنعت قدم بر می داریم.

🔗 دولت تمام قد از برقی سازی این صنعت می گوید، خودروساز از زیان انباشته، مصرف کننده از کیفیت پایین، مدیران از مصرف بیش از حد استاندارد سوخت و... در تمام این ها، نه چندین نهاد که تمام بدنه دولت به نوعی خود را ذی نفع صنعتی می دانند که کاری هم در نهایت برای آن نمی کنند. آیا چند متولی داشتن صنعت خودرو، وضعیت آن را به این سردرگمی کشانده است؟ اگر پاسخ شما مثبت است، راهکار آن چیست؟

وضعیت صنعت خودرو، نشان دهنده میزان توسعه یافتگی یک کشور است؛ این فقط یک شعار نیست، بلکه واقعیت است. شما بهترین وزیر صنعت و بهترین مدیران عامل را در ایران خودرو و سایپا هم داشته باشید تا آن کارشناس گمرک یا آن پالایشگاه نخواهد، این صنعت درست کار نمی کند. تا وقتی فولادساز، ورق باکیفیت پایین تر را با نرخ بالاتر از قیمت های جهانی می دهد، صنعت خودرو پیشرفت نمی کند. همیشه یک جا کار می لنگد. نمونه اش طراحی دو خودرو جدید ایران خودرو و سایپاست. آنها تمام زحمات را کشیده اند، اما باید با امکانات این کشور تولید کنند. وقتی تولیدکننده شمش آلومینیم، تولیدش دارای نوسان کیفیت است، خودبه خود تولید خودروساز هم دارای نوسان کیفیت می شود. وقتی کیفیت تایر خراب می شود و بنزین مناسب در اختیار قرار نمی گیرد، مصرف سوخت هم از مصرف طراحی شده، بالاتر می رود.

به هر حال وزیر محترم که خودش مسلط به خودرو برقی است و از جایی می آید که به تمام جوانب خودرو برقی احاطه دارد، ظاهرا راه چاره تحول در این صنعت را توجه شدید به خودرو برقی دیده است. حال اینکه دیگران (وزارتخانه ها، سازمان ها، نهادها، شرکت های بزرگ صنعتی و...) همراهی کنند و این حرکت نتیجه بدهد، با خداست.

البته اگر موفق شوند، یعنی ما کشوری توسعه یافته شده ایم. اما سوال اصلی اینجاست که آیا امروز مانند صدسال پیش یک صنعت می تواند لکوموتیو توسعه باشد یا همزمان توسعه در زمینه های گوناگون سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی باید شروع شود که بتوان انتظار داشت یک صنعت توسعه یافته داشته باشیم.

متاسفانه پاسخ خیلی روشن است. اقتصاددانان و

جامعه شناسان توسعه با مطالعاتی که حداقل طی ۷۰ سال گذشته انجام داده اند و با رخداد های دو دهه اخیر در قرن بیست و یکم، مطمئن شده اند که توسعه یک صنعت بدون توسعه بقیه ارکان یک کشور، امکان پذیر نیست و آن توسعه، یک رشد ناپایدار است که خودش می تواند بعدا باعث تخریب شود. نمونه آن را خودم شخصا در این سی سال درباره صنعت خودرو ایران مشاهده کرده ام. این صنعت که در دهه ۷۰ رشد کرد امروز ظاهر تبدیل به یک معضل شده است. اجازه دهید در این زمینه در گفت و گویی دیگر، اگر مایل بودید، توضیح دهم چرا که جنبه های متعددی دارد و در این نوشتار نمی گنجد.

حمل و نقل ما روز به روز افت کرده و تمامی اقشار ملت، درگیر مسئله خودرو سواری هستند. پس طبیعی است هر جا می روید، در هر گفت و گو و تبادل نظری، اگر طرف مقابل فرصت پیدا کند، به خودرو و خودروسازی فحش و ناسزا می دهد. امروز برای آنها که می خواهند معروف شوند، حمله بیشتر به صنعت خودرو معادل معروفیت بیشتر است. نمونه اش را در تبلیغات انتخاباتی اخیر و قبلی مشاهده می کنید

و نتیجه اش در مجلس قبلی، تصویب آن قانون وحشتناک ضد توسعه ای بود. نتیجه اش هم مشخص است؛ توسعه واردات و وابستگی بی چون و چرا تا تخریب کامل صنعت خودرو. عبارت «این همه توجه به این صنعت» را به کار بردید. لیکن توجه به چه چیزی؟ مردم که توجهشان به جهت مشکلات حل نشده شان است و اینکه باید سال ها بدوند و وقتی هم که خودرو را به دست آوردند،

نمی دانند آیا قابلیت اطمینان دارد یا اینکه باید هر چند وقت یک بار با مشکلی روبه رو شوند و به تعمیرگاه مراجعه کنند و منت تعمیراتی را بکشند. توجه مسئولان هم که از نوع دستوری و بارگذاری روی صنعت و نه حمایت و توسعه است. نمونه آن را در قوانین و رویه های مصوب این چند سال و عملکرد آنها و نهایتا خروجی این صنعت مشاهده می کنیم. در همین سال گذشته، اوضاع ایران خودرو و سایپا، از منظر زیاندهی و تولید مشخص است و از آن طرف رشد شدید مونتاژ کاری و بالا رفتن میزان ارزبری (بیش از رشد تعدادی خودرو) کاملا مشخص و موید مسیر غلطی است که سیاست گذاران می روند. نهایتا هم راه حل

**صنعت خودرویی روی
دستمان مانده که ضمن اینکه
بهترین افراد را در اختیار دارد،
همزمان بدترین ها را هم تحمل
می کند**

دومینوی قطع برق، امسال هم به صنایع می‌رسد

تاکید وزیر نیرو بر اصلاح نرخ و تسویه بدهی‌های سنوالتی وزارت نیرو

هنوز بیش از یک‌ماه تا شروع فصل تابستان مانده که محدودیت و قطع برق صنایع به سایر چالش‌ها و دغدغه‌های تولیدکنندگان اضافه شده است، موضوعی که ضربه سنگینی به تولید، اشتغال و صادرات و تعهدات صادرکنندگان می‌زند. تابستان سال گذشته به دلیل ناترازی در تولید و مصرف

برق بین ۱۰ تا ۱۲ هزار مگاوات ناترازی برق وجود داشت. با خاموشی بخش صنعت در تابستان ۱۴۰۲ حدود ۵ تا ۶ میلیارد دلار از GDP کشور کاسته شد. این در حالی است که اخباری نیز مبنی بر محدودیت برق صنایع در برخی از شهرک‌های صنعتی به گوش می‌رسد.

اتاق بازرگانی تهران پیشنهاد کرده استانداران درباره اولویت قطع برق در استان‌ها تصمیم‌گیری کنند زیرا در بسیاری از بخش‌های کشور می‌توان مصرف برق در بخش‌های خانگی را کم کرد تا آسیب به واحدهای صنعتی وارد نشود. وزارت نیرو اعلام کرده واحدهای صنعتی می‌توانند دیزل ژنراتورهایشان را راه بیندازند و مشکل قطع برق واحدها را حل کنند درحالی‌که دیزل ژنراتورهایی که واحدهای صنعتی دارند تنها برای برق اضطراری است و حداکثر ۲ تا ۳ ساعت می‌توانند زیربار بروند. قطع برق حداقل ۲ روز در هفته شهرک‌های صنعتی و حداکثر ۳ روز در هفته واقعا نگران‌کننده است و به تولید کشور آسیب جدی وارد می‌کند. آنطور که آمار وزارت نیرو نشان می‌دهد، در سال ۱۴۰۲ میزان برق تحویلی به صنایع نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۱۳.۲ درصد افزایش یافت اما این آمار نقش کمرنگی در حل مشکل ناترازی برق دارد. براساس اعلام وزارت نیرو قرار بود تا آغاز فصل گرم امسال ۱۸۷۰ مگاوات از نیروگاه‌های صنایع وارد مدار شود که تحقق این هدف‌گذاری به تامین برق صنایع در فصل گرم امسال کمک شایانی خواهد کرد.

محمود نجفی‌عرب
رئیس اتاق بازرگانی تهران

مشکل جدی تولید با ناترازی برق

محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران: مسئله ناترازی برق، چالش جدی روز فعالان اقتصادی است. این روند اشتباهی است که هر سال واحدهای صنعتی و شهرک‌های صنعتی برای حل مشکل ناترازی در اولویت قطع برق قرار می‌گیرند و این یک بحران جدی برای صنایع است.

رفع ناترازی در صنعت برق مستلزم بازگشت سرمایه به این صنعت است که الزامات اقتصادی زیادی دارد. دلیل اصلی ناترازی در صنعت برق کشور سرکوب نرخ و اعطای یارانه‌های دولتی است. نخست اینکه در

مبحث ناترازی، دو مفهوم ناترازی در بخش تولید و ناترازی در زمان اوج مصرف مطرح است و این تفکیک باید برای ارتقای سواد انرژی مخاطب و ارائه تحلیل درست مطرح شود. ناترازی در بخش تولید با افزایش ظرفیت جبران می‌شود، اما ناترازی اوج مصرف ناشی از افزایش ناگهانی تقاضا در فصل گرم و حتی ناشی از مصرف نادرست در زمان پیک است که راهکار آن از مسیر اصلاح رفتار مصرفی و اصلاح تجهیزات و وسایل مصرف می‌گذرد.

بار رفع ناترازی از دوش صنایع برداشته شود

احمد مرادی - عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی: بسیاری از کارشناسان معتقدند برای رفع ناترازی برق نمی توان تنها بر موضوع احداث و راه اندازی نیروگاه های حرارتی تکیه کرد و رفع این مشکل نیازمند اقدامات جدی تری است.

بر اساس بررسی های کمیسیون انرژی مجلس، اگر سالی ۱۰ هزار مگاوات تولید برق افزایش یابد ظرف چهار سال بالغ بر ۴۰ هزار مگاوات تولید برق افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر در کنار افزایش تولید باید به فرهنگ سازی در زمینه مصرف برق نیز پرداخته شود. در حقیقت هم زمان با افزایش تولید، باید موضوع مدیریت مصرف و تلاش برای کاهش

احمد مرادی
عضو کمیسیون انرژی
مجلس شورای اسلامی

شدت مصرف انرژی نیز دنبال شود. این در حالی است که بر اساس گزارش های منتشره، شدت مصرف انرژی در ایران چهار برابر کشورهای توسعه یافته و دوبرابر میانگین جهانی است.

بنابراین باید با تدابیری مانند نوسازی نیروگاه های فرسوده و جلوگیری از پرت انرژی در شبکه توزیع، صرفه جویی در مصرف، استفاده از انرژی های تجدید پذیر، بهره برداری از نیروگاه های جدید و... در راستای رفع ناترازی انرژی گام برداشت.

این در حالی است که در چند سال گذشته برای مدیریت خاموشی ها شاهد سهمیه بندی برق صنایع بودیم که تولید را با آسیب های جدی مواجه کرده است. با توجه به ضرورت حمایت از تولید باید بار رفع ناترازی برق از دوش صنایع برداشته شود.

اجرای ۱۸۰ برنامه برای تامین برق تابستان

مصطفی رجبی مشهدی - سخنگوی صنعت برق: به صورت میانگین ۵۰ درصد برق کشور در بخش تولید واحدهای صنعتی و کشاورزی مصرف می شود. در سال ۱۴۰۰ با ناترازی شدیدی مواجه بودیم اما طی دو سال گذشته با مجموع اقدامات انجام شده این ناترازی با درایت و برنامه ریزی های دقیق به حداقل رسید.

برای گذر از اوج بار تابستان امسال ۱۸۰ برنامه برای تامین انرژی در کشور تعریف شده و در صورت اجرای این برنامه ها می توان امیدوار بود که امسال نیز سال مطلوبی برای صنعت برق باشد. در این

مصطفی رجبی مشهدی
سخنگوی صنعت برق

تحویلی به صنایع امسال نیز تا ۱۰ درصد افزایش یابد. همچنین امسال بر اساس برنامه ریزی صورت گرفته در دوره اوج تابستان بیش از ۹۰ درصد از مشترکان صنعتی که کارگاه های صنعتی و واحدهای صنعتی - صنعتی را تشکیل می دهند، مشمول برنامه های مدیریت مصرف نخواهند شد. در شهرک های صنعتی نیز خط تولید در ۶ روز هفته، بدون محدودیت فعالیت داشته و سهمیه بندی برق به یک روز تعطیل در هفته و یا جمعه، کاهش یافته است. برای صنایع بزرگ هم برنامه ریزی بر اساس زنجیره تولید و با هماهنگی همکاران وزارت صمت تدوین شده است. این صنایع نیز در ساعات اوج، قادر به مصرف حداقلی بوده و می توانند افزایش سقف مصرف را به ساعاتی کم بار منتقل کنند.

همچنین بر اساس تفاهمنامه منعقد شده بین وزارتخانه های صمت و نیرو و همچنین ماده ۴ قانون مانع زدایی صنعت برق، صنایع انرژی بر کشور مکلف به احداث ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه هستند که در قانون به آنها تکلیف شده است. در جریان این تفاهمنامه، تاکنون نزدیک به ۱۴۰۰ مگاوات نیروگاه صنایع وارد مدار شده که تامین بخشی از مصرف صنایع را بر عهده دارند.

زمینه ظرفیت های مناسبی در حوزه صنعت برق ایجاد شده که ساخت نیروگاه های حرارتی جدید، راه اندازی نیروگاه های تجدید پذیر و احداث شبکه های توزیع و انتقال برق از جمله آنها است.

برق صنایع ۱۰ درصد افزایش می یابد

سال گذشته مصرف برق در بخش صنعت کشور ۶ درصد نسبت به سال ۱۴۰۱ افزایش یافت که این شاخص برای صنایع بزرگ ۱۴ درصد بود. بر اساس برنامه ریزی صورت گرفته قرار است انرژی برق

سخن پایانی

بررسی یک نهاد تحقیقاتی نشان می دهد؛ تامین برق هم در مرحله راه اندازی کسب و کار و هم در طول دوره فعالیت بنگاه ها در شهرک های صنعتی از جمله مهم ترین معضلات فعالان و سرمایه گذاران به شمار می رود. این در حالی است که ماده ۴ قانون مانع زدایی از صنعت برق، مشترکان انرژی

بر را موظف کرده تا ۱۴۰۴، همه نیاز خود به برق را با احداث نیروگاه تامین کنند. با این همه وزیر نیرو بر اصلاح نرخ برق و تسویه بدهی های سنواتی وزارت نیرو تاکید دارد و معتقد است بر اساس قانون مانع زدایی از صنعت برق، قانون حمایت از صنعت برق و قانون هدفمندسازی یارانه ها، مابه التفاوت نرخ تکلیفی فروش با نرخ تمام شده که توسط سازمان حسابرسی کل کشور تعیین شده باید به صنعت برق کشور پرداخت شود. به گفته وزیر نیرو این رقم بدهی وزارت نیرو به مجموعه پیمانکاران، نیروگاه ها و مجموعه های مختلف کشور است که با پرداخت آن شاهد توسعه نیروگاه ها خواهیم بود. با وجود تمام موارد یاد شده مشکلات تامین برق صنایع و زیان وارده به تولید نیز همچنان ادامه دارد.

کارشناسان درباره دیپلماسی انرژی کشور تاکید کردند ضرورت تداوم سیاست‌های ضد تحریمی دولت سیزدهم

شهید رئیسی میزان صادرات و فروش نفت خام خود را از حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز به ۲ میلیون بشکه در روز ارتقا داد. هدف شهید رئیسی این بود که اثبات کند در شرایط تحریم می‌توانیم کارها را پیش ببریم و کشور را اداره کنیم. تمامی سیاست‌گذاری‌ها در همین راستا بود. **صنعت** پیرامون اقدامات راهبردی دولت شهید رئیسی در زمینه تحول تجارت انرژی ایران، نظرات کارشناسان این حوزه را جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

تحول تجارت انرژی ایران در دولت سیزدهم یک مسیر موفقیت‌آمیز برای کشور بوده است. دولت شهید رئیسی با اتخاذ رویکرد استراتژیک در دیپلماسی انرژی، دامنه بازارهای در دسترس خود را گسترش داده، درآمدهای نفتی خود را به حداکثر رسانده و رشد اقتصادی کشور را نیز به میزان قابل‌توجهی افزایش داده است. با حرکت رو به جلو و بازطراحی تجارت‌های حوزه انرژی ایران و همچنین پیش‌فرض ماندگاری تحریم‌ها، ایران در دولت

دیپلماسی هوشمند و مدیریت موثر

بازطراحی تجارت نفت ایران، نه‌تنها صادرات نفت خام کشور را افزایش داده، بلکه فرصت‌های جدیدی برای ایران در راستای تنوع بخشیدن به اقتصاد و افزایش نفوذ خود در بازار جهانی انرژی باز کرده است. با افزایش صادرات نفت خام، کشورمان توانسته جایگاه خود را به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار جهانی انرژی تقویت کرده، سرمایه‌گذاری قابل‌توجه خارجی را جذب کند و ظرفیت رشد اقتصادی خود را افزایش دهد. با وجود تحریم‌های قابل‌توجه، دولت سیزدهم با موفقیت به هدف صادرات ۲ میلیون بشکه در روز دست یافته که نشان از سیاست‌های پیشگیرانه، دیپلماسی هوشمند و مدیریت موثر منابع دارد.

یکی از راهبردهای کلیدی دولت سیزدهم، تمرکز بر توسعه بازارهای کوچک، اما متنوع برای محصولات انرژی ایران بوده است. ایران با تنوع بخشیدن به بازارهای خود توانسته اتکای خود به بازارهای سنتی را به حداقل برساند و آسیب‌پذیری خود را در برابر شوک‌های خارجی کاهش دهد. علاوه بر این، ایران با پیگیری بازسازی پالایشگاه‌های مستهلک شده در کشورهای همسایه با ایران مانند ونزوئلا، توانسته جایگاه خود را در بازار جهانی انرژی تقویت کند. تحول تجارت انرژی ایران در دولت سیزدهم، یک مسیر موفقیت‌آمیز برای کشور بوده است. دولت شهید رئیسی با اتخاذ رویکرد استراتژیک در دیپلماسی انرژی، دامنه بازارهای در دسترس خود را گسترش داده، درآمدهای نفتی خود را به حداکثر رسانده و رشد اقتصادی کشور را نیز به میزان قابل‌توجهی افزایش داده است. با حرکت رو به جلو و بازطراحی تجارت‌های حوزه انرژی ایران و همچنین پیش‌فرض ماندگاری تحریم‌ها، ایران در دولت شهید رئیسی میزان صادرات و فروش نفت خام خود را از حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز به ۲ میلیون بشکه در روز ارتقا داد و به پشتوانه سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی و پایان یافتن بازسازی پالایشگاه‌های نیمه‌فعال که توسط ایران در دولت شهید رئیسی آغاز آن انجام شده است؛ ظرفیت جدید صادرات معادل ۲ میلیون بشکه نفت خام جدید نیز برای ایران ایجاد خواهد شد که این فرصت‌های جدید ایجاد شده و چشم‌انداز در حال تغییر تجارت نفتی ایران، می‌تواند ایران را به جایگاه خود به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار

جهانی انرژی و به خصوص نفت خام دوباره تثبیت کرده و تحریم‌های نفتی را به‌طور کلی خنثی کند.

اخیرا نیز در جلسه استماع از وزیر امور خارجه امریکا در مجلس سنا، تد کروز، یکی از اعضای مجلس سنا امریکا گفته بود که فروش نفت خام ایران در دولت شهید رئیسی از ۳۰۰ هزار بشکه در روز به ۲ میلیون بشکه در روز افزایش یافته و این افزایش در فروش نفت خام به ایران کمک کرده تحریم‌های امریکا را خنثی کرده، تجارت نفت خام خود را متحول کند و منجر به افزایش درآمدهای نفتی این کشور شده است.

دولت سیزدهم تحت ریاست جمهوری شهید آیت‌الله رئیسی علاوه بر طراحی مجدد و معماری جدید برای تجارت نفت خود، بر توسعه مشارکت‌های استراتژیک با کشورهای همسایه در منطقه نیز تمرکز کرده است. ایران با همکاری با همسایگان خود برای توسعه مسیرهای تجاری و ترانزیت گاز توانسته جایگاه خود را به‌عنوان یک بازیگر مهم در بازار گازی منطقه نیز تقویت کند. ایران به‌طور فعال مشارکت‌هایی برای توسعه شبکه‌های تجارت گاز در سراسر منطقه دنبال کرده، بازار صادرات گاز خود را گسترش داده و جریان درآمدی متنوع‌تری را تضمین می‌کند. این امر ایران را به‌عنوان یک بازیگر مهم در بازار انرژی منطقه‌ای قرار داده و همکاری‌های انرژی بیشتر بین کشورهای همسایه را ارتقا داده است. این مشارکت‌ها نه‌تنها ظرفیت رشد اقتصادی ایران را افزایش داده، بلکه نفوذ و ثبات منطقه‌ای آن را نیز بهبود بخشیده، به نحوی که اخیرا در یکی از اقدامات مهم دولت شهید رئیسی، قرارداد صادرات گاز ایران به عراق به مدت ۵ سال تمدید شده است.

تاکید صنعت نفت و گاز دولت شهید رئیسی بر نوآوری و بکارگیری از ظرفیت دانش‌بنیان باعث رشد شرکت‌های داخلی با تخصص ویژه در حوزه بومی‌سازی تجهیزات راهبردی و همچنین فناوری در صنعت نفت و گاز شده است. دولت سیزدهم با درک ارزش روزافزون تخصص، صادرات خدمات فنی و مهندسی دانش‌بنیان نیز به بازارهای خارجی را به صورت راهبردی ارتقا داده است. این تغییر از رویکرد به سمت صادرات کالاهای دانش‌محور، ایران را به بازارهای جدیدی در حوزه صنعت نفت و گاز نیز رسانده است.

مهرجو گفت: طی دو سال و چند ماهی که از دولت سیزدهم گذشت، به دنبال ثبات بودیم. دهه ۹۰ خورشیدی دهه تحریم‌های ویرانگر بود. در دولت سیزدهم توانستیم به افزایش تولید و فروش نفت و گاز بپردازیم و بعد از سال‌ها رشد منفی و صفر رشد مثبت را تجربه کردیم. در دولت سیزدهم هدف‌گذاری رسیدن به تولید ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز را داشتیم. امیدواریم این روند ادامه پیدا کند و شاهد اتفاقات بزرگی در حوزه انرژی کشور باشیم.

محمدصادق مهرجو
کارشناس حوزه انرژی

این کارشناس ارشد انرژی افزود: امیدوارم دولت بعدی در راستای تحقق هدف‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه انرژی گام بردارد و آنها را محقق کند. سال ۱۳۹۶ متوسط تولید نفت کشور ۳ میلیون و ۸۶۱ هزار بشکه بود. هدف‌گذاری شده است که به تولید بالای ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز برسیم. این روند، زمان‌بر اما شدنی است. مهرجو در پایان تاکید کرد: از طریق بسیج منابع انسانی و پیمانکاری می‌توانیم به تولید روزانه ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه‌ای نفت برسیم که نوعی رکوردشکنی بعد از انقلاب به‌شمار می‌آید. برای افزایش تولید گاز کشور نیز هدف‌گذاری‌ها انجام‌شده که افزایش سطح تولید را داشته باشیم و به ظرفیت یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب در روز برسیم.

تجربه رشد مثبت اقتصادی بعد از یک دهه در جازدن

محمدصادق مهرجو، کارشناس حوزه انرژی درباره سیاست‌های حوزه انرژی دولت شهید رئیسی به **تجارت** گفت: پرداخت دیون گازی کشور به ترکمنستان و از سرگیری واردات گاز از این کشور از جمله کارهای مثبت دولت شهید رئیسی در حوزه انرژی بود. مستحکم کردن روابط با کشورهای همسایه از جمله جمهوری آذربایجان، عراق و ترکیه و گفت‌وگو با اسلام‌آباد در زمینه خط لوله صلح از دیگر کارهای خوب دولت سیزدهم است. مهرجو ادامه داد: ایجاد ثبات در تولید و فروش نفت و گاز کشور که در دولت شهید رئیسی انجام شد،

از اهمیت بالایی برخوردار است. ما توانستیم از طریق پیمانکاری داخلی به تعیین تکلیف قراردادهای نگهداشت و افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز کشور بپردازیم.

وی افزود: در دولت سیزدهم، همچنین تعیین تکلیف قراردادهای فشارافزایی پارس جنوبی در دستور کار قرار گرفت و تلاش شد از ظرفیت‌های بخش خصوصی و خصوصی برای جذب سرمایه استفاده شود.

این کارشناس حوزه انرژی خاطر نشان کرد: استفاده از ظرفیت‌های دانش‌بنیانی کشور نیز در دولت سیزدهم در دستور کار قرار داشت. از توان دانش‌بنیانی کشور در احیای چاه‌های بسته و کم‌بازده استفاده شد و دانش‌بنیان‌ها در امور پیمانکاری به‌کار گرفته شدند.

سخن پایانی

انرژی ایران ن تنها ایران را عنوان یک بازیگر مهم در بازار جهانی انرژی معرفی کرده، بلکه سرمایه‌گذاری و جریان‌های سرمایه قابل توجهی را نیز جذب کرده است و ظرفیت رشد اقتصادی ایران را بالاتر می‌برد.

است. با تغییر تجارت انرژی ایران و افزایش صادرات نفت خام، ایران توانسته درآمدهای نفتی خود را به میزان قابل توجهی افزایش دهد، تحریم‌ها را خنثی کند و به رشد اقتصادی بالایی دست یابد. بازطراحی تجارت

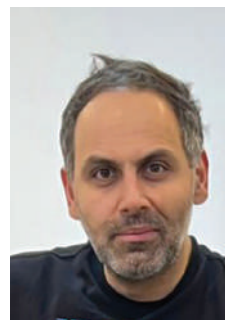
رشد اقتصادی ۶ درصدی ایران در سال ۱۴۰۲ با حمایت از بازطراحی تجارت نفت ایران، گواهی بر سیاست‌های راهبردی و هدمند دولت سیزدهم در حوزه انرژی

بررسی ماهانه از عدم اصلاح قیمت خودرو در یک سال گذشته نشان داد گزاره قیمت گذاری

در حالی در اقتصاد کشور شاهد افزایش تورم هستیم که نرخ کارخانه‌ای خودروهای تولید داخل از اوایل اردیبهشت سال گذشته تا به امروز تقریباً دست‌نخورده باقی مانده و حتی نسبت به هزینه‌های واقعی تولید تعدیل نشده است. به اعتقاد کارشناسان عدم اصلاح نرخ خودرو در شرایط کنونی که متأثر از رشد تورم با افزایش هزینه تمام‌شده تولید روبه‌رو هستیم، در کوتاه‌مدت و بلندمدت پیامدهای منفی زیادی برای صنعت خودرو در حوزه کمی و کیفی به دنبال خواهد داشت و حتی می‌تواند امسال نیز مانع تحقق برنامه سیاست‌گذار برای تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار خودرو در کشور شود. البته بخش زیادی از مشکلات این بخش به رویکرد سیاست‌گذار برای قیمت گذاری در صنعت خودرو برمی‌گردد که بسیاری از کارشناسان اصلاح آن را ضروری می‌دانند. در نهایت آنچه در حال حاضر اتفاق افتاده، عقب‌افتادگی بیشتر نرخ کارخانه‌ای خودروها از تورم تولید است و باید منتظر ماند و دید سیاست‌گذار چه زمان تصمیم به کم کردن این فاصله خواهد گرفت و چه برنامه‌ای برای اصلاح روند کلی قیمت گذاری در صنعت خودرو دارد. **ماهانه** در این زمینه نظر کارشناسان صنعت خودرو را جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

آرزوهای بزرگ خودرویی!

مسیح فرزانه، کارشناس حوزه خودرو درباره دلایل عدم تغییر نرخ کارخانه‌ای خودروها از اوایل اردیبهشت سال گذشته تاکنون با توجه به تورمی که در حال رشد است و اینکه روند اشتباه قیمت‌گذاری چه پیامدهایی برای صنعت خودرو کشور به دنبال خواهد داشت به **ماهانه** اظهار کرد:

مسیح فرزانه
کارشناس حوزه خودرو

برآیند من متفاوت از چیزی است که در حال حاضر به‌عنوان تغییر نکردن نرخ کارخانه‌ای خودروها مطرح می‌شود. واقعیت چیز دیگری است و اگرچه به‌طور رسمی در ۱۳ ماه گذشته به‌گفته خودروسازان قیمت‌ها با مصوبات شورا، اصلاح نشده و به‌گفته بازار قیمت‌های کارخانه‌ای افزایشی نداشته، اما واقعیت خلاف این را نشان می‌دهد. آنالیز یک سال گذشته بازار خودرو نشان می‌دهد حداقل در ۳ مقطع تابستان ۱۴۰۲، پاییز ۱۴۰۲ و زمستان ۱۴۰۲ برخی خودروها که عموماً مدل‌های رند و پرفروش بازار هم بودند در زمان تکمیل وجه به بهانه‌هایی مانند افزایش استاندارد و آپشن، دستخوش افزایش نرخ در دعوتنامه و عملاً نرخ درب کارخانه شده‌اند که من اسم آن را آزادسازی مرحله‌ای و چراغ خاموش نرخ خودرو گذاشته‌ام. عدم اصلاح قیمت‌ها با توجه به پیشی گرفتن تورم تولید از رشد قیمت، عملاً پیامدهای منفی برای صنعت خودرو داشته است. چنین قیمت‌های سرکوب‌شده‌ای، هم شرایط کنونی خودروسازان با توجه به گذشت ۲ ماه از سال جدید را در ابهام بیشتری فرو برده و به‌نوعی در برزخ قرار داده و هم تبدیل به یکی از دلایل بروز رکود بیشتر در بازار شده که طبعاً هر دو

مورد

در شرایط

بحرانی خودروسازان

به‌شدت به ضررشان است. تعلق

سیاست‌گذار در اصلاح قیمت‌ها از نظر

اقتصادی کاملاً اشتباه و آسیب‌زننده به خودروسازان

است و در حال حاضر هم طبیعتاً با توجه به شرایط سیاسی

اخیر کشور و پیش‌رو بودن انتخابات ریاست جمهوری تا پایان انتخابات به جهت کنترل دستوری قیمت‌های در بازار خودرو همین رویکرد ادامه پیدا کند.

اهرم حمایتی موقتی

فرزانه درباره اینکه این روند یعنی تغییر نکردن نرخ کارخانه‌ای خودروها در حال حاضر چقدر به نفع مصرف‌کننده خواهد بود نیز گفت: اصل موضوع یعنی افزایش نرخ خودرو، یک اهرم حمایتی موقتی برای خودروسازان به‌ویژه دولتی‌ها برای کند شدن رشد زیان انباشته آنها و خارج شدن ظاهری خودروسازان از مضمولیت ماده ۱۴۱ قانون تجارت است. در مقابل این روند برای مصرف‌کننده تنها یک حسن دارد، اینکه تکلیفش برای خرید خودرو به نرخ واقعی مشخص شده و عملاً از سودای خرید خودرو در سامانه فاصله گرفته و حداقل در محیطی به نسبت شفاف‌تر از بین نرخ کارخانه و بازار که در صورت آزادسازی قیمت‌ها به کمترین حد خود می‌رسد، می‌تواند نسبت به خرید اقدام کند. در نهایت این رویه کمی فضای اقتصادی جامعه را که البته به جبر بوده از فازی نوسان‌گیری

و رفتارهای کاسب‌گونه که مختص فعالان بازار است، فاصله داده و خریدوفروش را بیشتر به سمت مصرف‌کننده واقعی سوق می‌دهد.

تشدید رکود

کارشناس حوزه خودرو درباره پیامدهای کوتاه‌مدت و بلندمدت عدم‌اصلاح قیمت‌ها بر بازار خودرو نیز اظهار کرد: همان‌طور که اشاره شد اصلاح نرخ سبب حضور بیشتر مصرف‌کننده واقعی در بازار و فاصله گرفتن نوسان‌گیران از این فضا به همراه پذیرفتن این واقعیت در جامعه خواهد شد که در شرایط کنونی اقتصاد کاهش نرخ خودرو در بلندمدت رخ نخواهد داد. برعکس آن، عدم‌اصلاح قیمت‌ها کارخانه‌ای سبب تشدید رکود در بازار و سرکوب قیمتی و همان رخداد سال ۱۴۰۲ خواهد شد که در بازار از یک جایی به بعد با هم مسیر شدن بازار با تورم واقعی، فتر قیمت‌ها در رفته و روند واقعی خود را طی می‌کند. عدم‌انجام اصلاح واقعی قیمت‌ها مثل ۲ سال گذشته، فعالان بازار خودرو را بیشتر تحت‌الشعاع قرار داده و به احتمال زیاد به روند تعطیلی نمایشگاه و دفاتر فروش منجر خواهد شد.

قیمت‌گذاری دستوری مردود است

فرزانه افزود: عدم‌اصلاح قیمت‌ها قطعاً به ضرر خودروساز و در نهایت مانع از افزایش تولید خودرو و تحقق برنامه سیاست‌گذار برای افزایش تیراژ تولید خودرو خواهد شد. بحث مهم و حیاتی این سال‌های خودروسازان و قطعه‌سازان همیشه کمبود نقدینگی و منابع ارزی بوده که حرکت نکردن به سمت اصلاح قیمت‌ها و سپس آزادسازی نرخ خودرو، عملاً برنامه‌هایی مانند افزایش تیراژ به‌عنوان یکی از اهرم‌های تنظیم بازار را از دسترس خارج کرده و به عاملی برای رشد دوباره قیمت‌ها تبدیل می‌شود. عدم‌اصلاح قیمت خودروها علاوه بر کمیت بر کیفیت تولیدات داخل هم تاثیرگذار خواهد بود، با توجه به این پیامدهای منفی باز هم تلاش می‌شود نرخ خودروها تغییر نکند. به نظر من در این زمینه بخشی از مقاومت سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران با توجه به تحولات سیاسی اخیر در کشور و

شهادت

رئیس‌جمهور و

در پیش‌رو بودن انتخابات

ریاست جمهوری، در جهت کنترل

دستوری نرخ در بازار خودرو تا پیش از

انتخابات و بخش عمده دیگر آن طی چند سال اخیر به

تصورات و نظریات کاملاً غیرکارشناسی مانند دستورپذیری اقتصاد

و بازاریاری در حوزه کالاها یا موارد سرمایه‌ای مانند خودرو و ارز و...

برمی‌گردد. واقعیت‌های اقتصادی به‌صورت بسیار شفاف این پالس را

می‌دهد که این دستورات غیرهدفمند بوده و صرفاً یک مسکن مقطعی

کوتاه‌مدت به‌شمار می‌روند.

کارشناس حوزه خودرو در پایان درباره راهکارهایی که در شرایط کنونی

می‌تواند گره قیمت‌گذاری در حوزه خودرو را باز کند نیز گفت: به

اعتقاد من، هیچ راه فراری از عدم‌پذیرش پیامدهای عدم‌اصلاح قیمت‌ها

از روی دوش مصرف‌کننده و خودروساز نیست، این واقعیتی است که

سیاست‌گذاران با آن روبه‌رو هستند. باید این را پذیرفت، اصلاح کرد و یک

تنفس مصنوعی موقت به خودروسازان داد. تجربه اثبات کرده حداقل در ۴

دهه اخیر، همیشه این مصرف‌کننده بوده که بهای تصمیمات خلق‌الساعه

و غیرکارشناسی سیاست‌گذاران را در حوزه‌های اقتصاد کلان پرداخت

کرده است. در نهایت اینکه قیمت‌گذاری درست در شرایط کنونی باید

برپایه فاکتورهای کلانی مانند نرخ غیرسرکوب شده ارز، تورم واقعی،

عرضه و تقاضا و قیمت کشف‌شده در بازار آزاد و به عبارتی فراموش کردن

فرمول مردود قیمت‌گذاری دستوری باشد.

امیرحسین بر خورداری
کارشناس حوزه خودرو

عدم اصلاح قیمت‌ها یعنی توقف پویایی خودروسازان

امیرحسین بر خورداری، کارشناس حوزه خودرو نیز درباره رویکردی که در قبال قیمت‌گذاری در صنعت خودرو دنبال می‌شود به **صنعت** گفت: در حالی که به وضوح قابل لمس است که ۹۹ درصد کالاها افزایش نرخ ماهانه و بعضاً هفتگی دارند، اما خودرو همواره از این قاعده مستثنا شده است. در این شرایط، اگر هویت اقتصادی صنعت خودرو همچنان سرکوب و فنر قیمت‌ها فشرده شود، به هیچ وجه نمی‌توان انتظار صنعتی پویا و آماده پاسخگویی به نیازهای بازار و مردم و از آن مهم‌تر سهامدارانش را داشت.

افت کیفیت رقم می‌خورد

بر خورداری درباره ذی‌نفعان عدم اصلاح قیمت خودرو در وضعیت کنونی گفت: مهم‌ترین منتفعان از این وضعیت، دلالتان بازار خودرو هستند که از اختلاف حداکثری قیمت‌ها با بازار اطمینان حاصل پیدا می‌کنند و سود فراتر از انتظاری نصیبشان می‌شود. این روند پیامدهای زیادی در طی زمان برای صنعت خودرو کشور به دنبال خواهد داشت؛

سخن پایانی

بنابر این گزارش، اصلاح عادلانه و به‌روز محصولات خودروسازان متناسب با هزینه‌هایی که برای تولید متقبل می‌شوند، ضرورتی غیر قابل انکار است. بخش اعظم آنچه در حال حاضر به‌عنوان زیان انباشته، ضرورتی که شرایطی که تورم، مهمان ناخوانده اقتصاد کشور است و بهای نهادهای تولید به دلایل گوناگون از تورم گرفته تا تحریم‌ها، هر روز در حال افزایش شدن این روند انتظار دارند متولیان امر هر چه سریع‌تر به این موضوع ورود کرده و نسبت به اشتباه است. اکثر کارشناسان با انتقاد از ادامه‌دار شدن این روند انتقاد به اشاره به اینکه عدم اصلاح و بروزسانی قیمت‌ها در صنعت خودرو به هر دلیلی، یک سیاست اصلاح قیمت‌ها اقدام کنند. برخی کارشناسان با اشاره به اینکه عدم انتظار دارند متولیان امر هر چه سریع‌تر به این موضوع ورود کرده و نسبت به اشتباه است. همچنین بر این موضوع تأکید دارند که صنعت خودرو باید در کلان صنعت مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرد و نگاه اشتباهی که بر آن سایه انداخته اصلاح شود در این صورت، تولیدکننده نیز در تعیین قیمت، نقش بسیار پررنگ تری خواهد داشت و کم‌کم بازار خودرو در یک فضای شفاف و مشخص ثبات و آرامشی که مدت‌هاست گم کرده را باز خواهد یافت.

پیامدهایی که آسیب‌زننده خواهد بود و البته به وضوح مشخص هستند. افزایش زیان انباشته خودروسازان، افزایش سنگین بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان، افزایش سقف بدهی خودروسازان به بانک‌ها از جمله پیامدهای منفی کوچک و بزرگی است که قیمت‌گذاری در زمان و با رویکرد نامناسب به دنبال دارد. در این میان، منفی‌ترین نتیجه‌ای که ناشی از این روند گریبان مردم را می‌گیرد، افت محسوس کیفیت در پی ارزان‌سازی قطعات برای به صرفه شدن نسبی نرخ خودروهای تولیدی است که به‌طور مستقیم رفاه و امنیت مشتریان را تهدید می‌کند. در گام دوم این موضوع به توقف پویایی خودروسازان برای توسعه محصولات جدید و توسعه کیفی محصولات منجر می‌شود و در گام نهایی و در مهم‌ترین گام، منجر به افت تیراژ تولید و وقوع هیاپو در بازار خواهد شد. از سوی دیگر، خودروسازان بورسی با روند منفی، نارضایتی شدید سهامداران را رقم خواهند زد.

عادی‌سازی یک وضعیت نامناسب

کارشناس حوزه خودرو در پایان با اشاره به اینکه چارچوب صنعت خودرو در سطوح بالا مشخص نیست، افزود: در حال حاضر مشخص نیست سیاست‌گذار صنعت خودرو به دنبال رشد تیراژ است یا رویای خودرو برقی را در اولویت نخست پیش می‌برد، چراکه هیچ برنامه مدون و خاصی مرتبط با نیاز بیش از ۹۰ درصد مشتریان بازار خودرو اعلام و پیگیری نمی‌شود. توسعه خودروهای جدید عملاً متوقف شده و بازار خودرو ظاهراً به اختلاف سنگین قیمتی با کارخانه عادت کرده و این موضوع متأسفانه در ذهن عموم تثبیت و عادی‌سازی شده است. درباره موضوع قیمت‌گذاری طی یک فرمول درست هم همان‌طور که بارها اشاره شده، قیمت‌گذاری نه در شرایط کنونی، بلکه در هر شرایطی باید آزاد و در حاشیه بازار باشد، مشروط بر آنکه خودروسازان هم رشد تیراژ و هم توسعه محصولات جدید و رشد قابل توجه کیفیت را طی برنامه مکتوب رقم بزنند. کاهش مصرف سوخت، ارائه آپشن‌ها و تکنولوژی‌های به روز و... نیز باید به‌طور مستمر از سوی مشتریان از خودروسازان مطالبه شود.

رئوس اقدامات شرکت شهرک های صنعتی استان البرز در سال ۱۴۰۲

- پرداخت تسهیلات سرمایه در گردش جهت افزایش ظرفیت تولید به ۲۴ واحد صنعتی به مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال
- راه اندازی مجدد ۴۲ واحد صنعتی غیرفعال مستقر در شهرک های صنعتی دولتی
- انجام مطالعه فراگیر بروزرسانی اولویت بندی و شناسایی تجمعات کسب و کار استان
- ایجاد کنسرسیوم صادراتی چرم
- تبدیل وضعیت مشمولین قانون ایثارگران به تعداد ۹ نفر در سال ۱۴۰۲
- به بهره برداری رساندن ۱۰۰ طرح صنعتی با ایجاد ظرفیت اشتغال ۲۲۰۰ نفر و جذب سرمایه گذاری ۵۰۰۰ میلیارد تومان در شهرک های صنعتی دولتی استان البرز
- واگذاری ۳۵ هکتاری اراضی شهرک های صنعتی دولتی استان البرز تحت ۶۳ قرارداد حق بهره برداری با میزان سرمایه گذاری ۳۸۰۰۰ میلیارد ریالی و ظرفیت اشتغالزایی ۵۱۶۰ نفری
- واگذاری ۶ قرارداد حق بهره برداری به شرکت های دانش بنیان به صورت خارج
- تحویل اراضی شهرک فناوری در شهرستان ساوجبلاغ و آغاز دیوارکشی آن
- ایجاد ۱۹ واحد کارگاهی در شهرک های صنعتی کوثر (۱۰) و امید البرز (۹)
- تأمین ۲۴ مگاوات برق با بهره برداری از پست فوق توزیع برق در فاز توسعه کوثر و به تبع آن برقرار نمودن واحدهای صنعتی فاز توسعه از روند برگزاری مزایده با شرایط تسهیلاتی (۱۰ درصد نقدی و اقساط بلند مدت ۳۶ الی ۴۸ ماهه)

«شماره ۱۰۰» آسیب‌های اقتصاد پنهان در بخش معدن را بررسی کرد:

استخراج نامرئی

افزافه برداشت و کم‌اظهاری معدن‌داران از جمله شاخصه‌های این نوع فعالیت نامطلوب در بخش معدن است. برای واكای بیشتر پدیده اقتصاد پنهان در بخش معدن گفت‌وگویی با عبدالنبی مکابر، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی استان تهران داشته است که در ادامه می‌خوانید.

اما برای یافتن پاسخ پرسش اول متن باید پیش از هر چیز این نکته را مدنظر قرار داد که نمی‌توان تعریف کاملاً دقیقی از اقتصاد پنهان ارائه کرد، اما با مشاهده برخی ویژگی‌های این نوع از فعالیت‌های غیررسمی، روشن است که بخش معدن هم به این بیماری مبتلا است. استخدام کارگران بدون قرارداد یا با قراردادهای صوری، قاچاق یا برداشت غیرقانونی و

در تعاریف آمده به هر نوع فعالیت اقتصادی که خلاف اقتصاد رسمی است، مالیات نمی‌پردازد و از نظارت دولت گریزان است، اقتصاد پنهان، خاکستری، غیررسمی، زیرزمینی، سایه و... گفته می‌شود. اگرچه اقتصاد غیررسمی را یکی از آفات کشورهای در حال توسعه می‌شمارند، اما باید گفت تمامی نظام‌های اقتصادی دارای درجاتی از اقتصاد پنهان هستند.

است و حسب مفاد ماده ۷۵ و ۸۳ قانون کار، استخدام زنان و نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ ساله نیز منع قانونی دارد. البته در ظاهر منافع حاصل از عدم رعایت قوانین فوق، از دیگر علل عمده در بکارگیری نیروی کار بدون قرارداد در پروژه‌های معدنی است، که این ترفند نیز روی منفی خود را در زمان بروز رخداد و حوادث طبیعی، سوانح کاری یا عدم رعایت نکات ایمنی و بروز خطرات جانی نشان می‌دهد و هزینه‌های مضاعفی را به کارفرمایان تحمیل خواهد کرد.

پس نباید تصور شود که اگر در متن قرارداد درباره مزایا و دیگر موارد توضیح داده نشده، به این معناست که کارفرما می‌تواند به تعهدات خود در قبال پرداخت‌ها عمل نکند یا با مبلغی کمتر از نرخ مصوب شورای عالی کار برای کارگران تعیین حقوق کند.

● **برداشت غیرمجاز و قاچاق (به‌عنوان مثال از معادن طلا یا گوهرسنگ‌ها) از دیگر نشانه‌های رواج اقتصاد پنهان**

در بخش معدن است. این آسیب را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

برداشت غیرمجاز سنگ و قاچاق خاک طلا و فروش آن متأسفانه اقدامی رایج است. برای مثال، معدن طلای اندریان واقع در شهرستان ورزقان (۷۰ کیلومتری شمال شرق تبریز) با ۱۲۰ هکتار وسعت و ۳۰ میلیون تن ذخیره طلایی با عیار ۵ درصد از جمله معادن فعال کشور است. فروش خاک طلا به مبلغ هر کیلوگرم ۴۰۰ هزار تومان از معدن اندریان بازتاب گسترده و آثاری منفی در افکار عمومی داشته و اقداماتی از این دست، علاوه بر ضرر مادی، آسیب‌های جانی نیز به بار آورده است.

کشور گرجستان به‌عنوان سرمایه‌گذار خارجی، بهره‌برداری از این معدن را برعهده دارد و با برنامه استخراج سالانه یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن کانسنگ طلا و تولید شمش به روش هیپ‌لیچ با سهم ۷۰ درصدی فعالیت می‌کند. سهم بخش خصوصی ایران در این قرارداد ۳۰ درصد است، اما در ماه‌های اخیر روند استخراج معدن با چالش جدی مواجه شده است و مجموعه نهادهای انتظامی و قضایی که حسب تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون

عبدالنبی مکابر
عضو هیات‌مدیره
انجمن تولیدکنندگان و
صادرکنندگان طلا، جواهر،
نقره و سنگ‌های قیمتی
استان تهران

● **چرا همچنان معضلاتی مانند بکارگیری کارگران بدون قرارداد (به‌عنوان مثال، در معادن زغال‌سنگ) در بخش معدن و صنایع معدنی به چشم می‌خورد؟**

بعضی از کارفرمایان با استفاده از روش عدم عقد قرارداد با نیروی کار فرصت مغتنمی برای خود ایجاد می‌کنند تا از نظر قانونی، مسئولیتی هنگام قطع همکاری با آنها نداشته باشند.

این نوع تصور، اصلی‌ترین دلیل کارفرمایان برای سرپیچی از روال قانونی استخدام نیروی انسانی است.

اما در عالم واقع، قرارداد همکاری بین کارگر و کارفرما بیش از آنکه مزیتی برای کارگران به‌شمار آید، ابزار دفاعی برای کارفرما است تا بتواند در شرایط گوناگون از منافع خود دفاع کند.

اما نخستین مشکل قانونی این است که خلاف نظر برخی کارفرمایان، عدم انعقاد قراردادی معین که تاریخ شروع و

پایان آن به‌طور دقیق مشخص شده باشد، از منظر قانون کار نوعی «همکاری دائمی» محسوب می‌شود و کارفرما به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند به این بهانه کارگر را اخراج کند. از سوی دیگر، کشف رابطه کاری فی مابین کارگر و کارفرما تنها محدود به وجود یا نبود سند قرارداد نیست و بازرسان اداره کار از میزان و توالی و تعداد پرداخت‌ها، بازدید از محل پروژه و سایر شواهد و استعلامات در محل می‌توانند صحت یا عدم صحت ادعای سابقه همکاری فی‌مابین طرفین دعوی را معلوم کنند.

علاوه بر این، کارگر می‌تواند بعد از قطع همکاری، هرگونه ادعای مالی را درباره میزان پرداختی‌ها مطرح و براساس آن طرح، شکایت و مطالبه کند. در مقام مقایسه، در زمان اخراج کارگر بدون قرارداد، با کارگران دارای قرارداد کار کتبی، در نحوه تسویه حساب هیچ تفاوتی به‌لحاظ قانونی وجود ندارد.

براساس ماده ۵۲ قانون کار، ساعت کاری مشاغل سخت نباید بیشتر از ۶ ساعت در طول روز و مازاد بر ۳۶ ساعت در طول هفته باشد. علاوه بر آن، طبق ماده ۶۱ قانون، اضافه‌کاری در مشاغل سخت و زیانبار ممنوع

ملزوم به همکاری با معادن هستند، به علت برووکراسی مطول نتوانسته‌اند توفیق سریعی در کسب نتایج لازم داشته باشند و همچنان درگیر حل مناقشات محلی هستند.

باتوجه به وجود سرمایه‌گذار خارجی در پروژه، نه تنها پای اعتبار ملی و ضرر اقتصادی در میان است که امنیت منطقه را نیز به خطر انداخته است. این تنها مثالی بود که نشان می‌دهد که قاچاق و برداشت غیرمجاز از معادن همواره جریان داشته و به چالشی اساسی برای کشور بدل شده است. بنابراین، به نظر می‌رسد توسل به روش‌های پیشگیری غیرکیفری دارای اهمیت بالایی است.

اما سیاست نهادهای مسئول در تقابل با قاچاق و بهره‌برداری‌های غیرقانونی از معادن، بیشتر جنبه سرکوبگرانه داشته است تا پیشگیرانه. راه‌حلی که در این زمینه می‌توان پیشنهاد داد؛ اعمال شیوه‌های گوناگون پیشگیری اجتماعی (اعم از آموزش، افزایش سطح آگاهی، ارتقای فرهنگ عمومی و...) است و در کنار آن، تدابیر نظارتی در ابعاد گوناگون که می‌تواند کاهش موارد وقوع برداشت‌های غیرقانونی از معادن را به دنبال داشته باشد.

● آسیب رشد اقتصاد زیرزمینی چه آثار و هزینه‌هایی بر بخش معدن دارد؟

باتوجه به موقعیت خاص کشور و تشدید تحریم‌ها، توسعه صادرات غیرنفتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به این ترتیب، نقش معادن بیش از پیش اهمیت خواهد یافت، بنابراین به منظور ارتقای بهره‌وری و کاربست بهینه ماشین‌آلات و تجهیزات ضروری است که نیروی کار احساس امنیت واقعی و تعلق و وابستگی به محیط کار داشته باشد، بی‌شک بکارگیری کارگران بدون قرارداد مانع از تحقق این اهداف است و باعث کاهش راندمان، افت بهره‌وری و افزایش نرخ تمام‌شده و ازدیاد ضایعات و افت کیفیت محصول می‌شود. برداشت غیرمجاز و قاچاق مواد معدنی منجر به ایجاد ناامنی برای جذب سرمایه‌گذار خارجی و فرار سرمایه داخلی از بخش‌های مولد به غیرمولد و گسترش دلالی و واسطه‌گری می‌شود. مضافاً فروش مواد خام به صورت قاچاق باعث افزایش خام‌فروشی، عرضه محصولات به نرخ غیرواقعی حتی کمتر از نرخ‌های تولیدی و صادراتی آن، خسارت‌های سنگینی بر اقتصاد معدن وارد خواهد کرد.

در حالی که اضافه‌برداشت و کم‌اظهاری، دولت را از دریافت انواع مالیات و حقوق دولتی محروم می‌کند که تاخیر یا ناتوانی در تکمیل زیرساخت‌ها، حداقل پیامد آن است.

ملزم به همکاری با معادن هستند، به علت برووکراسی مطول نتوانسته‌اند توفیق سریعی در کسب نتایج لازم داشته باشند و همچنان درگیر حل مناقشات محلی هستند.

باتوجه به وجود سرمایه‌گذار خارجی در پروژه، نه تنها پای اعتبار ملی و ضرر اقتصادی در میان است که امنیت منطقه را نیز به خطر انداخته است. این تنها مثالی بود که نشان می‌دهد که قاچاق و برداشت غیرمجاز از معادن همواره جریان داشته و به چالشی اساسی برای کشور بدل شده است. بنابراین، به نظر می‌رسد توسل به روش‌های پیشگیری غیرکیفری دارای اهمیت بالایی است.

اما سیاست نهادهای مسئول در تقابل با قاچاق و بهره‌برداری‌های غیرقانونی از معادن، بیشتر جنبه سرکوبگرانه داشته است تا پیشگیرانه. راه‌حلی که در این زمینه می‌توان پیشنهاد داد؛ اعمال شیوه‌های گوناگون پیشگیری اجتماعی (اعم از آموزش، افزایش سطح آگاهی، ارتقای فرهنگ عمومی و...) است و در کنار آن، تدابیر نظارتی در ابعاد گوناگون که می‌تواند کاهش موارد وقوع برداشت‌های غیرقانونی از معادن را به دنبال داشته باشد.

● دلایل اضافه‌برداشت یا کم‌اظهاری معدن‌داران، که از دیگر شاخص‌های پدیده اقتصاد پنهان در بخش معدن است، چیست؟

کم‌اظهاری به معنای کمتر اعلام کردن ارزش یک محصول است. بنابراین در تنظیم مدارک و اظهارنامه باید ترتیبی اتخاذ شود تا نرخ فاکتور تسلیمی با نرخ تعیین‌شده در سامانه ISC یکی باشد. براساس ماده ۲۹ قانون امور گمرکی، کم‌اظهاری از جمله آفات گمرک‌ها و قاچاق کالا به‌شمار می‌آید که زمینه‌ساز و دلیل عمده گسترش آن در شرایط کنونی، توزیع کارت‌های بازرگانی جعلی و تقلبی است و متأسفانه کنترلی مستمر بر روند تهیه و صدور آنها وجود ندارد.

کم‌اظهاری بیشتر آن دسته از کالاهایی را دربرمی‌گیرد که دارای درصد یا سود بازرگانی بالایی هستند، از بین ۶ هزار و ۶۰۰ ردیف تعرفه‌ها، تنها چیزی حدود ۲ هزار و ۲۸۰ ردیف دارای تعرفه حداقلی و بالغ بر ۴ هزار ردیف از تعرفه بیش از ۴ درصد برخوردارند. این موضوع خود زمینه‌ساز

«صنعت معدن تجارت» چشم‌انداز توسعه معادن را بررسی کرد:

معدن، بازیگر اصلی توسعه پایدار

اصل، راه‌حلهایی برای تغییر الگوهای اجتماعی و اقتصادی توسعه ارائه شده است تا بتوان از بروز مسائلی همچون نابودی منابع طبیعی، تخریب سامانه‌های زیستی، آلودگی، تغییرات آب‌وهوایی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌های حال و آینده جلوگیری کرد.

اما توسعه پایدار در بخش معدن به چه معنا است، چگونه باید الزامات زیست‌محیطی را در این مسیر مورد توجه قرار داد و ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی مهم برای رسیدن به این هدف کدام است؟ در گزارش امروز «روزگار معدن»، آیدین زینال‌زاده و مهدی لطفی‌اصل، ۲ تن از کارشناسان و فعالان حوزه معدن درباره این موضوع اظهار نظر کرده‌اند.

دلار و برآورد تقریبی آن ۱۴۰۰ میلیارد است. در بخش اکتشاف فقط ۱۰۰ هزار کیلومتر از مساحت کل کشور اکتشاف شده که این مقدار معدل ۷ درصد مساحت کل کشور می‌باشد.

بهره‌برداری از معادن و توسعه صنایع بدون در نظر گرفتن عوامل زیست‌محیطی و اجتماعی، پیامدهای نامطلوب فراوانی به دنبال داشته و دارد، از این رو چندی است که کشورهای پیشرفته در پی دستیابی به روش‌های توسعه پایدار هستند.

توسعه پایدار فرآیندی است که در آن استفاده از منابع باید به گونه‌ای باشد که بدون آسیب رساندن به یکپارچگی، زیبایی و ثبات نظام‌های حیاتی، نیازهای انسان را برطرف کند. باتوجه به این

نقش معدن در اقتصاد کشور علاوه بر افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی سهم معناداری در ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش فقر در کشور دارد. نقش معدن در اقتصاد کشور علاوه بر افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی سهم معناداری در ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش فقر در کشور دارد. براساس آمار جهانی به ازای هر شغل مستقیم در معدن ۱۷ شغل وابسته و تکمیلی ایجاد می‌شود. در بعد اقتصادی یک دلار فعالیت اقتصادی در بخش معدن می‌تواند سه دلار ارزش اقتصادی در سایر بخش‌های اقتصادی کشور ایجاد کند.

ارزش ذخایر معدنی کشف شده ایران براساس برآوردهای اولیه ۷۰۰ میلیارد

آیدین زینال‌زاده
کارشناس فعال معدن

دلالیت نمی‌کند؛ یعنی توانایی ادامه به شیوه‌ای بدون تغییر. اما اغلب به معنای توسعه به روشی پایدار تلقی می‌شود و اصطلاحات پایداری و توسعه پایدار برای بسیاری از افراد مترادف هستند. پس توسعه پایدار باید ضمانت پایداری هم داشته باشد. بنابراین، شایسته است پایداری را به مفهوم دوام در نظر بگیریم. بنابراین، باید بازتعریفی در شاخص‌های توسعه پایدار داشته باشیم که عبارت می‌شوند از: نفوذ اجتماعی، تاثیر زیست‌محیطی، فرهنگ سازمانی و مسائل مالی. این شاخص‌ها نه تنها برای تضمین دوام توسعه پایدار ضروری هستند، بلکه تعادل بین آنها نیز بسیار مهم است.

جایگاه مسائل زیست‌محیطی در توسعه پایدار

توسعه پایدار اغلب به اشتباه به عنوان تمرکز صرف بر مسائل زیست‌محیطی تعبیر می‌شود. در واقع، این مفهوم بسیار گسترده‌تر است، زیرا سیاست توسعه پایدار شامل ۳ حوزه سیاست کلی است که عبارتند از: اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی. مسائل زیست‌محیطی هم یکی از مولفه‌های استراتژیک است، اما بین این مولفه و سایر مولفه‌ها باید تعادل برقرار باشد. در غیر این صورت،

مشخصات توسعه پایدار معدن

آیدین زینال‌زاده- کارشناس فعال معدن: برای شناختن ویژگی‌های توسعه پایدار در بخش معدن، ابتدا باید تعریف استاندارد توسعه پایدار را بدانیم. توسعه‌ای پایدار خواهد بود که نیازهای زمان حال را بدون به خطر انداختن دارایی‌های نسل‌های آینده، برآورده می‌کند. این اصل در بیانیه ریو و دستور کار

۲۱، که طی کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط‌زیست و توسعه در ریودوژانیرو در سوم تا چهاردهم ژوئن ۱۹۹۲ به تصویب رسید، گنجانده شده است. برای توسعه پایدار، ۷ ضرورت استراتژیک تعریف شده است. احیای رشد؛ تغییر کیفیت رشد؛ برآوردن نیازهای ضروری برای مشاغل، غذا، انرژی، آب و بهداشت؛ تضمین سطح پایدار جمعیت؛ حفظ و تقویت پایگاه منابع؛ جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک و ادغام محیط‌زیست و اقتصاد در تصمیم‌گیری. فرض بر این است که توسعه پایدار امکان‌پذیر است و وقتی درباره زمان در توسعه پایدار صحبت می‌کنیم، منظور اشاره به چگونگی دستیابی به توسعه پایدار است. سردرگمی زیادی در زمینه مفهوم پایداری وجود دارد، زیرا پایداری خالص به چیزی بیش از سکون

شناخته نمی‌شود، اما این به تعویق انداختن هزینه‌ها باعث خرج‌تراشی برای آینده می‌شود و در واقع، شرکت‌های معدنی آینده‌ای پرهزینه برای خود می‌سازند.

توجه به ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی

مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی عموماً در مسئولیت‌های اجتماعی نسبت به جامعه تحت‌تاثیر معدنکاری تعمیم داده می‌شود که البته بسیار ضروری است، اما روی دیگر سکه، تعمیم مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی در درون سازمان است. همانقدر که رضایت آگاهانه مردم محلی برای تداوم توسعه پایدار اهمیت دارد، رضایت نیروی انسانی هم مهم است. اگر یک شرکت جامعه محلی را راضی نگه داشته باشد، اما پرسنل ناراضی باشند، به‌طور قطع توسعه و دوام توسعه خدشه‌دار خواهد شد؛ درست مانند شرایطی که پرسنل راضی و جامعه محلی ناراضی باشد. باز هم در مقوله ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی به رگولاتوری به نام تعادل برخورد می‌کنیم.

توسعه پایدار سرابی بیش نخواهد بود. بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی همانقدر آسیب‌زا است که تمرکز صرف بر آن به توسعه پایدار یا توسعه بادوام آسیب می‌رساند.

نقش تجهیزات پیشرفته و روزآمد

در تعریف اولیه توسعه پایدار؛ ۲ مولفه حفظ و تقویت پایگاه منابع و جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک مطرح هستند. اگر تجهیزات معدنی را دارایی‌های سرمایه‌ای بدانیم، مشخص است که این مورد هم یکی از پیش‌نیازهای ایجاد توسعه پایدار است. در بازتعریف شاخصه‌های توسعه پایدار به مسائل مالی برخورد می‌کنیم. وجود تجهیزات پیشرفته و به‌روز در این مولفه جای دارد. یعنی اگر مقایسه‌ای داشته باشیم بین ۲ معدن یکسان که یکی تجهیزات روزآمد و پیشرفته در اختیار دارد و دیگری از این تجهیزات محروم است، در شرایط برابر فروش، خواهیم دید معدنی که از این تجهیزات محروم است، هزینه تولید و همچنین تعمیر و نگهداری بالایی دارد، در صورتی که معدن دارای تجهیزات مناسب، هزینه‌های مذکور را به‌عنوان سود ذخیره می‌کند. طبیعی است که مباحث زیست‌محیطی نیز در زمینه تجهیزات پیشرفته در برابر تجهیزات مستعمل مطرح است. بنابراین، می‌توان گفت یکی از پارامترهای بسیار مهم، ایجاد تعادل بین مولفه‌های توسعه پایدار، وجود تجهیزات و ماشین‌آلات پیشرفته و روزآمد، آن هم در نخستین فرصت ممکن، در چرخه عمر معدنکاری است. جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک نیز اشاره به این موضوع دارد که بروزرسانی تجهیزات و ماشین‌آلات بسیار حائز اهمیت است و باید به‌جای خرج زمان، یعنی به تعویق انداختن هزینه‌های مالی از لحاظ زمانی که به آن برون‌سپاری زمانی گفته می‌شود، به فکر صرفه‌جویی زمانی و مالی باشیم. برون‌سپاری زمانی هزینه‌ها عموماً آشکار نیست، زیرا در حال حاضر اصلاً چنین موضوعی به‌عنوان مشکل

کلام آخر

در ۱۰ سال اخیر، توجه به اصول توسعه پایدار، مشکلات زیست‌محیطی جهانی، مثل گرمایش زمین و آلودگی‌های محیط‌زیستی و مسئولیت‌های اجتماعی کسب‌وکارها، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. از این‌رو الزامات ۳ عامل فوق نیز به چارچوب‌هایی که باید در کسب‌وکارهای معدنی مدنظر قرار گیرد، اضافه شده است. به این ترتیب، شرکت‌های معدنی علاوه بر اینکه ملزم هستند حداقلاً منفعت مالی را به‌طور مداوم تضمین کنند، باید اقدامات خود را در چارچوب ایمنی و سلامت کار، مدیریت صحیح اثرات زیست‌محیطی، مسئولیت‌های اجتماعی و مدیریت و راهبری تعریف کنند تا کلیتی به نام توسعه پایدار در این بخش محقق شود.

بحران در زنجیره فولاد، پایان ندارد

صادرات فولاد، سقوط کرد

محصولات به بازار جهانی، تنها راه تداوم تولید در این زنجیره است. در شرایطی که تحت تاثیر سیاست‌های دولت از میزان صادرات زنجیره فولاد کشور، کاسته شده، از جذابیت صادرات فولاد و محصولات فولادی به شدت کاسته خواهد شد.

تولید از یک سو از درآمدهای ارزی کشور کاسته و از سوی دیگر نیز تولید را در شرایط بحرانی قرار داده است. ظرفیت تولید در اغلب حلقه‌های زنجیره فولاد کشور به مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، بنابراین فروش این

پیش‌بینی کارشناسان و فعالان صنعت فولاد درباره افت صادرات این فلز، به واقعیت پیوست. بر همین اساس نیز در ۲ ماه نخست امسال شاهد افت قابل توجه صادرات فولاد و محصولات فولادی به بازارهای بین‌المللی بوده‌ایم. این افت

در همین حال باید خاطر نشان کرد که حجم صادرات ۱۰ صادرکننده برتر فولاد ایران در فروردین امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۷۶ درصدی داشته و از ۳۶۸ هزار تن به ۷۶ هزار تن رسیده است.

علاوه بر این براساس آمار منتشرشده از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران، مجموع صادرات فولاد ایران (شامل فولاد میانی و محصولات فولادی) در دوماه نخست امسال برابر یک میلیون و ۴۴۱ هزار تن برآورد شده که نسبت به آمار صادرات در مدت مشابه سال گذشته، کاهش ۲۶ درصد را از آن خود، کرده است. علاوه بر این در دوماه نخست امسال، صادرات فولاد میانی کشور ۸۱۷ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۲ درصد کاهش داشته است.

الزام فولادسازان به عرضه ۱۰۰ درصدی ارز صادراتی در سامانه نیما را باید از مهم‌ترین علل این سقوط می‌توان دانست. وضع عوارض صادراتی و لغو معافیت مالیاتی صادرات نیز از دیگر دلایلی است که ترمز صادرات فولاد کشور را کشیده است.

مجموع صادرات فولاد کشور نصف شد

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران آمار کامل حجم و ارزش صادرات یک‌ماهه سال ۱۴۰۳ زنجیره فولاد کشور را منتشر کرد. براساس این گزارش، مجموع صادرات فولاد کشور (فولاد میانی و محصولات فولادی) در فروردین امسال به حدود نصف آن در مدت مشابه سال گذشته، کاهش یافته است. در همین حال شاهد افت ۳۵ درصدی ارزش

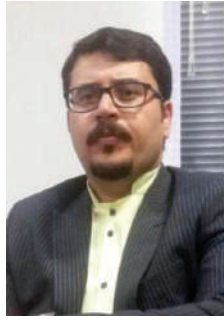
صادراتی زنجیره فولاد بوده‌ایم، به این ترتیب ۲۲۱ میلیون دلار از ارزش صادرات این زنجیره کاسته شده است. در ادامه باید خاطر نشان کرد در فروردین امسال بیش از ۲ میلیون تن از محصولات زنجیره فولاد کشور به بازارهای جهانی صادر شدند، اما حجم صادرات این محصولات نسبت به مدت مشابه سال گذشته، برابر ۱۴ درصد کمتر شده است. علاوه بر این ارزش صادرات فولاد میانی کشور در این بازه زمانی برابر ۵۲.۴ درصد برآورد شده است. در این میان حجم صادرات مقاطع طویل برابر

۳۰ درصد بیشتر شده که عموماً مربوط به تحویل قراردادهای سال ۱۴۰۲ بوده است، اما پس از اتمام این قراردادها، تولیدکنندگان از پس تداوم صادرات با شرایط کنونی، برنخواهند آمد.

بخشی از صادرات فولاد در موقعیت کنونی با تکیه بر کارت‌های بازرگانی یک‌بارمصرف، انجام می‌شود که به منزله برگشتن ارز حاصل از صادرات به کشور است

چالش فولادسازان، پایانی ندارد

وحید یعقوبی
دبیر انجمن فولاد

وحید یعقوبی، دبیر انجمن فولاد در گفت‌وگو با **ایران صنعت** اظهار کرد: میزان تولید فولاد کشور در سال ۱۴۰۲ در قیاس با سال قبل از آن، ۵.۵ درصد افزایش یافته و این رشد تحت‌تاثیر آغاز به کار واحدهای جدید، حاصل شده است. میزان تولید در صنعت فولاد کشور متناسب با ظرفیت تولید در این صنعت نیست. میانگین ضریب بهره‌برداری از صنعت فولاد دنیا برابر ۷۳ درصد برآورد می‌شود. میانگین ضریب بهره‌برداری از صنعت فولاد ایران تا سال ۱۳۹۹ در حدود همین نرم‌های جهانی بود، اما از سال ۱۳۹۹ از میزان ضریب بهره‌برداری در صنعت فولاد

یعنی پیش‌بینی می‌شود ظرفیت تولید فولاد ایران، ظرف ۲ سال آتی به ۵۵ میلیون تن افزایش یابد، اما میزان تولید در این صنعت رضایت‌بخش نیست. در همین حال برای صادرات ۲۰ میلیون تنی فولاد در این چشم‌انداز هدف‌گذاری شده، اما در حال حاضر صادرات کشور به ۱۲ میلیون تن رسیده است. بدون تردید تحقق این حجم از صادرات فولاد، نیازمند تسهیل شرایط است. به بیان دیگر، باید سیاست‌های توسعه صادرات را دنبال کنیم، نه اینکه محدودکننده صادرات مانند عوارض صادراتی در دستور کار قرار گیرد.

وی افزود: میزان تولید فولاد کشور تا سال ۱۳۹۹ طبق برنامه پیش رفت. براساس برنامه طراحی‌شده برای توسعه عملکردی این صنعت انتظار می‌رفت میزان تولید فولاد کشور در سال ۱۴۰۲ به ۳۹ تا ۴۰ میلیون تن افزایش یابد، اما بنا به آمار منتشرشده از سوی فولادسازان کشور، حجم تولید در این صنعت در سال گذشته برابر ۳۲ میلیون تن برآورد شده، بنابراین باید اقرار کرد که صنعت فولاد نسبت به برنامه‌های توسعه‌ای، عقب مانده است.

این فعال صنعت فولاد گفت: بانظر به تولید قابل‌توجه فولاد در قیاس با مصرف این فلز استراتژیک در کشور، صادرات تنها راهکار اصلی برای تداوم تولید در این صنعت خواهد بود.

کاسته شده؛ به این ترتیب ضریب بهره‌برداری در این صنعت به ۶۳ درصد کاهش یافته است، بنابراین باید این‌طور ادعا کرد که محدودیت در تامین انرژی و عدم‌تامین زیرساخت‌های موردنیاز برای تولید در زنجیره فولاد، به افت تولید در صنعت فولاد منتهی شده، در نتیجه بخش قابل‌توجهی از ظرفیت‌های صنعت فولاد، معطل مانده است.

این فعال صنعت فولاد با اشاره به سند چشم‌انداز توسعه ۲۰ساله کشور گفت: ظرفیت تولید فولاد ایران در افق ۱۴۰۴ برابر ۵۵ میلیون تن هدف‌گذاری شده است. صنعت فولاد را باید جزو معدود صنایعی دانست که به اهداف سند چشم‌انداز توسعه در افق ۱۴۰۴، خواهد رسید.

دلایل افت صادرات

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **ایران صنعت** و در ارزیابی روند نزولی صادرات فولاد و محصولات فولادی از ابتدای امسال اظهار کرد: باتوجه به سیاست‌های اخذشده از سوی دولت و بانک مرکزی، از ابتدای امسال شاهد کاهش صادرات فولاد ایران به بازارهای جهانی بوده‌ایم؛ موضوعی که تداوم آن ضربات مهلکی را به صنعت و تولید، تحمیل می‌کند. وی افزود: با اجرای سیاست‌های سختگیرانه در مسیر صادرات فولاد، فروش محصولات تولیدشده در صنایع فولاد و به‌ویژه واحدهای کوچک و متوسط متعلق به بخش خصوصی در بازار بین‌المللی به شدت دشوار خواهد شد. تا جایی که باید اقرار کرد در موقعیت کنونی همین صادرات محدود نیز توسط صنایع بزرگ و اغلب وابسته به دولت، انجام شده است. بسیاری از این شرکت‌های وابسته به دولت برای تامین تجهیزات موردنیاز تولید و اجرای طرح‌های توسعه و همچنین مواد اولیه و... اقدام به دریافت دلار نیمایی از دولت، کرده‌اند. در نتیجه بازگشت ارز

حاصل از صادرات آنها با احتساب دلار نیمایی به دولت، تاثیر بسزایی بر بهبود شرایط ارزی کشور، نخواهد داشت.

سعیدیان گفت: بخشی از صادرات فولاد و محصولات فولادی کشور در موقعیت کنونی با تکیه بر کارت‌های بازرگانی یک‌بارمصرف، انجام می‌شود. استفاده از کارت بازرگانی یک‌بارمصرف به‌منزله برنگشتن ارز حاصل از صادرات به کشور است. در شرایطی که مسیر صادرات دشوار می‌شود، رغبت به استفاده از چنین راهکارهایی برای سودجویی، بیشتر می‌شود.

این فعال صنعت فولاد گفت: بروز محدودیت در مسیر صادرات فولاد به این معنی است که فروش محصولات در حلقه‌های نخست این زنجیره، افزایش خواهد یافت. کمالینکه نگاه کلی به آمار فروش زنجیره فولاد حکایت از رشد صادرات در حلقه‌های نخست زنجیره دارد. در چنین فضایی عملاً خام‌فروشی در اولویت قرار می‌گیرد. علاوه‌براین اشتغالزایی و ارزش‌آفرینی حاصل از تکمیل زنجیره تولید نیز، از اولویت خارج می‌شود.

سخن پایانی

زنجیره فولاد با تکیه بر سرمایه‌های قابل‌توجه توسعه‌یافته است. با نظر به میزان قابل‌توجه تولید فولاد کشور، صادرات تنها راهکار اساسی برای تداوم تولید با ظرفیت قابل‌قبول در این بخش است، اما مشکلات متعددی در مسیر فعالیت صنعت فولاد وجود

دارد. سیاست‌گذاری غلط مهم‌ترین چالشی است که فروش این محصول به بازارهای جهانی را دشوار کرده و الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز صادراتی با نرخ به‌مراتب ارزان‌تر از آن در بازار صادراتی، بزرگ‌ترین چالشی است که فعالیت در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار داده و در این فضا عملاً صادرات

فولاد به بازارهای جهانی به شدت محدود شده است، بنابراین تجدیدنظر دولت در سیاست‌های حاکم بر صادرات فولاد، ضروری به‌نظر می‌رسد. اصلاح سیاست‌های یادشده به بهبود فروش فولاد در بازار بین‌المللی و به‌دنبال آن ارتقای تولید در این بخش، منتهی خواهد شد.

مهم‌ترین درخواست‌های فعالان بخش معدن و صنایع معدنی از دولت چهاردهم مطرح شد

با دنیا رابطه برقرار کنید

معدن را ناشی از سیاست‌گذاری غلط مسئولان دانستند. در واقع فرصتی برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی و رفع مشکلات حاکم بر اقتصاد ایران با تکیه بر این منابع فراهم نشده است. متأسفانه دولت‌های پیشین به معدن و صنایع معدنی به چشم منبعی گذران برای درآمدزایی نگاه کرده‌اند. چنانچه نگاه سیاست‌گذاران به بخش معدن و صنایع معدنی، اصلاح شود، امکان رفع مشکلات حاکم بر این بخش، مهیا خواهد شد.

البته ناگفته نماند که فعالان صنعتی و تولیدکنندگان از نبود فضای مشورتی با صنعتگران در تمامی دوره‌های پیشین، گلایه‌مند هستند. این تولیدکنندگان در گفت‌وگو با **منا**، تحریم و نبود تعامل سازنده با دنیا، نبود امکان برقراری ارتباطات بانکی با جهانیان و چالش‌های جدی ناشی از تحریم برای اقتصاد را تشریح و رفع آن را ضروری دانستند. در ادامه نیز با اشاره به ظرفیت‌های عمیق معادن در ایران، توسعه‌نیافتگی بخش

امسال شاهد انتخابات پیش از موعد ریاست‌جمهوری هستیم، به این ترتیب زمان محدودی برای شناخت مشکلات حاکم بر اقتصاد و صنعت از سوی داوطلبان حضور در منصب ریاست‌جمهوری و تلاش برای رفع این مشکلات وجود دارد. در چنین فضایی، ایجاد فضای تعاملی میان دست‌اندرکاران حوزه تولید با داوطلبان و پس از آن ایجاد دولت جدید، مهم‌ترین اقدامی است که از بروز چالش‌های جدی در اقتصاد جلوگیری خواهد کرد.

مواجهند که مفسده‌های بسیاری را به دنبال دارد و در این فضا تامین ارز ارزان برای همه فعالان صنعتی ممکن نیست.

در حال حاضر صنایع امکان دریافت اعتبار اسنادی ندارند، در نتیجه ناچار هستند خریدهای خود را با پول نقد انجام دهند که در دنیا مرسوم و پذیرفته شده نیست. در همین حال، صنایع ناگزیرند نیازهای خود را گران‌تر خریداری و محصول نهایی تولید خود ارزان‌تر از نرخ واقعی آن در سطح جهانی به فروش برسانند، یعنی تحریم فشار مضاعفی را به بخش تولید تحمیل کرده است.

خلیقی گفت: چنانچه دولت جدید عزمی برای اصلاح امور و حضور سازنده در صحنه بین‌المللی داشته باشد، می‌توان به برقراری تعامل سازنده با دنیا، شکل‌گیری دوباره روابط مالی با سایر کشورها و تعاملات پولی در سطح دنیا، امید داشت. وی در ادامه گفت: صنایع در سال‌های گذشته با مشکلات متعددی از جمله کمبود جدی در تامین انرژی یا توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و... روبه‌رو بوده‌اند، اما نباید فراموش کرد که رفع این مشکلات نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی است، بنابراین باز هم مسئله رفع تحریم در اولویت قرار می‌گیرد. به این ترتیب رفع تحریم نخستین پیش‌شرط برای رفع چالش‌های حاکم بر بخش تولید است.

غلامرضا خلیقی
فعال صنعت فولاد

رفع تحریم، مهم‌ترین خواسته در مسیر بهبود
غلامرضا خلیقی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **منا**، مهم‌ترین چالش حاکم بر اقتصاد ایران را در برهه کنونی، تحریم، نبود تعامل سازنده با کشورهای دنیا و فقدان ارتباطات مالی و بانکی با سایر کشورها دانست و افزود: رفع تحریم و برقراری ارتباط با سایر کشورها، مهم‌ترین خواسته از دولت جدیدی است که در رأس امور کشور قرار می‌گیرد.
خلیقی گفت: در موقعیت کنونی، فعالان صنعتی برای تامین نیازهای خود در صحنه بین‌المللی، قادر به استفاده از راهکارهای مالی از جمله ال‌سی نیستند. معاملات در این بخش از طریق حواله انجام می‌شود که از یک‌سو هزینه‌بر است و از سوی دیگر نیز با ریسک همراه است. وی افزود: در دوره‌ای که معاملات مالی میان ایران و سایر کشورها به شدت محدود شده، در عمل دسترسی کشور به ارز دشوار شده است. فرآیند تخصیص ارز برای تامین نیاز صنایع به مواد اولیه یا تجهیزات تولید یا ماشین‌آلات و قطعات، بسیار سخت شده است. در چنین موقعیتی، فرآیند تخصیص ارز به صنایع با پیچیدگی همراه است. این مقررات دست‌وپاگیر امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از صنایع سلب کرده است.
این فعال صنعت فولاد گفت: در شرایطی که تحریم، تامین ارز کشور را با مشکل مواجه کرده، صنایع با چالش چنددرختی بودن نرخ ارز

امید حداقلی به بهبود

سعید صمدی، فعال صنعت زغال سنگ در گفت و گو با **مهر** اظهار کرد: نگاه کلی به عملکرد دولت‌های پیشین حکایت از آن دارد که در کشور ما درخواست فعالان صنعتی و تولیدکنندگان و حتی توصیه‌های اقتصاددانان، مورد توجه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران در رأس امور کشور، قرار نمی‌گیرد، بنابراین ما به اثرگذاری توصیه‌های خود به دولتی که در آینده نزدیک در رأس امور کشور قرار می‌گیرد، امیدوار نیستیم. وی افزود: با وجود جو ناامیدی که در میان فعالان صنعتی و تولیدکنندگان نسبت به عملکرد دولت پیش‌رو

سعید صمدی
فعال صنعت زغال سنگ

جدید تراشیده‌اند. در چنین فضای، رشد بخش معدن و صنایع وابسته به آن، در عمل ناممکن است، بنابراین به دولتمردان جدید پیشنهاد می‌شود نگاه بلندمدت و توسعه‌ای نسبت به بخش معدن و صنایع معدنی، اتخاذ کنند تا کشور از مزیت‌های فعالیت‌های معدنی بهره‌مند شود.

صمدی در ادامه گفت: از دولت جدید انتظار می‌رود مدیران بخش معدن و صنایع معدنی را از افراد آشنا به فعالیت‌های معدنی انتخاب کنند. بسیاری از مقررات و دستورالعمل‌هایی که در بخش معدن صادر می‌شود، تولید را ناممکن و ضربات جدی را حداقل برای یک دوره زمانی به تولیدکنندگان تحمیل می‌کنند. این ضربات در شرایطی که از تاب‌آوری صنایع به شدت کاسته شده است، بسیار خطرناک هستند و حتی می‌توانند تولید را در برخی حوزه‌ها به ورطه نابودی و خاموشی برسانند، بنابراین باید تاکید کرد چنانچه تصمیم‌گیران در حوزه معدن و به‌ویژه در وزارت صنعت، معدن و تجارت، از مدیران آشنا به بخش معدن و چالش‌های فعالیت در این بخش باشند، بسیاری از مشکلات حوزه تولید، مرتفع خواهند شد، اما چنانچه روند کنونی ادامه یابد، شاهد تعمیق رکود حاکم بر فعالیت‌های معدنی در کشور خواهیم بود. این فعال صنعت زغال سنگ گفت: در همین حال دولتمردان می‌توانند در جریان مقررات‌گذاری و تصویب بخشنامه‌های مختلف از نظرات فعالان بخش تولید بهره‌مند شوند. توجه به نظرات تشکل‌های خصوصی برای فرآیند تصویب مقررات در قانون نیز مورد توجه قرار گرفته است. چنانچه دولتمردان براساس قانون عمل کنند و از نظرات افراد متخصص و فعالان تولیدی در روند سیاست‌گذاری بهره‌مند شوند، بسیاری از مشکلات حاکم بر این بخش مرتفع خواهد شد. در نتیجه تعامل حداکثری با تولیدکنندگان، از مهم‌ترین درخواست‌هایی است که از دولتمردان جدید مطرح می‌شود.

این فعال حوزه معدن گفت: گردش مالی حوزه معدن و صنایع معدنی در دنیا سالانه برابر ۸ هزار میلیارد دلار برآورد می‌شود. گردش مالی صنعت زغال سنگ سالانه برابر ۵۲۰ میلیون دلار است. چنانچه اصلاحاتی توسط دولت جدید در بخش معدن انجام شود، سهم و اثرگذاری فعالیت‌های معدنی بر اقتصاد به شدت بهبود خواهد یافت، اما تحقق این هدف نیازمند اتخاذ عزم جدی از سوی سیاست‌گذاران و اصلاح قوانین و مقررات حاکم بر بخش تولید خواهد بود. چنانچه عزمی برای اصلاح امور وجود نداشته باشد، باز هم مشکلات کنونی، ادامه خواهد یافت.

و آتی وجود دارد، تشکل‌های بخش خصوصی همواره کوشیده‌اند تا با تصمیم‌گیران، تعامل حداکثری داشته باشند. کماینکه در حال حاضر نیز، فعالان بخش معدن در اتاق بازرگانی ایران در مقام یکی از تشکل‌های اصلی و بزرگ کشور که نمایندگی بخش خصوصی را برعهده دارد، به دنبال آن است تا درخواست‌های خود را تدوین و در اختیار دولتمردان جدید قرار دهد.

صمدی گفت: با این وجود باید تاکید کرد که در موقعیت کنونی کشور با چالش‌های جدی اقتصادی روبه‌رو است که در برخی حوزه‌ها به مرز بحران رسیده‌اند. حل و فصل کمبودهای کشور در حوزه اشتغالزایی، تولید، ارزآوری و... زمانبر است. در این میان باتوجه به ظرفیت‌های غنی معدنی کشور، بخش معدن از این توان برخوردار است که دولت جدید را در مسیر توسعه اقتصادی و صنعتی کشور و رفع چالش‌ها کمک کند.

وی افزود: فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن، عمدتاً وابسته به منابع داخلی است. در چنین فضایی، اگر سیاست‌گذاران به ظرفیت‌های این بخش توجه کافی داشته باشند، امکان توسعه کشور و رفع مشکلات اقتصادی تاحدودی فراهم می‌شود. با این وجود با نگاه کلی به سیاست‌های اتخاذ شده از سوی دولت‌های پیشین می‌توان این‌طور برداشت کرد که هیچ‌گاه ظرفیت‌های معدنی، آن‌طور که باید مورد توجه نبوده‌اند. در ادامه اگر معدن و صنایع معدنی و نقش آن در رونق صنعتی و اقتصادی کشور، مورد توجه قرار گرفته، عموماً به آن به چشم منبعی برای درآمدزایی نگاه شده است. در نتیجه شاهد وضع عوارض صادراتی، حذف معافیت‌های مالیاتی، روند رو به رشد بهای حقوق دولتی معادن و... بوده‌ایم. متأسفانه دولت‌ها نه تنها به وظایف خود در قبال صنایع متعهد نبوده و مسیر توسعه بخش معدن و تامین زیرساخت‌های مورد نیاز آنان را، هموار نکرده‌اند، بلکه هر روز مانعی

سخن پایانی

کمبودهای متعددی روند فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی را متاثر ساخته است. توسعه نیافتگی زیرساخت‌های حوزه حمل و نقل، بی‌توجهی به توسعه انرژی در کشور و بروز چالش در تامین سوخت و برق مورد نیاز صنایع، کمبود سرمایه‌گذاری و

چنانچه دولتمردان جدید نگاه توسعه‌ای به ظرفیت‌های معدنی کشور داشته باشند و از مسیر صحیحی، حرکت کنند، امکان توسعه فعالیت‌های معدنی و اثرگذاری حداکثری آنها در اقتصاد فراهم خواهد شد، در غیر این صورت چالش‌های این بخش ادامه خواهد یافت و این ظرفیت‌ها از دست خواهند رفت.

مشکلات مالی پیش‌روی صنایع، عقب‌ماندگی از تکنولوژی روز دنیا، تغییر هر روزه مقررات و قوانین و نبود دورنمای روشن از آینده، تحریم و نبود مروادات مالی با دنیا و... از مهم‌ترین چالش‌هایی هستند که در عمل روند فعالیت در حوزه معدن و صنایع معدنی را به شدت دشوار و حتی غیرممکن کرده است.

در گفت‌وگو با یکی از فعالان بخش معدن و در اشاره به چالش‌های تولید و تجارت مطرح شد

توسعه، ممکن نیست

اشتغالزایی حداکثری را برعهده بگیرند. در این میان، سیاست‌گذاری غلط و تغییر مداوم رویه‌های حاکم بر تولید و تجارت، چالش‌های جدی دیگری را در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی، به بار می‌آورد. برای بررسی مسیر توسعه در بخش معدن و صنایع معدنی با محمد حیدرزاده، فعال بخش معدن، گفت‌وگو کرده‌ایم. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

ایران در رده ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار دارد، با این وجود غفلت نسبت به این ظرفیت‌ها و عدم سرمایه‌گذاری مناسب در این بخش، به عقب‌ماندگی این بخش منتهی شده است، در نتیجه معادن و صنایع وابسته به آن از اثرگذاری جدی بر اقتصاد کشور برخوردار نیستند. این محدودیت در حالی است که ظرفیت‌های معدنی کشور قابل توجه هستند و می‌توانند سهمی بسزا از رونق اقتصادی، توسعه صنعتی و

محمد حیدرزاده
فعال بخش معدن

رشد صادرات و ارزآوری برای کشور دارد؟

ذخایر معدنی کشور قابل توجه هستند، در همین حال برنامه‌های متعددی نیز برای بهره‌مندی از این ذخایر تدوین شده است. براساس برنامه‌ریزی‌های بالادستی و سند چشم‌انداز توسعه کشور در سال ۱۴۰۴، انتظار می‌رود طی ۲ سال آتی، سالانه ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی در کشور استخراج شود. در افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است. تولید کاتد مس در این سال برابر ۴۰۰ هزار تن برآورد شده است. میزان تولید شمش روی نیز در این سال برابر ۳۰۰ هزار تن هدف‌گذاری شده است. البته مسیر طولانی برای تحقق این اهداف وجود دارد.

بانظر به هدف‌گذاری قابل توجه تولید محصولات صنایع معدنی در کشور که به مراتب بالاتر از نیاز داخلی است، صادرات تنها راه تداوم تولید است. در همین حال باید تاکید کرد که صادرات تنها راهکار توسعه ظرفیت‌های معدنی، محسوب می‌شود،

۱۵ کشور بزرگ غنی معدنی دنیا قرار دارد. با این وجود از ذخایر معدنی کشور آن‌طور که باید در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی بهره گرفته نشده است. در شرایطی که ایران به ذخایر معدنی و اثرگذاری آن بر توسعه صنعتی و اقتصادی بی‌توجه است، بسیاری از کشورهای همسایه در سال‌های اخیر کوشیده‌اند تا با صرف هزینه قابل توجه، ذخایر معدنی خود را افزایش دهند. در همین حال باید خاطر نشان کرد؛ توجه به ظرفیت‌ها معدنی و تلاش برای بهره‌برداری از این ظرفیت‌ها، تاثیر بسزایی بر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور خواهد داشت. بهره‌مندی از این ذخایر، فرصت توسعه مناطق محروم را فراهم می‌کند، موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد خواهد کرد و در ادامه صادرات و ارزآوری برای کشور را ارتقا خواهد بخشید. در چنین فضایی، عملاً فرصتی فراهم می‌شود تا همپای افزایش اثرگذاری معدن بر اقتصاد، از نقش نفت در اقتصاد، کاسته شود. **تکیه بر ذخایر معدنی چه اثری بر**

توجه به ظرفیت‌های معدنی چه تاثیری بر توسعه اقتصادی کشور خواهد داشت؟

ظرفیت‌های معدنی یکی از محورهای اصلی توسعه در کشورهای دارای این منابع است. ایران نیز از ظرفیت‌های قابل توجه، متنوع و غنی معدنی برخوردار است. از جمله این ذخایر معدنی می‌توان به فلزات، مواد معدنی غیرفلزی و سایر منابع معدنی اشاره کرد. کشور ما با در اختیار داشتن ۶۸ نوع ماده معدنی، تنوع قابل توجهی را در این حوزه به خود اختصاص داده است. ذخایر معدنی اثبات شده کشور بالغ بر ۳۷ میلیارد تن برآورد می‌شود. در همین حال حجم ذخایر بالقوه کشور نیز برابر ۵۷ میلیارد تن ذکر شده است. به این ترتیب ایران در رده

با وجود تمام دستاوردهای یادشده، باید تاکید کرد؛ ایران در صنعت سرب و روی با جایگاهی که از آن انتظار می‌رود، فاصله بسیاری دارد. کشور ما در جایگاه پنجمین دارنده بزرگ ذخایر معدنی سرب و روی دنیا شناخته می‌شود. اما تنها ۱.۲ درصد شمش روی دنیا در ایران تولید می‌شود. از مقایسه آمار و ارقام یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که در این صنعت از جایگاه واقعی خود فاصله داریم. علاوه بر این ظرفیت بالقوه برای افزایش سهم صنعت سرب و روی از تولید ناخالص داخلی، اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور وجود دارد.

چه چالش‌هایی در مسیر توسعه صنعت سرب و روی ایران وجود دارد؟

موانعی در مسیر توسعه این صنایع وجود دارد که از جمله مهم‌ترین آنها باید به کمبود مواد اولیه اشاره کرد. در طول سال‌های گذشته به فرآیند اکتشاف و استخراج معادن سرب و روی کشور توجه کافی نشده است؛ در نتیجه با کمبود ماده اولیه در صنعت سرب و روی کشور روبه‌رو هستیم. سالانه چندین میلیون تن خاک معدنی از کشورهای دیگر همچون ترکیه برای تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع سرب و روی کشور وارد می‌شود. خرید مواد اولیه تولید سرب و روی با ارز، هزینه تولید در این صنعت را افزایش می‌دهد، بنابراین انتظار می‌رود سیاست‌گذاران به دنبال بهره‌مندی هرچه بیشتر از ذخایر معدنی کشور باشند. بحران انرژی و کمبود برق در کشور به‌ویژه در ماه‌های گرم سال و همچنین محدودیت در تامین گاز در ماه‌های سرد سال که از بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور نشأت می‌گیرد، یکی دیگر از چالش‌هایی است که عملکرد این صنعت را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. رفع چالش‌های یادشده منوط به بهبود سیاست‌گذاری دولت و سرمایه‌گذاری برای اصلاح شرایط است. با این‌وجود با توجه به شرایط حاکم بر اقتصاد ایران، نشانه‌ای از سرمایه‌گذاری برای توسعه ظرفیت‌های انرژی به‌ویژه در حوزه گاز، مشاهده نمی‌شود. در چنین فضایی، باید اقرار کرد که کمبودهای حاکم بر این بخش، آینده عملکرد صنایع مختلف را تحت‌تاثیر منفی قرار خواهد داد.

حاصل شده است. از جمله این کمبودها، می‌توان به تامین نشدن انرژی، مواد اولیه، توسعه نیافتگی صنایع پایین‌دستی و... اشاره کرد.

ظرفیت‌های معدنی سرب و روی در ایران از چه میزان اثرگذاری بر توسعه اقتصادی برخوردار هستند؟

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی سرب و روی برخوردار است؛ بر همین اساس نیز صنایع فرآوری و تولید شمش روی در کشور احداث شده‌اند. در طول سال‌های گذشته روند تولید سرب و روی کشور رشد داشته و هم‌زمان کیفیت محصولات تولیدشده در این صنعت نیز بهبود یافته است. در ادامه واحدهای فعال در این زنجیره تلاش کرده‌اند تا راندمان بازیابی تولید محصولات از معدن تا محصول نهایی را افزایش دهند. بر همین

تغییر هر روزه قوانین و مقررات حاکم بر تولید، بزرگ‌ترین چالشی است که آینده صادرات مواد معدنی و محصولات صنایع معدنی کشور را تهدید می‌کند

اساس نیز اغلب واحدهای تولیدکننده شمش روی با هدف بهره‌مندی هرچه بیشتر از باطله‌ها به واحدهای یک‌شویی مجهز شده‌اند.

با توجه به آنکه میزان تولید شمش سرب و روی در کشور به مراتب بالاتر از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود؛ فعالان این صنعت با هدف تداوم تولید به توسعه صادرات روی آورده‌اند. بدین ترتیب همپای رشد ظرفیت تولید، صادرات سرب و روی نیز ظرف یک دهه اخیر بیشتر شده است. ارتقای سهم صادرات سرب و روی ایران در بازار جهانی با تحریم و محدودیت در روابط تجاری و تعاملات بین‌المللی همراه بود. بهبود عملکرد صنعت سرب و روی به‌منزله ایفای نقش مهم‌تر توسط این صنعت در تولید، اقتصاد و اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور است.

چنانچه امکان صادرات محصولات این بخش فراهم شود، ارزآوری کشور رشد قابل توجهی خواهد داشت.

با این‌وجود موانع متعددی در مسیر صادرات محصولات تولیدشده در این بخش وجود دارد. تغییر هر روزه قوانین و مقررات حاکم بر تولید، بزرگ‌ترین چالشی است که آینده صادرات مواد معدنی و محصولات صنایع معدنی کشور را تهدید می‌کند. این قوانین ضدصادرات در شرایطی وضع می‌شوند که تحریم هزینه‌های مضاعفی را به تولیدکنندگان تحمیل کرده است. در چنین فضایی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود، مسیر صادرات محصولات بخش معدن و صنایع معدنی را تسهیل کنند، نه اینکه هر روز بار مضاعفی را به فعالان این بخش تحمیل کنند، اما نه تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه سیاست‌های ضد توسعه‌ای همچون باتلاقی، بخش معدن را فرو می‌کاهد. در چنین شرایطی، معدن نمی‌تواند تاثیر بسزایی در خروج اقتصاد ایران از رکود داشته باشد.

در برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری‌های سالانه از واژه تولید و رشد آن به کرات، سخن گفته شده است؛ به نظر جنابعالی در عمل و سیاست‌گذاری چه میزان به این اهداف، توجه می‌شود؟

اثرگذاری منابع معدنی در روند رشد و توسعه اقتصادی تنها در حد حرف باقی مانده است. البته در طول سال‌های گذشته درباره بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی و اثرگذاری آن بر روند رشد اقتصادی کشور تاکید شده است؛ با این‌وجود هدف یادشده تنها در حد حرف باقی مانده است. در واقع رشد تولید تنها در حد شعار است، اما سیاست‌های اتخاذشده از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران در عمل محل تولید است.

با تشدید تحریم علیه ایران و محدودیت در روند فروش نفت کشور، درآمدزایی برای دولت از سایر منابع مورد توجه قرار گرفت، در نتیجه اقدامات توسعه‌ای برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی اجرایی شده، با این‌وجود، انتقادات جدی به این مسیر وارد است. از جمله آنکه، این توسعه و ظرفیت‌سازی همه‌جانبه نبوده و چالش‌های جدی در مسیر فعالیت صنایع

تداوم سیاست‌های محکوم به شکست، به افت تولید فولاد منتهی شد

تولید در خطر

می‌یابد. در چنین شرایطی، بسیاری از تولیدکنندگان با مشکلات جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند که حتی زمینه کاهش قابل توجه تولید یا توقف آن را هم فراهم کرده است. ورود سیاست‌گذاران از نهادهای مختلف با هدف تنظیم بازار فولاد، منطقی به نظر نمی‌رسد. با این وجود تداوم این روند بی‌ثبات در زنجیره فولاد نیز به ضرر تولید است؛ در نتیجه انتظار می‌رود این مشکلات با همکاری انجمن‌های فعال در زنجیره فولاد مرتفع شود.

مهم‌ترین چالشی است که فروش این محصول به بازارهای جهانی را دشوار کرده و الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز صادراتی با نرخ به‌مراتب ارزان‌تر از آن در بازار صادراتی، بزرگ‌ترین چالشی است که فعالیت در این بخش را تحت‌تأثیر منفی قرار داده است. در طول چند سال گذشته تنظیم بازار فولاد به چالشی اساسی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد و سیاست‌گذاران بدل شده است، بلکه هر روز اختلافات در این زنجیره شدت

سرمایه‌گذاری قابل توجه در زنجیره فولاد کشور، زمینه توسعه این بخش را فراهم کرده است. این صنعت با تکیه بر سرمایه‌های قابل توجه توسعه یافته است. بانظر به میزان قابل توجه تولید فولاد کشور، صادرات تنها راهکار اساسی برای تداوم تولید با ظرفیت قابل قبول در این بخش است، اما مشکلات متعددی در مسیر فعالیت صنعت فولاد وجود دارد. این چالش‌ها تولید و تجارت در این زنجیره را متاثر کرده است. سیاست‌گذاری غلط

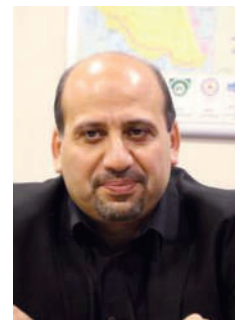
زنجیره فولاد تحمیل کرده است. از سال گذشته تاکنون، دولت اقدامات متعدد و سیاست‌های جدیدی را ابلاغ و اجرایی کرده که به ضرر فعالان زنجیره فولاد بوده است.

وی افزود: این سیاست‌های اشتباه و ضدتولید در شرایطی به صنایع تحمیل می‌شود که تحریم، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و انرژی، فعالیت این تولیدکنندگان را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. صنعت فولاد کشور در طول چند سال اخیر با محدودیت‌های قابل توجه انرژی برق در ماه‌های گرم سال و همچنین محدودیت گاز در ماه‌های سرد سال روبه‌رو شد. این دست مشکلات و محدودیت‌ها از میزان تولید در این زنجیره به‌شدت کاست و حتی زمینه رشد بهای مواد اولیه را در این زنجیره فراهم کرد. این محدودیت‌ها در حالی بر عملکرد صنایع اعمال شد که برق و گاز جزو اولویت‌های اصلی برای تولید فولاد به‌شمار می‌روند.

کمتربوده است. حجم تولید فولاد ایران در چهارماهه سال ۲۰۲۴ میلادی برابر ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تن برآورد شده است و ۷.۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال گذشته بود؛ با این حال تولید فولاد ایران در آوریل ۲۰۲۴، برابر ۱۲.۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش داشت و به ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تن رسید. ایران همچنان دهمین و چین نخستین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان هستند و در میان این ۲ کشور هند، ژاپن، آمریکا، روسیه، کره جنوبی، آلمان، ترکیه و برزیل به ترتیب رتبه‌های ۲ تا ۹ تولیدکنندگان بزرگ فولاد جهان را در اختیار دارند.

لزوم اصلاح مقررات اشتباه

رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **صنعت** اظهار کرد: اقدامات و سیاست‌های دولت‌های پیشین و همچنین سایر تصمیمات اتخاذشده از سوی نهادهای تصمیم‌گیرنده در طول سال‌های گذشته ضربات غیرقابل جبرانی را به عملکرد فعالان

رضا شهرستانی

فعال صنعت فولاد

تولید فولاد کشور کاهش می‌یابد

آخرین داده‌های انجمن جهانی فولاد حاکی از آن است که در چهارماهه سال ۲۰۲۴ میلادی (ماه‌های ژانویه تا آوریل) ۶۲۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تن فولاد در جهان تولید شد؛ این حجم از تولید نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۳ میلادی ۰.۹ درصد کاهش داشت. انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد جهان را در ماه آوریل ۲۰۲۴، برابر ۱۵۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن اعلام کرده که نسبت به آوریل سال ۲۰۲۳، ۵ درصد

سیاست‌های ضد تولید

این عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در طول سال‌های گذشته تولید به‌عنوان شاخصه‌ای موثر بر اقتصاد، مورد توجه سیاست‌گذاران بوده است. تولید کلید حل مشکلات اقتصادی کشور است. افزایش تولید به‌منزله رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، کاهش تورم، افزایش درآمد سرانه، بهبود رفاه عمومی و همچنین افزایش اعتماد به‌نفس و عزت ملی است. باین‌وجود سیاست‌گذاران و دولتمردان در روند فعالیت خود نسبت به تولید و راهکارهای بهبود آن بی‌تفاوت هستند.

این فعال صنعت فولاد گفت: متأسفانه روند سیاست‌گذاری در زنجیره فولاد از سال گذشته بارها و در دوره‌های مختلف به‌گونه‌ای بوده است که بسیاری از تولیدکنندگان در روند فعالیت خود متضرر شده‌اند. یعنی از یک‌سو برخی حلقه‌های تولید موظف هستند، محصول خود را با نرخ پایین‌تر از هزینه تمام‌شده تولید به‌فروش برسانند، اما از سوی دیگر این محدودیت‌ها

برای سایر حلقه‌ها وجود ندارد؛ در نتیجه چنین شرایطی، تنها برخی تولیدکنندگان متضرر می‌شوند.

وی افزود: در این میان اقداماتی همچون تعرفه‌گذاری، وضع عوارض صادراتی، اعمال نظر یا مهندسی عرضه محصولات در بورس کالا، همگی به‌منزله تحمیل خطرات جدی به تولید است. کماینکه در سال‌های اخیر میزان صادرات فولاد کشور همپای توسعه صنعت فولاد، ارتقا نیافته است.

شهرستانی گفت: اتخاذ روش‌های دستوری در تصمیم‌گیری و بدون تعامل با بخش خصوصی محکوم به شکست است؛ در نتیجه از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود برای رفع مشکلات مورد بحث از نظرات تخصصی فعالان این زنجیره استفاده کنند. وی افزود: تولیدکنندگان زنجیره فولاد در انجمن‌های مختلف فعال در این زنجیره نماینده دارند، بدین‌ترتیب می‌توان با برقراری تعامل میان این تشکل‌ها، مسیر ساماندهی و تنظیم بازار فولاد کشور را تسهیل کرد. این تولیدکنندگان می‌توانند در تعامل با یکدیگر

و باتوجه به میزان سرمایه‌گذاری انجام‌گرفته برای صنعت و فعالیت در حلقه‌های مختلف، سود مناسب هر صنعت را پیدا کنند تا در نهایت میزان سودآوری هر حلقه مشخص شود.

شهرستانی گفت: بدون تردید پس از رفع مشکلات مورد بحث، خلأهای جدی این زنجیره مشخص می‌شود و می‌توان با جذب سرمایه، فکری نیز برای رفع این مشکلات و کاستی‌ها کرد.

این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سوالی مبنی بر تضاد منافع میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد و چگونگی کسب نظر واحد در این زنجیره با هدف تنظیم بازار گفت: در مواردی شاهد هستیم که فعالان برخی حلقه‌های زنجیره فولاد به سود خود قانع نیستند، بنابراین هر از گاهی التهاب در این بازار پدید می‌آید. اصلاح شرایط یادشده به‌منزله حذف رانت و ویژه‌خواری از این زنجیره است؛ باین‌وجود گویا عزم جدی از سوی مسئولان برای رفع این دست مشکلات وجود ندارد.

سخن پایانی

تداوم تنش‌ها برای بازه زمانی چندساله در زنجیره فولاد غیرمنطقی است؛ در نتیجه از سیاست‌گذاران مسئول مستقیم این بخش یعنی وزارت صنعت، معدن و

تجارت انتظار می‌رود راهکاری اساسی برای رفع این چالش‌ها بیندیشند. بدون تردید بهره‌مندی از نظرات فعالان بخش خصوصی و تولیدکنندگان می‌توانند در راهگشایی این موضوعات تاثیرگذار باشد.

در نبود تعامل میان فعالان صنعتی و سیاست‌گذاران، هر روز بیش از قبل، مشکلات تولید پررنگ می‌شود؛ بنابراین تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

ماه‌نما، آینده معدنکاری در جهان را بررسی کرد:

فراتر از تصور

معدنی و آرش ابراهیم‌آبادی، استاد دانشگاه و فعال معدنی در این گزارش به پرسش‌های ما پاسخ گفته‌اند.

حجم عظیم باطله‌های معدنی

در سال ۲۰۲۱ اطلاعاتی درباره میزان باطله‌های موجود در جهان منتشر شد که دانستن آن ما را با مقیاس و بزرگی باطله‌هایی که در سطح جهان پراکنده‌اند، آشنا می‌کند. باتوجه به گمانه‌زنی‌هایی که در سال ۲۰۲۱ انجام شد، یک اینفوگرافی از حجم باطله‌های موجود در جهان به تصویر کشیده شد که میزان باطله‌ها را به شکل یک مکعب در مقابل شهر نیویورک ایالات متحده قرار داده بود. جالب اینجاست که برج‌های سر به فلک کشیده این شهر و پهنه عظیم این شهر در مقابل مکعب باطله‌ها بسیار ناچیز بود. ابعاد این مکعب ۶ کیلومتری بود و چیزی نزدیک به ۲۱۷ کیلومتر مکعب حجم داشت که (تا همان سال ۲۰۲۱) حجم باطله‌های تولیدشده در کل کره زمین بالغ بر ۲۸۳ میلیارد تن تخمین زده شده بود و تا امروز به طبع این میزان افزایش چشمگیری داشته، اما در زمینه اینکه این باطله‌ها تا کجا نیاز بشر را تامین می‌کنند، گمانه‌زنی‌های گوناگونی مطرح است.

از طرف دیگر، به طبع علم و فناوری هم رشد و پیشرفت بیشتری خواهد داشت که می‌تواند مواد معدنی موردنیاز را از ذخایر با

حوزه تحقیقاتی به آن پرداخته می‌شود. معدن کاوی فضایی یا استفاده از منابع معدنی موجود در فضا یکی از ایده‌هایی است که اخیراً به حوزه استارت‌آپ‌ها هم راه پیدا کرده است. این ایده می‌گوید، می‌توان با استفاده از تجهیزات پیشرفته، منابع موجود در اجرام آسمانی یا حتی سیارات منظومه شمسی را استخراج و از آنها به‌عنوان منبعی برای آینده بشر استفاده کرد. این منابع ارزشمند شامل مواد معدنی، اکسیژن یا حتی آب می‌شوند که می‌توان آنها را به سوخت سفینه‌های فضایی یا حتی مواد اولیه برای تشکیل اکوسیستم حیات برای نسل‌های آینده بشر تبدیل کرد. بحث‌های حقوقی مفصلی نیز درباره حق کشورها درباره استفاده از این منابع شکل گرفته و درباره آن پژوهش‌های بسیاری صورت گرفته است.

آنچه در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است، به ۲ بخش تقسیم می‌شود؛ در بخش اول، در پی یافتن پاسخ این پرسش هستیم در جهانی که مواد و ذخایر معدنی‌اش رو به پایان است، چقدر می‌توان به استحصال مواد معدنی ضروری از باطله‌ها امید بست و در بخش دیگر، این مسئله به بحث گذاشته شده است که آیا منابع معدنی موجود در کرات دیگر می‌تواند نیاز بشر را در آینده تامین کند یا خیر؟ انوشیروان دلیریان، کارشناس و فعال

اکتشافات جدید برای ذخایر معدنی در حال کاهش است. بنابراین، شناسایی معادن جدید قابل دوام و تعیین امکان سنجی اقتصادی استخراج یک منبع شناخته شده بسیار دشوار می‌شود. این در حالی است که آینده معدن به سرعت در حال تحول است و مرزهای جدیدی مانند استخراج معادن در اعماق دریا و اکتشاف منابع فرازمینی در حال باز شدن است.

این روزها که مرتباً درباره محدودیت منابع و ذخایر معدنی در کره زمین می‌شنویم، طبیعی است که بازار حدس و گمان در مورد آینده هم داغ‌تر شده است. یکی از ایده‌پردازی‌ها که بسیار جذاب و هیجان‌انگیز می‌نماید، پروژه‌های معدنکاری در فضا است. اما آیا این پروژه‌ها در مقیاس واقعی، در شرکت‌های حقیقی و دانشگاه‌های معتبر دنیا تعریف شده یا این موضوع نوعی بلندپروازی است؟ کارشناسان در پاسخ به این سوال می‌گویند در مجموعه‌های بزرگ که کارهای علمی و تخصصی در حوزه‌های گوناگون انجام می‌شود، همیشه در کنار فعالیت‌های خود تحقیقاتی هم درباره فضا انجام می‌دهند. رشته معدن هم مستثنا نیست و به‌طور کلی در کنار تحقیقاتی که در حوزه معدن انجام می‌شود، شاخه کوچکی هم بخش معدنکاری در فضا است که به‌عنوان یک تخصص و

طرفین، مجموعه قوانین طرف مقابل را خلاف منافع خود می‌دانند، به‌ویژه اینکه جدیداً چین یک ایستگاه فضایی با فناوری‌های پیشرفته در اختیار دارد که این موضوع به‌خودی خود می‌تواند به رقابت‌ها دامن بزند. ژئوپلتیک جهانی در گذشته به نفع بشر تمام می‌شد، اما در حال حاضر بازتاب این رقابت فضایی در روی کره زمین نمود پیدا می‌کند، به این صورت که در یک طرف ایالات متحده و متحدان آن قرار گرفته و در طرف دیگر، چین و روسیه قرار دارند که رودرروی یکدیگر صف‌آرایی کرده‌اند. طرف چینی، جبهه مقابل را به ایجاد یک ناتوی فضایی متهم می‌کند و دلیل آن هم، پیش‌نویس توافقنامه آرتمیس از سوی ایالات متحده بدون مشارکت دادن چین می‌داند و این قرارداد مجموعه‌ای از اصول غیرالزام‌آور برای کنترل فعالیت‌ها در ماه مریخ و فراتر از آن است. موارد دیگری که باید به آن اشاره کنیم، موضوع جنگ اوکراین است که این جنگ، موجب اختلاف و رقابت بیشتر جبهه شرق و غرب در زمینه فضایی هم شده است.

به‌صفر برساند.

رقابت معدنی در فضا

به دلیل کاهش ذخایر و منابع مواد معدنی در کره زمین، به‌تازگی رقابت برخی کشورها برای دستیابی به منابع بیرون از کره زمین بیشتر شده است، اما برای دانستن اینکه این روند چقدر می‌تواند آینده بشر را با تهدید روبه‌رو کند، باید کمی به گذشته برگردیم. در واقع، رقابت فضایی میان کشورهای جهان بیشتر از نیم قرن پیش، در دوره آپولو و اسپوتنیک، به‌منظور تسلط بر فضای ماورای زمین شروع شده بود. در آن زمان ایالات متحده آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی روی اصول اولیه و مبانی مورد توافق برای فعالیت‌های فضایی به نتیجه مشترکی رسیده بودند.

آنچه در حال حاضر وجود ندارد و خطرناک به‌نظر می‌رسد، عدم هماهنگی و همکاری ایالات متحده آمریکا و چین در زمینه فعالیت اکتشافات فضایی در عصر کنونی است. این امر به‌تنهایی می‌تواند موجب رقابت غیرسازنده و درگیری بر سر استخراج بالقوه صدها میلیارد دلار ماده معدنی در ماه بینجامد. هر یک از

عیارهای پایین‌تر استخراج و استحصال کند. مجموع این تحولات گوناگون می‌تواند این نتیجه‌گیری را ایجاد کند که سدهای باطله و دپوهای معادن و باطله‌های استخراجی در همین ابعاد و اندازه‌هایی که ذکر شد، می‌توانند معدنی خاموش باشند یا به‌عبارت‌دیگر، این تهدیدهایی امروزی در سال‌های آتی می‌توانند به فرصت‌هایی بزرگ تبدیل شوند.

در حال حاضر گمانه‌زنی‌ها حاکی از آن است که این میزان باطله موجود در جهان، می‌تواند بین ۱۰ تا ۳۰ درصد مواد معدنی مورد نیاز را از دل خود تامین و این نکته را به ذهن متبادر کند که دیری نمی‌پاید که باطله‌های موجود در جهان، استخراج مواد معدنی گوناگون، که منبع اولیه این باطله‌ها بوده‌اند را بین ۱۰ تا ۳۰ درصد کاهش خواهد داد و می‌توانیم از این باطله‌ها مواد معدنی مورد نیاز را استحصال کنیم و به صنایع مرتبط با آنها تحویل دهیم. اگر بخواهیم به‌طور خلاصه به این سوال پاسخ بدهیم که راهی برای معدنکاری بدون هدررفت آب و انرژی وجود دارد یا خیر، باید گفت حداقل تا امروز چنین چیزی غیرممکن بوده است و با توجه به مطالعات و دانسته‌های بنده، معدنکاری بدون اتلاف آب و انرژی حداقل در آینده نزدیک بعید به‌نظر می‌رسد. ناگفته نماند که در روش‌های جدیدی که در مقیاس آزمایشگاهی یا پایلوت محک زده شده، به تعداد بسیار محدود در مقیاس صنعتی در سیکل بسته در نهایت تا ۸۰ درصد از میزان آب مصرفی در فرآیند معدنکاری بازیافت شده است، اما باز هم در این شرایط تقریباً ایده‌آل باز هم ۲۰ درصد از آب هدر می‌رود. درباره انرژی که شرایط دشوارتر است، زیرا ناخودآگاه هدررفت مقداری از انرژی به‌صورت گرمایی هم وجود دارد. بنابراین با توجه به دانسته‌های من تا به امروز در معدنکاری نتوانسته‌ایم روشی را به‌دست بیاوریم که هدررفت آب و انرژی را

کلام آخر

پروژه‌های کیهانی واجد این شرایط هستند و وقتی موضوعاتی مانند معدنکاری در فضا مطرح می‌شود، موارد متعددی را می‌توان در نظر گرفت که لازم است مورد بازنگری قرار گیرد و از ابتدا نحوه حل مسئله را عوض کنیم. به‌عبارت‌دیگر، وقتی از جعبه فکری خودمان بیرون بیاییم و در پی حل مسائل در فضا برویم، راه‌حل‌های خلاقانه‌تری پدید می‌آید.

کارشناسان می‌گویند یکی از مشکلاتی که در پیشرفت علمی وجود دارد، این است که معمولاً تلاش می‌شود تا ایده‌ها و روش‌هایی که در زمان‌های گذشته تولید شده‌اند، باز تولید و بروزرسانی شوند. اما جایی لازم است که ما مسئله‌ها را از اول بررسی کنیم و راه‌حل‌های جدیدی برای آنها بیابیم.

با احداث کارخانه ۶۵ هزار تنی و تولید سه نوع محصول فروآلیاژ

«بهاباد» قطب تولید فروآلیاژ کشور می شود

شایان ذکر است، پروژه تولید فروآلیاژ توسط «ناپکو» در دوران بهره‌برداری برای ۳۲۰ نفر ایجاد اشتغال خواهد کرد که قطعاً در رفع محرومیت منطقه بهاباد تاثیر به سزایی خواهد داشت.

مدیرعامل شرکت ناپکو در ادامه افزود: این کارخانه تنها شرکت تولیدکننده فروآلیاژ با سه کوره ۶۵ هزار تنی است که نظر به برخورداری از تنوع محصول و نیز با توجه به نیاز بازار و صنعت، مدیریت محصول خواهد کرد.

وی همچنین افزود: پروژه تولید فروآلیاژ به‌عنوان طرح پیشران جزو اولویت‌های دولت محسوب می‌شود که هر ماه گزارش پیشرفت آن نیز اعلام می‌گردد.

که‌ریزی با اعلام اینکه مصرف آب و گاز در این پروژه بسیار پایین است اما مشکل اصلی تامین برق می‌باشد ضمن کمک مسئولان، خواستار کاهش بروکراسی‌های موجود در تامین برق شد.

مدیر عامل شرکت ناپکو در پایان گفت: با راه اندازی این کارخانه، بخشی از دغدغه فعالان صنعت فولاد به فروآلیاژ مرتفع می‌گردد.

۲۰ هزار تن فرومگنیز پرکربن و ۱۵ هزار تن فروسیلیس تولید خواهد کرد.

مدیرعامل ناپکو گفت: مجوز این طرح توسط شرکت چادرملو اخذ و پس از طی فرآیندهای قانونی در قالب شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد (به عنوان طرح پیشران دولت) به کار خود ادامه داد.

وی همچنین عنوان کرد: قرارداد این طرح به صورت epc توسط کنسرسیوم کاهنریا، کیسون و پارس فرارون انجام می‌شود که هم‌اینک با ۶۰ درصد پیشرفت مواجه است. پیش‌بینی می‌شود این پروژه در سه ماهه آخر امسال به بهره‌برداری برسد.

مدیرعامل شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد درخصوص میزان مصرف فروآلیاژ جهت تولید فولاد گفت: تولید هر تن فولاد به حدود ۱۰ تا ۱۲ کیلو فروآلیاژ نیاز دارد و این بدان معناست که شرکت چادرملو با ظرفیت یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن به حداقل ۱۳ تا ۱۴ هزار تن فروآلیاژ نیاز دارد.

که‌ریزی افزود: با توجه به حضور شرکت‌های قوی در کنسرسیوم، سفارش ساخت ماشین‌آلات مدرن به کشور چین داده شده که پس از بازرسی و تایید به داخل منتقل خواهند شد.

مهندس محمدرضا که‌ریزی

مدیرعامل شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد

کارخانه «نسوز آلیاژ پارسه فولاد» قرار است سالانه ۶۵ هزار تن سه نوع محصول فروآلیاژ تولید کند.

مهندس محمدرضا که‌ریزی، مدیرعامل شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد ضمن اعلام مطلب فوق افزود: شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد شرکت سهامی خاص است که تولید انواع فروآلیاژها و مواد معدنی مورد نیاز فروآلیاژها و همچنین تولید و ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات فروآلیاژها و نسوزها را در دستور کار خود دارد.

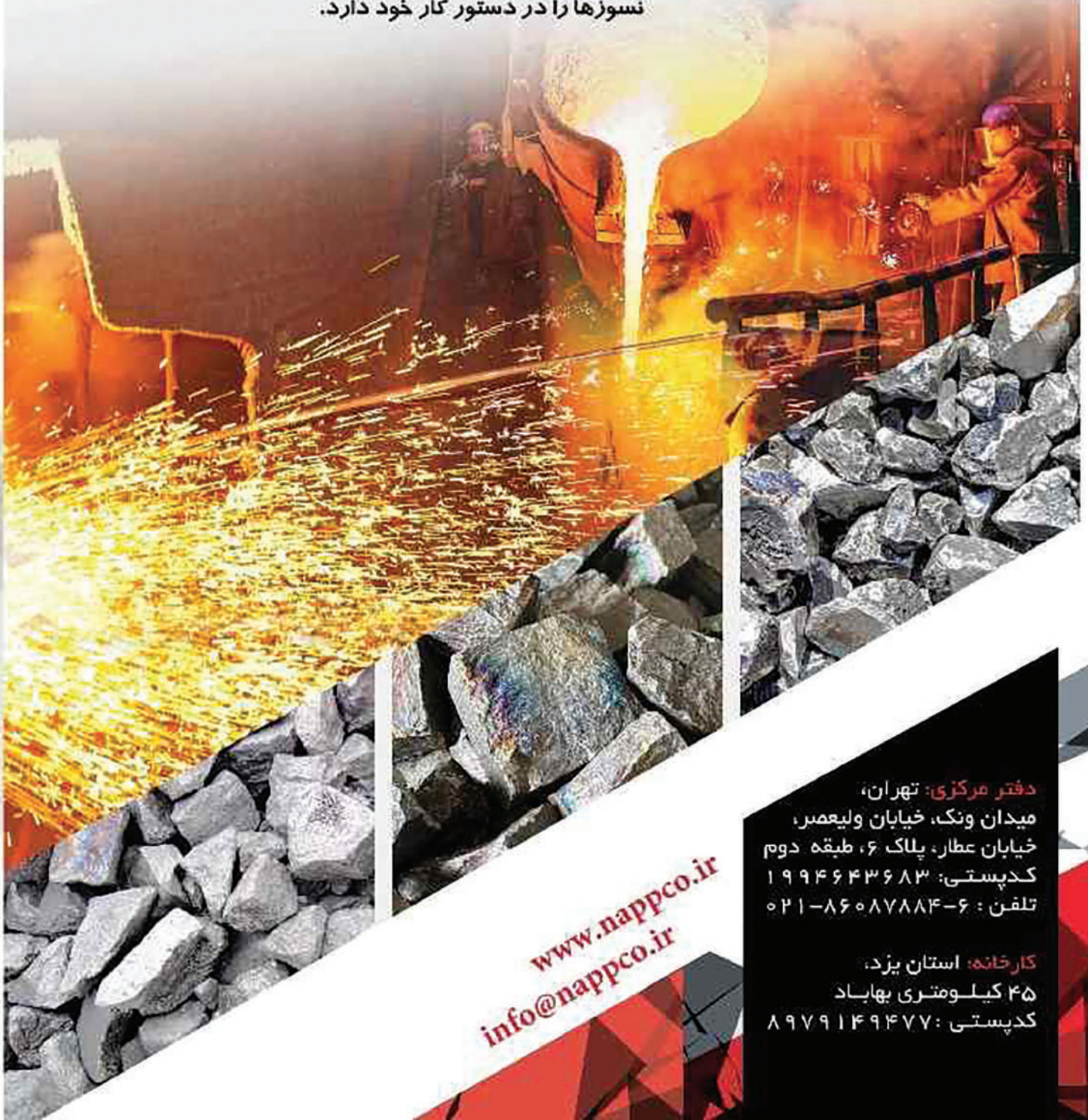
این کارخانه ۳۰ هزار تن فروسیلیکو مگنیز،

نایپکو

شرکت صنایع نسوز آلیاژ پارسه فولاد

شرکت نسوز آلیاژ پارسه فولاد شرکت سهامی خاص است که تولید انواع فرو آلیاژها و مواد معدنی مورد نیاز فرو آلیاژها و همچنین تولید و ساخت تجهیزات و ماشین آلات فرو آلیاژها و نسوزها را در دستور کار خود دارد.

www.nappco.ir
info@nappco.ir

دفتر مرکزی: تهران،
میدان ونک، خیابان ولیعصر،
خیابان عطار، پلاک ۶، طبقه دوم
کدپستی: ۱۹۹۴۶۴۳۶۸۳
تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۸۷۸۸۴-۶

کارخانه: استان یزد،
۴۵ کیلومتری بهاباد
کدپستی: ۸۹۷۹۱۴۹۴۷۷

حس خوب **امنیت** برای شما و کارکنان تان

بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان سامان

افق گروپ

فروشگاه‌های زنجیره‌ای

آر می توان گرفت جهت به اتفاق

کسب رتبه ۳۴ در بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران (IMII۱۰۰)

رتبه اول «فروش» در گروه فروشگاه‌ها برای هفتمین سال متوالی

شیمی ساختمان

فوق روان کننده های بتن، اندودهای آب بندی، گروت های صنعتی،
چسب های کاشی، رنگ های صنعتی، ماستیک های درزبندی

واحد نمونه استاندارد سال های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ به مدت ۱۱ سال

آزمایشگاه همکار استاندارد افزودنی های بتن چسب کاشی

SH IMI SAKHTEMAN
WWW.SHIMISAKHTEMAN.NET

242 Bldg., Mirdamad Blvd., after Naft St., Tehran, Iran. Postal code: 1549845115
Tel: +98 21 (22263100 , 22263099 , 22259736) Fax: +98 21 22260586

تهران - میرداماد - پلاک ۲۴۲

۰۲۱-۲۲۴۲۷

۱ – توربین گاز ATB – (کلاس تا ۵ مگاوات)

این توربین گاز مولد نیروی مکانیکی با توان خروجی 5000 اسب بخار می باشد، که به عنوان محرک کمپرسور گریز از مرکز، پمپهای فرایندی، و یا ژنراتور تولید توان الکتریکی مورد استفاده قرار میگیرد. موارد اصلی استفاده این مجموعهها به شرح زیر است:

- محرک کمپرسور فشرده سازی گاز در مسیر جمع آوری گازهای همراه نفت (Gas Gathering System) مراحل مختلف استحصال نفت.
- محرک کمپرسور در سیستم خنک کاری (Refrigeration) بخش رطوبت گیری گاز طبیعی در پالایشگاههای گاز.
- تولید توان به عنوان محرک پمپ در چرخه انتقال نفت در مناطق بهره برداری.
- تولید توان الکتریکی در خشکی و فراساحل، در سکوهای نفتی، کشتی ها و...

مبانی اصلی طراحی

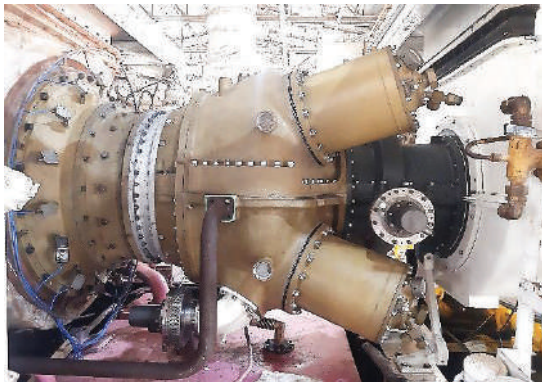
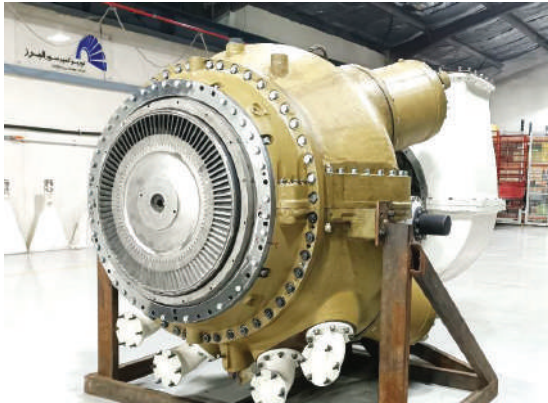
توربین گازی ATB، به دلیل طراحی منحصر به فرد، دارای عمر مفید طولانی و قابلیت اطمینان بالایی در صنعت توربو ماشینری می باشد.

فلسفه طراحی این تجهیزات، توانایی کارکرد در بازه های زمانی بلند مدت بدون دغدغه تعویض قطعات اصلی، با امکان انجام تعمیرات در محل است.

این توربین با قابلیت اطمینان بسیار بالا، گزینه ایده آلی برای استفاده به عنوان محرک مکانیکی (Mechanical Drive) و همچنین تولید نیروی الکتریکی بار پایه (Base Load)، در خشکی و فراساحل می باشد.

مزایای استفاده از توربین های خانواده ATB

- قابلیت اطمینان اثبات شده
- هزینه نصب و نگهداری پایین
- تعمیر و نگهداری آسان در محل
- در دسترس بودن قطعات یدکی
- راه اندازی قابل اعتماد
- سهولت در بهره برداری
- قابلیت استفاده از سوخت دوگانه

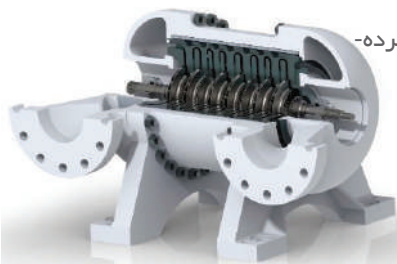
۲ – کمپرسور گریز از مرکز ATC

این کمپرسور با توان مصرفی تا 4000 اسب بخار، محدوده فشار افزایشی بسیار گسترده ای به منظور فشرده سازی گاز طبیعی با ترکیب های مختلف را دارا می باشد.

موارد اصلی استفاده این کمپرسور در فشرده سازی گاز در مسیر جمع آوری گازهای همراه نفت (Gas Gathering System) مراحل مختلف استحصال نفت است.

مزایای استفاده از کمپرسورهای خانواده ATC

- فشار افزایشی بالا
- قابلیت استفاده به صورت سری
- قابلیت تغییر آرایش در سایت
- تعمیر و نگهداری آسان در محل
- در دسترس بودن قطعات یدکی

Shimi Pousheshrang Ind. Co.
Producer of industrial Coating & Plastisol

ISO 9001:2008

ISO/TS 2009: 16949

- شرکت دانش بنیان صنایع شیمیایی پوشش رنگ تولید کننده:
- آستر الکترو دیپوزیشن (CED) در صنعت خودروسازی، قطعات خودرو و لوازم خانگی
- انواع رنگ و آستر مخصوص صنعت خودروسازی (آب پایه و حلال پایه)
- انواع پلاستیزول: عایق زیر بدنه و سیلر درزگیر و گلوله‌ای
- انواع رنگ و آسترهای ضد خوردگی با مقاومت بالای سالت اسپری جهت صنایع مختلف
- انواع رنگ‌های خاص برای پروژه‌های خاص با سفارش مشتری جهت کلیه سطوح

کارخانه: شهرک صنعتی اشتهارد، بلوار دکتر حسینی غربی، بعد از بلوار فارابی، گلچهر دوم،
گل افشان اول، قطعه ۲۶۶۵   تلفن: ۰۲۶-۳۷۷۷۳۸۰۳-۵   نمابر: ۰۲۶-۳۷۷۷۳۶۴۴-۲۶
تهران: خیابان ستارخان، خیابان سازمان آب، خیابان حاجی پور امیر (پاک شمالی)، نبش
کوچه دیهیم، پلاک ۱۶، طبقه دوم
تلفن: (۵ خط) ۴۴۲۸۱۶۳۶   نمابر: ۴۴۲۸۱۶۳۸   صندوق پستی: ۳۵۵-۱۴۵۱۵

شامپو ضدشوره آقایان اکتیو فرمولی برای جذابیت

اکتیو
سافت

حاوی منتول، جوجوبای برزیلی و کلیمبازول

- شاداب کننده مو و خنک کننده کف سر
- از بین برنده شوره و پوسته های کف سر
- حالت دهنده و تقویت ریشه مو
- مخصوص آقایان

بیمه
day insurance

عمری به سودمندی
با بیمه زندگی بهادار

باشما، برای جبران

www.dayins.com

تولید ایمن و پاک از معدن تا شمش فولادی

شرکت فولاد میجران ایرانشین
SISCO
روابط عمومی و امور بین الملل

www.Sisco.Midhco.com

[sisco.ir](https://www.instagram.com/sisco.ir)

MIDHCO

شرکت مجتمع فولاد خراسان
KHORASAN STEEL COMPLEX COMPANY
www.KSCCO.ir

۱۰ تیر ماه؛ روز صنعت و معدن کرامی باد

تلاش بی وقفه در مسیر تولید

سایت: www.KSCCO.ir

دورنگار: ۳ و ۰۵۱۴۲۴۵۳۲۳۱

تلفن: ۰۵۱۴۱۵۲۰۰۰۰

ایمیل: Info@KSCCO.ir

صندوق پستی: ۴۸۸

کیلومتر ۱۵ جاده نیشابور به شهر فیروزه

روابط عمومی

مقایسه میزان تولید در ۵ ماه ابتدای سال مالی ۱۴۰۳ با مدت مشابه سال قبل

↑ **۱۳,۳%**

افزایش **۱۳/۳ درصدی** میزان تولید نسبت به سال قبل

کلوخته سنگ آهن

↑ **۲۰,۱%**

افزایش **۲۰/۱ درصدی** میزان تولید نسبت به سال قبل

دانه بندی

↑ **۱۷,۴%**

افزایش **۱۷/۴ درصدی** میزان تولید نسبت به سال قبل

کنسانتره

↑ **۴۰,۴%**

افزایش **۴۰/۴ درصدی** میزان تولید نسبت به سال قبل

گندله

(سای ماه)

شرکت معدنی و صنعتی گهر زمین
Goharzamin Mining and Industrial Company
روابط عمومی و امور بین الملل

G O H A R Z A M I N

توانمندتر برای تولید بهتر

روز صنعت و معدن

روز صنعت و معدن گرامی باد

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر
GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.
روابط عمومی و امور بین الملل

 [tose.e_ahan_foolad](https://www.instagram.com/tose.e_ahan_foolad) | www.gisdco.com

Development is our belief

گلکوه گیش باورها در دل کویر

دهم تیرماه؛
روز صنعت و معدن گرامی باد

شرکت معدنی و صنعتی گلکوه
GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY

روابط عمومی و امور بین الملل

www.geg.ir

راه اندازی پروژه فاز دوم شرکت احیاء استیل فولاد بافت

نام محصول: تولید آهن اسفنجی به روش (pered)
ظرفیت تولید: ۸۰۰ هزار تن آهن اسفنجی در سال
میزان سرمایه گذاری: ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ یورو

سهام داران:

شرکت هلدینگ گسترش صنایع و معادن ماهان: ۶۰ درصد
بانک صنعت و معدن: ۲۰ درصد
ایمیدرو: ۲۰ درصد

میزان اشتغال زایی در فاز ۲:

بصورت مستقیم ۷۰۰ نفر
بصورت غیر مستقیم ۵۰۰۰ نفر

مدت زمان اجرای پروژه: ۳ سال

کرمان موتور

برای در اوج بودن دیر نیست

- مانیتور ۸ اینچی مجهز به سیستم پخش MP5 با ورودی USB + بلوتوث
- آینه های جانبی با تنظیم برقی همراه با گرمکن و چراغ راهنما
- چراغ های جلو و عقب Full LED
- چراغ روشنایی در روز Day Light
- تریم داخلی دو رنگ
- کیسه هوای راننده و سرنشین جلو
- ABS+ESC+EBD
- ایزوفیکس
- سیستم پایش فشار باد تایرها TPMS
- سنسور دنده عقب
- موتور بنزینی ۱۴۹۹ سی سی مجهز به VVT
- حداکثر قدرت موتور ۱۰۴.۵ / ۶۰۰۰ Hp/RPM
- حداکثر گشتاور موتور ۱۳۷ / ۴۸۰۰ Nm/RPM
- گیربکس اتوماتیک از نوع CVT
- مجهز به سیستم فرمان برقی EPS
- سیستم ترمز جلو و عقب دیسکی
- سیستم تعلیق MacPherson مستقل در جلو و بازو پیچشی در عقب
- سنسور نور Auto Light
- کلیدهای کنترل سیستم صوتی روی فرمان
- کروزر کنترل

© KERMAN MOTOR

KMC EAGLE

کی ام سی ایگل

دهم تیرماه، روز ملی صنعت و معدن، گرامه بلا

دستاوردهای شرکت مهندسی فکور صنعت تهران در افزایش تولید صنایع معدنی کشور

۲۷ کارخانه تولید کنسانتره آهن با ظرفیت ۳۷ میلیون تن در سال

۳ کارخانه گندله سازی با ظرفیت ۱۰ میلیون تن در سال

۳ کارخانه احیای مستقیم با ظرفیت ۵/۳ میلیون تن در سال

۱ کارخانه فولادسازی با ظرفیت ۳ میلیون تن در سال

۱ پالایشگاه صنایع فرآوری مس با ظرفیت ۲۰۰ هزار تن در سال

۳/۷ کیلومتر خط انتقال آب خلیج فارس با ظرفیت ۱۵۰ میلیون متر مکعب در سال

شرکت آهن و فولاد ارفع (سهامی عام)

فولاد ارفع در مسیر سبز

ARFA STEEL ON THE GREEN PATH

ARFA
IRON & STEEL.CO

WEBSITE ADDRESS